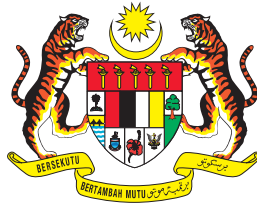

DEWAN UNDANGAN NEGERI TERENGGANU

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA

Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Dan
Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi
Negeri Terengganu
Tahun 2011

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA

Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Dan
Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi

NEGERI TERENGGANU

Tahun 2011

Kandungan

PERKARA	MUKA SURAT
KATA PENDAHULUAN	vii
INTISARI LAPORAN	xi
BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI TERENGGANU BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2011	
Pendahuluan	3
Objektif Dan Metodologi Pengauditan	4
Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Terengganu Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2011	4
BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI	
Latar Belakang	7
Kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri	7
Kumpulan Wang Disatukan	7
Wang Awam	8
Akaun Hasil Disatukan	10
Akaun Pinjaman Disatukan	19
Akaun Amanah Disatukan	19
Prestasi Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai	30
Penyata Prestasi Kewangan	32
Akaun Memorandum	32
Rumusan Dan Syor Audit	40
BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI	
Pencapaian Pelaksanaan Projek Pembangunan RMKe-10	43
Rumusan	46
BAHAGIAN IV - PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI	
Latar Belakang	49
Penambahbaikan Pengurusan Kewangan Oleh Jabatan/Agensi Negeri	49

PERKARA

MUKA SURAT

Pelaksanaan Indeks Akauntabiliti (AI)	50
Objektif Pengauditan	51
Skop Dan Metodologi Pengauditan	51
Kawalan Utama	51
Penemuan Audit	62
Pemeriksaan Audit Mengejut	68
Penemuan Audit	68
Syor Audit	69

BAHAGIAN V - PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

Pendahuluan	73
Pengauditan Penyata Kewangan	73
Kedudukan Penyerahan Penyata Kewangan	73
Pengesahan Penyata Kewangan	74
Pembentangan Penyata Kewangan	75
Prestasi Kewangan	76
Rumusan Dan Syor Audit	80

BAHAGIAN VI - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri	83
Mesyuarat Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri	83

PENUTUP	87
----------------	-----------

LAMPIRAN

I Sijil Ketua Audit Negara	91
II Pernyataan Pegawai Kewangan Negeri Dan Bendahari Negeri	92
III Penyata Kedudukan Kewangan	93
IV Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai	94
V Penyata Prestasi Kewangan	96
VI Penyata Akaun Memorandum	97
VII Nota Kepada Penyata Kewangan	98

Kata Pendahuluan

1. Perkara 106 dan 107 Perlembagaan Persekutuan dan Akta Audit 1957 menghendaki Ketua Audit Negara mengaudit Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan mengemukakan Laporan mengenainya kepada Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Terengganu. Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong akan menitahkan supaya Laporan itu dibentangkan di Parlimen, manakala Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Terengganu menitahkan untuk dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Terengganu. Bagi memenuhi tanggungjawab ini, Jabatan Audit Negara telah menjalankan 2 kaedah pengauditan seperti berikut:

1.1. Pengauditan Penyata Kewangan – Pengauditan ini bertujuan untuk memberi pendapat sama ada Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Terengganu bagi tahun berkenaan menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan mengenainya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Pengauditan ini juga dibuat terhadap Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri, Pihak Berkuasa Tempatan dan Majlis Agama Islam.

1.2. Pengauditan Pengurusan Kewangan – Pengauditan ini bertujuan untuk menilai sama ada pengurusan kewangan di Jabatan/Agensi Negeri dilaksanakan mengikut undang-undang dan peraturan kewangan. Jabatan Audit Negara telah memperkenalkan Indeks Akauntabiliti (AI) pada tahun 2007 dan tahun 2011 adalah tahun kelima pelaksanaannya. AI diwujudkan bertujuan untuk membuat penilaian secara objektif terhadap pengauditan pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri bagi mengukur dan menambah baik kawalan pengurusan kewangan yang cemerlang. AI diberi penarafan berdasarkan kepada tahap pematuhan terhadap peraturan-peraturan kewangan berhubung dengan kawalan pengurusan, bajet, terimaan, perbelanjaan, kumpulan wang amanah/akaun amanah/deposit, aset dan stor, pinjaman, pelaburan dan penyediaan Penyata Kewangan. Dengan pelaksanaan AI ini, ia boleh membantu mewujudkan budaya kerja berasaskan amalan terbaik. Selain itu, budaya “**membetulkan yang biasa dan membiasakan yang betul**” bukan sahaja dapat mempertingkatkan kecemerlangan pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri malah aspek integriti, keutuhan dan akauntabiliti yang ditekankan oleh Kerajaan akan dapat dicapai.

2. Laporan saya mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Dan Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri Terengganu Tahun 2011 disediakan hasil daripada pengauditan yang dijalankan di beberapa Jabatan/Agensi Negeri sepanjang tahun 2011. Bagi tujuan pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Terengganu Tahun 2011, pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen yang berkaitan dengan pembayaran dan terimaan telah dijalankan di Pejabat Perbendaharaan Negeri.

3. Laporan saya mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Dan Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri Terengganu Tahun 2011 mengandungi perkara berikut:

- Bahagian I** - Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Terengganu Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2011
- Bahagian II** - Analisis Kewangan Kerajaan Negeri
- Bahagian III** - Rancangan Pembangunan Kerajaan Negeri
- Bahagian IV** - Pencapaian Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri
- Bahagian V** - Penyerahan, Pengesahan, Pembentangan Penyata Kewangan Dan Prestasi Kewangan Agensi Negeri
- Bahagian VI** - Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara Dan Mesyuarat Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri

4. Di samping memenuhi kehendak perundangan, saya berharap Laporan ini dapat dijadikan sebagai salah satu asas untuk memperbaiki segala kelemahan dan meningkatkan lagi tahap pengurusan wang awam. Ini penting untuk menjamin setiap Ringgit Malaysia yang dipungut dan dibelanjakan akan dapat menyumbang kepada pembangunan dan kesejahteraan hidup rakyat.

5. Pada pendapat saya, pencapaian kewangan Kerajaan Negeri dan tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri Terengganu boleh ditingkatkan lagi dengan memberi tumpuan terhadap mengurangkan defisit terkumpul dalam Akaun Hasil Disatukan dan mengurangkan tunggakan hasil. Selain itu, saya juga ingin menggesa Kerajaan Negeri supaya memantapkan Pengurusan Kewangan di peringkat Jabatan dan Agensi khususnya dalam aspek pengurusan aset dan inventori sebagai persediaan awal ke arah dasar Kerajaan Persekutuan melaksanakan **Perakaunan Terakru** bermula tahun 2015. Pelaksanaan dasar Perakaunan Terakru ini menghendaki nilai semua aset kerajaan sama ada aset alih, tak alih dan aset hidup ditunjukkan sepenuhnya dalam Penyata Kewangan Kerajaan Persekutuan/Negeri.

6. Saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada semua pegawai di Jabatan/Agensi Negeri Terengganu yang telah memberikan kerjasama kepada pegawai saya sepanjang pengauditan dijalankan. Saya juga ingin melahirkan penghargaan dan terima kasih kepada pegawai saya yang telah berusaha gigih serta memberikan sepenuh komitmen untuk menyiapkan Laporan ini.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)

Ketua Audit Negara

Malaysia

Putrajaya

24 Mei 2012

Intisari Laporan

BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI TERENGGANU BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2011

1. Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Terengganu menunjukkan gambaran yang benar dan saksama terhadap kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Terengganu bagi tahun berakhir 31 Disember 2011. Semua butiran dalam Penyata Kedudukan Kewangan dan Penyata Memorandum telah disertakan dengan dokumen sokongan yang mencukupi.

BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

2. Secara keseluruhannya, analisis Audit mendapati kedudukan kewangan Kerajaan Negeri pada tahun 2011 adalah baik. Penyata Kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2011 menunjukkan baki Kumpulan Wang Disatukan berjumlah RM103.74 juta meningkat sejumlah RM30.08 juta (40.8%) berbanding RM73.66 juta pada tahun 2010. Akaun Hasil Disatukan menunjukkan Kerajaan Negeri mencatatkan surplus sejumlah RM262.79 juta berbanding surplus RM202.73 juta pada tahun 2010. Dengan surplus ini menjadikan baki defisit terkumpul Akaun Hasil Disatukan telah menurun kepada RM233.49 juta berbanding RM496.28 juta pada tahun 2010. Penyata Prestasi Kewangan juga menunjukkan Kerajaan Negeri mempunyai lebih hasil berbanding perbelanjaan (mengurus dan pembangunan) sejumlah RM82.16 juta berbanding kurang sejumlah RM307.45 juta pada tahun 2010. Baki Pinjaman Boleh Dituntut telah menurun sejumlah RM0.77 juta atau 0.3%. Prestasi pembayaran balik Hutang Awam pada tahun 2011 adalah baik kerana jumlah Hutang Awam menurun sejumlah RM26.84 juta manakala tunggakan bayaran balik Hutang Awam juga menurun sejumlah RM0.36 juta.

BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

3. Pada keseluruhannya, prestasi pencapaian perbelanjaan pembangunan RMKe-10 adalah baik. Sehingga 31 Disember 2011, perbelanjaan pembangunan adalah berjumlah RM1.10 bilion atau 86% daripada RM1.28 bilion peruntukan yang diluluskan. Manakala sebanyak 361 projek atau 75.2% daripada 480 projek yang dirancang berjaya disiapkan, 94 projek dalam pelaksanaan dan 25 projek masih belum dimulakan.

BAHAGIAN IV - PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

4. Pada tahun 2011, Jabatan Audit Negara Negeri Terengganu telah melaksanakan pengauditan pengurusan kewangan berdasarkan Indeks Akauntabiliti di 17 Jabatan/Agensi Negeri. Secara umumnya, prestasi pengurusan kewangan di 4 Jabatan/Agensi Negeri iaitu Pejabat Perbendaharaan Negeri, Pejabat Tanah Kemaman, Majlis Agama Islam Dan Adat

Melayu Terengganu dan Perbadanan Memajukan Iktisad Negeri Terengganu mencapai tahap sangat baik. Manakala 13 Jabatan/Agensi Negeri lagi mencapai tahap baik. Analisis Audit mendapati masih berlaku ketidakpatuhan kepada prosedur/tatacara pengurusan kewangan yang ditetapkan terutama berkaitan pengurusan aset dan stor. Perkara ini boleh diatasi sekiranya Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan mengambil tindakan memperbetulkan kelemahan yang telah dibangkitkan oleh pihak Audit di samping mengambil tindakan *preventive* dan proaktif bagi memastikan kelemahan yang sama tidak berulang.

BAHAGIAN V - PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

5. Secara keseluruhannya, kedudukan penyerahan penyata kewangan bagi Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan adalah baik. Kesemua 16 Agensi Negeri telah mengemukakan penyata kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2010 dan telah diberikan Sijil Tanpa Teguran. Analisis kewangan menunjukkan, 4 daripada 8 Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan 5 daripada 7 Pihak Berkuasa Tempatan telah mencatatkan lebih pendapatan berbanding perbelanjaan bagi tahun berakhir 31 Disember 2010. Manakala analisis Lembaran Imbangan menunjukkan 6 Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan semua Pihak Berkuasa Tempatan berada dalam kedudukan kewangan yang stabil di mana jumlah aset semasa melebihi liabiliti semasa pada tahun 2010. Bagaimanapun, tunggakan cukai taksiran bagi 7 Pihak Berkuasa Tempatan telah mengalami peningkatan.

BAHAGIAN VI - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

6. Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2010 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Terengganu pada 5 Disember 2011. Pada tahun 2011, Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri telah membincangkan Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2008 dan 2009. Jawatankuasa telah mengadakan mesyuarat sebanyak 3 kali pada tahun 2011 untuk membincangkan isu-isu yang berbangkit dalam Laporan tersebut. Selain itu, Jawatankuasa juga telah melakukan lawatan ke lokasi kajian untuk melihat secara lebih jelas isu berkaitan.

Bahagian I

Pengesahan Penyata Kewangan
Kerajaan Negeri Terengganu
Bagi Tahun Berakhir
31 Disember 2011

1. PENDAHULUAN

1.1. Seksyen 16(1), Akta Tatacara Kewangan 1957, menghendaki Pihak Berkuasa Kewangan Negeri menyediakan penyata kewangan secepat mungkin selepas penutupan akaun bagi tahun berkenaan. Penyata tersebut hendaklah dikemukakan kepada Ketua Audit Negara dalam tempoh 7 bulan selepas berakhirnya tahun kewangan berkenaan untuk diaudit seperti diperuntukkan di bawah Seksyen 9, Akta Audit 1957.

1.2. Selaras dengan peruntukan undang-undang tersebut, Pegawai Kewangan Negeri telah mengemukakan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Terengganu bagi tahun berakhir 31 Disember 2011 kepada Jabatan Audit Negara pada **12 Februari 2012**. Penyata tersebut melaporkan semua urusan niaga kewangan asas tunai bagi tahun 2011 yang berkaitan dengan sumber dan penggunaan wang awam. Penyata tersebut mengandungi Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Prestasi Kewangan, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Penyata Kewangan.

1.3. Mulai tahun kewangan 2011, kerajaan negeri telah mengguna pakai Piawaian Perakaunan Kerajaan 2 (Disemak – 2010) Persembahan Penyata Kewangan Kerajaan menggantikan Piawaian Perakaunan Kerajaan 2 (2004) selaras dengan kehendak piawaian perakaunan berasaskan *International Public Sector Accounting Standards (IPSAS) – Financial Reporting Under The Cash Basis of Accounting*.

1.4. Penyata Kedudukan Kewangan menunjukkan jumlah wang tunai dan pelaburan yang dipegang bagi ketiga-tiga Akaun Kumpulan Wang Disatukan iaitu Akaun Hasil Disatukan, Akaun Amanah Disatukan dan Akaun Pinjaman Disatukan. Selaras dengan asas perakaunan tunai ubah suai yang digunakan oleh Kerajaan Negeri, hanya pelaburan yang dipegang bagi maksud amanah tertentu dilaporkan dalam Penyata Kedudukan Kewangan. Manakala pelaburan lain dilaporkan dalam Penyata Akaun Memorandum.

1.5. Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai menunjukkan penerimaan dan pembayaran bagi tahun 2011. Penerimaan adalah terdiri daripada hasil, pinjaman, terimaan modal dan terimaan lain seperti amanah dan deposit. Pembayaran pula adalah untuk membiayai perbelanjaan mengurus, pembangunan, perbelanjaan modal dan bayaran balik pinjaman.

1.6. Penyata Prestasi Kewangan menunjukkan lebihan atau kekurangan hasil keseluruhan berbanding jumlah perbelanjaan mengurus dan pembangunan serta sumber pembiayaannya. Penyata ini juga menunjukkan pergerakan dana dalam Pinjaman, Terimaan Balik Pinjaman dan Pelbagai Terimaan serta Perubahan Tunai, Pelaburan dan Amanah.

1.7. Penyata Akaun Memorandum adalah akaun yang menunjukkan kedudukan aset dan tanggungan Kerajaan Negeri. Aset Kerajaan Negeri merangkumi Pinjaman Boleh Dituntut, Pelaburan dan Tunggakan Hasil. Manakala tanggungan Kerajaan Negeri pula adalah Hutang Awam iaitu Hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan. Hutang Kerajaan Negeri adalah bagi maksud Rancangan Bekalan Air, Perumahan Awam Kos Rendah, Projek Pembangunan Dalam Negeri, Pembangunan dan Pelbagai Projek.

2. OBJEKTIF DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

2.1. Pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Terengganu bagi tahun berakhir 31 Disember 2011 adalah untuk memberi pendapat sama ada penyata ini menggambarkan kedudukan kewangan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

2.2. Pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen dijalankan secara berterusan sepanjang tahun 2011. Teguran Audit mengenainya telah dibangkitkan dengan pihak Perbendaharaan Negeri Terengganu dan Jabatan Negeri melalui surat Pemerhatian Audit sebaik sahaja pengauditan selesai dijalankan.

3. PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI TERENGGANU BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2011

3.1. Pengauditan penyata kewangan telah dilaksanakan mengikut Akta Audit 1957 dan berpandukan piawaian pengauditan yang diluluskan. Akta dan piawaian tersebut menghendaki pengauditan dirancang dan dilaksanakan bagi mendapat kepastian yang munasabah sama ada penyata kewangan adalah bebas daripada kesilapan dan ketinggalan yang ketara.

3.2. Pengauditan itu termasuk memeriksa rekod secara semak uji, menyemak bukti yang menyokong angka dan memastikan penzahiran yang mencukupi dalam penyampaian penyata kewangan. Persembahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Terengganu pada tahun 2011 adalah selaras dengan Piawaian Perakaunan Kerajaan. **Pada pendapat Audit, Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Terengganu pada keseluruhannya menunjukkan gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Terengganu bagi tahun berakhir 31 Disember 2011 dan rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.** Sijil Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri yang disertakan bersama dengan Pernyataan Pegawai Kewangan Negeri Dan Bendahari Negeri, Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Prestasi Kewangan, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Akaun Awam adalah seperti di **Lampiran I** hingga **Lampiran VII**.

Bahagian II

Analisis Kewangan Kerajaan Negeri

4. LATAR BELAKANG

Jabatan Audit Negara di samping mengesahkan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Terengganu Tahun 2011, juga membuat analisis mengikut prinsip asas perakaunan tunai ubah suai terhadap data kewangan bagi menentukan tahap prestasi kewangan Kerajaan Negeri. Hasil analisis yang dijalankan adalah berdasarkan Penyata Kedudukan Kewangan; Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai; Penyata Prestasi Kewangan; dan Penyata Akaun Memorandum serta maklumat kewangan yang berkaitan.

4.1. KEDUDUKAN KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

Penyata Kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri ini menunjukkan pegangan Wang Awam di bawah Kumpulan Wang Disatukan. Wang Awam terdiri daripada Wang Tunai dan Pelaburan yang dipegang bagi Kumpulan Wang Disatukan melalui Akaun Hasil Disatukan, Akaun Pinjaman Disatukan dan Akaun Amanah Disatukan.

4.2. KUMPULAN WANG DISATUKAN

4.2.1. Kumpulan Wang Disatukan terdiri daripada 3 akaun iaitu Akaun Hasil Disatukan, Akaun Pinjaman Disatukan dan Akaun Amanah Disatukan. Mengikut Penyata Kedudukan Kewangan, baki Kumpulan Wang Disatukan pada akhir tahun 2011 adalah berjumlah RM103.74 juta. Jumlah ini adalah dalam bentuk wang tunai. Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan pada tahun 2011 berbanding 2010 adalah seperti di **Jadual 4.1**.

Jadual 4.1
Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan Pada Tahun 2011 Berbanding 2010

Bil.	Butiran	Tahun		Perubahan	
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Akaun Hasil Disatukan	-496.28	-233.49	262.79	53.0
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	0.00	0.00	0.00	0.0
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	569.94	337.23	-232.71	-40.8
	<i>i. Kumpulan Wang Amanah Kerajaan:</i>				
	- Kumpulan Wang Pembangunan	-437.12	-658.29	-221.17	-50.6
	- Kumpulan Wang Bekalan Air	125.32	115.07	-10.25	-8.2
	- Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan	270.62	225.21	-45.41	-16.8
	<i>ii. Kumpulan Wang Amanah Awam</i>	355.25	335.43	-19.82	-5.6
	<i>iii. Akaun Wang Deposit</i>	255.87	319.81	63.94	25.0
	Jumlah	73.66	103.74	30.08	40.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.2.2. Analisis Audit menunjukkan Kumpulan Wang Disatukan meningkat sejumlah RM30.08 juta (40.8%) kepada RM103.74 juta berbanding RM73.66 juta pada tahun 2010. Peningkatan ini disebabkan oleh penurunan defisit Akaun Hasil Disatukan sejumlah

RM262.79 juta (53%) menjadi defisit RM233.49 juta berbanding defisit RM496.28 juta pada tahun 2010.

4.2.3. Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan bagi tempoh 5 tahun dari tahun 2007 hingga 2011 adalah seperti di **Jadual 4.2**.

Jadual 4.2
Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan Bagi Tahun 2007 Hingga 2011

Bil.	Butiran	Tahun				
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
1.	Akaun Hasil Disatukan	-278.42	-424.96	-699.01	-496.28	-233.49
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	770.77	829.61	939.46	569.94	337.23
	<i>Kumpulan Wang Amanah Kerajaan:</i>					
	- Kumpulan Wang Pembangunan	-79.16	28.62	59.16	-437.12	-658.29
	- Kumpulan Wang Bekalan Air	134.72	128.43	125.11	125.32	115.07
	Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan	137.52	133.34	160.22	270.62	225.21
	<i>Kumpulan Wang Amanah Awam</i>	500.73	450.86	447.28	355.25	335.43
	Akaun Wang Deposit	76.96	88.36	147.69	255.87	319.81
	Jumlah	492.35	404.65	240.45	73.66	103.74

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.2.4. Analisis Audit mendapati Kumpulan Wang Disatukan menunjukkan trend menurun dari RM492.35 juta pada tahun 2007 kepada RM73.66 juta pada tahun 2010. Bagaimanapun, ia meningkat sejumlah RM30.08 juta (40.8%) kepada RM103.74 juta pada tahun 2011 berbanding 2010. Trend ini adalah selari dengan kedudukan baki Akaun Amanah Disatukan dan Akaun Hasil Disatukan. Jumlah Akaun Amanah Disatukan dan defisit Akaun Hasil Disatukan menunjukkan peningkatan pada tahun 2008 dan 2009 tetapi menurun pada tahun 2010 dan 2011. Walaupun jumlah Akaun Amanah Disatukan meningkat pada tahun 2008 dan 2009 tetapi peningkatan tersebut lebih rendah berbanding peningkatan defisit Akaun Hasil Disatukan. Pada tahun 2010, Akaun Amanah Disatukan menurun sebanyak 39.3% manakala defisit Akaun Hasil Disatukan menurun sebanyak 29% menjadikan Kumpulan Wang Disatukan menurun kepada RM73.66 juta (69.4%). Manakala pada tahun 2011, penurunan defisit Akaun Hasil Disatukan sejumlah RM262.79 juta (53%) lebih tinggi berbanding penurunan Akaun Amanah Disatukan sejumlah RM232.71 juta (40.8%) menjadikan jumlah Kumpulan Wang Disatukan meningkat sejumlah RM30.08 juta (40.8%) berbanding tahun 2010.

4.3. WANG AWAM

4.3.1. Wang Tunai

4.3.1.1. Wang Tunai merupakan sebahagian daripada komponen yang ditunjukkan dalam Penyata Kedudukan Kewangan sebagai aset Kerajaan Negeri yang dipegang bagi Kumpulan Wang Disatukan. Wang Tunai terdiri daripada Wang Tunai Dalam Bank, Wang

Tunai Dalam Perjalanan dan Wang Tunai Dalam Tangan. Wang Tunai Dalam Bank adalah terdiri daripada baki akaun semasa di institusi kewangan yang diluluskan. Wang Tunai Dalam Perjalanan pula adalah wang tunai yang belum dibankkan serta wang tunai yang belum diambil kira dalam buku tunai. Wang Tunai Dalam Tangan adalah Panjar Wang Runcit yang diluluskan kepada pemegang panjar. Kedudukan baki Wang Tunai bagi tahun 2010 dan 2011 adalah seperti di **Jadual 4.3**.

Jadual 4.3

Kedudukan Wang Tunai Pada Tahun 2011 Berbanding 2010

Bil.	Butiran	Tahun		Perubahan	
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Wang Tunai Dalam Bank	73.55	99.42	25.87	35.2
2.	Wang Tunai Dalam Perjalanan	0.02	4.23	4.21	21,050.0
3.	Wang Tunai Dalam Tangan	0.09	0.09	0.00	0.0
Jumlah		73.66	103.74	30.08	40.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.3.1.2. Analisis perbandingan kedudukan Wang Tunai bagi tahun 2010 dan 2011 menunjukkan peningkatan berjumlah RM30.08 juta (40.8%) menjadi RM103.74 juta berbanding RM73.66 juta pada tahun 2010. Wang Tunai Dalam Perjalanan meningkat sejumlah RM4.21 juta menjadi RM4.23 juta pada tahun 2011 berbanding RM0.02 juta pada tahun 2010. Peningkatan tersebut disebabkan kelewatan mengunci masuk penyata pemungut bagi pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan yang diterima pada hujung tahun. Baki Wang Tunai Dalam Bank meningkat sejumlah RM25.87 juta (35.2%) menjadi RM99.42 juta berbanding RM73.55 juta pada tahun 2010. Manakala baki Wang Tunai Dalam Tangan berjumlah RM0.09 juta pada tahun 2011 tidak berubah berbanding tahun 2010.

4.3.1.3. Kedudukan baki Wang Tunai bagi tempoh 5 tahun dari tahun 2007 hingga 2011 adalah seperti di **Jadual 4.4** dan **Carta 4.1**.

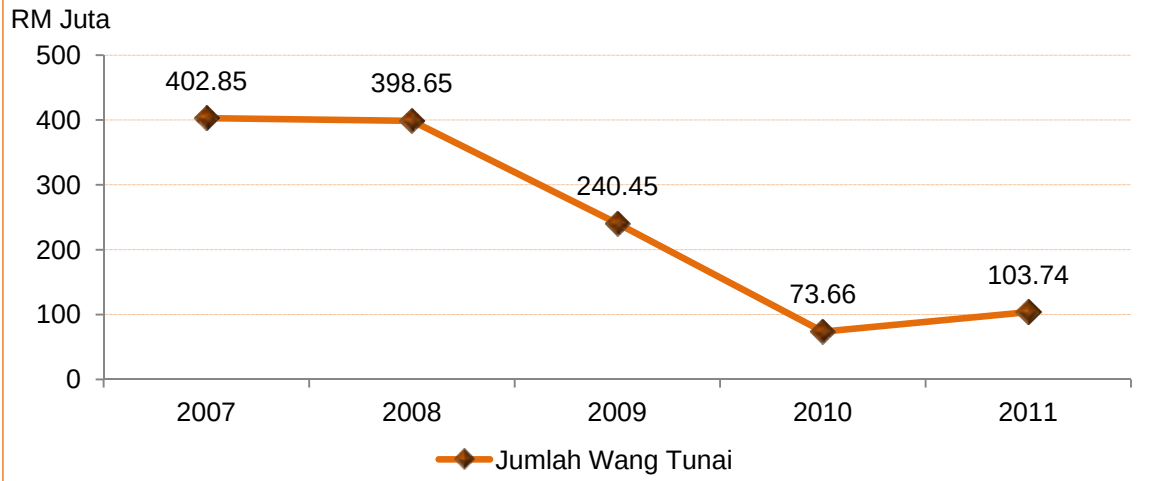
Jadual 4.4

Kedudukan Wang Tunai Bagi Tahun 2007 Hingga 2011

Bil.	Butiran	Tahun				
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
1.	Wang Tunai Dalam Bank	397.50	398.48	240.36	73.55	99.42
2.	Wang Tunai Dalam Perjalanan	5.27	0.09	0.004	0.02	4.23
3.	Wang Tunai Dalam Tangan	0.08	0.08	0.09	0.09	0.09
Jumlah		402.85	398.65	240.45	73.66	103.74

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Carta 4.1
Kedudukan Wang Tunai Bagi Tahun 2007 Hingga 2011

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.3.2. Pelaburan

Mengikut Seksyen 8(3)(b), Akta Tatacara Kewangan 1957, Kerajaan Negeri dibenarkan melabur dalam deposit di institusi kewangan yang diluluskan dan pelaburan lain yang dibenarkan. Pelaburan terdiri daripada Pelaburan Kumpulan Wang Amanah dan Pelaburan Am. Pelaburan Kerajaan Negeri pada akhir tahun 2011 adalah berbaki kosong selaras dengan Piawaian Perakaunan Kerajaan (PPK 2) yang menetapkan mana-mana pelaburan kurang daripada 3 bulan hendaklah diambil kira sebagai Wang Tunai Dalam Bank.

4.4. AKAUN HASIL DISATUKAN

4.4.1. Akaun Hasil Disatukan merupakan penyata yang menunjukkan jumlah hasil, perbelanjaan tanggungan dan mengurus Kerajaan Negeri bagi satu tahun kewangan. Akaun ini ditubuhkan mengikut Perkara 97 dan Perkara 98, Perlembagaan Persekutuan dan Seksyen 7(a), Akta Tatacara Kewangan 1957.

4.4.2. Kerajaan Negeri mengakhiri tahun kewangan 2011 dengan surplus semasa berjumlah RM262.79 juta berbanding surplus berjumlah RM202.73 juta pada tahun 2010 iaitu meningkat sejumlah RM60.06 juta atau 29.6%. Surplus ini berpunca daripada hasil Kerajaan Negeri yang berjumlah RM2.31 bilion melebihi perbelanjaan mengurus yang berjumlah RM2.05 bilion. Dengan surplus semasa dalam Akaun Hasil Disatukan pada tahun 2011 menjadikan baki defisit terkumpul Akaun Hasil Disatukan menurun kepada RM233.49 juta berbanding defisit RM496.28 juta pada tahun 2010. Kedudukan Akaun Hasil Disatukan pada tahun 2011 berbanding 2010 adalah seperti di **Jadual 4.5**.

Jadual 4.5**Kedudukan Akaun Hasil Disatukan Pada Tahun 2011 Berbanding 2010**

Perkara	Tahun		Perubahan	
	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	-699.01	-496.28	202.73	29.0
Hasil	1,892.95	2,312.65	419.70	22.2
Perbelanjaan Mengurus	1,690.22	2,049.86	359.64	21.3
Lebihan Bagi Tahun	202.73	262.79	60.06	29.6
Baki Pada 31 Disember	-496.28	-233.49	262.79	53.0

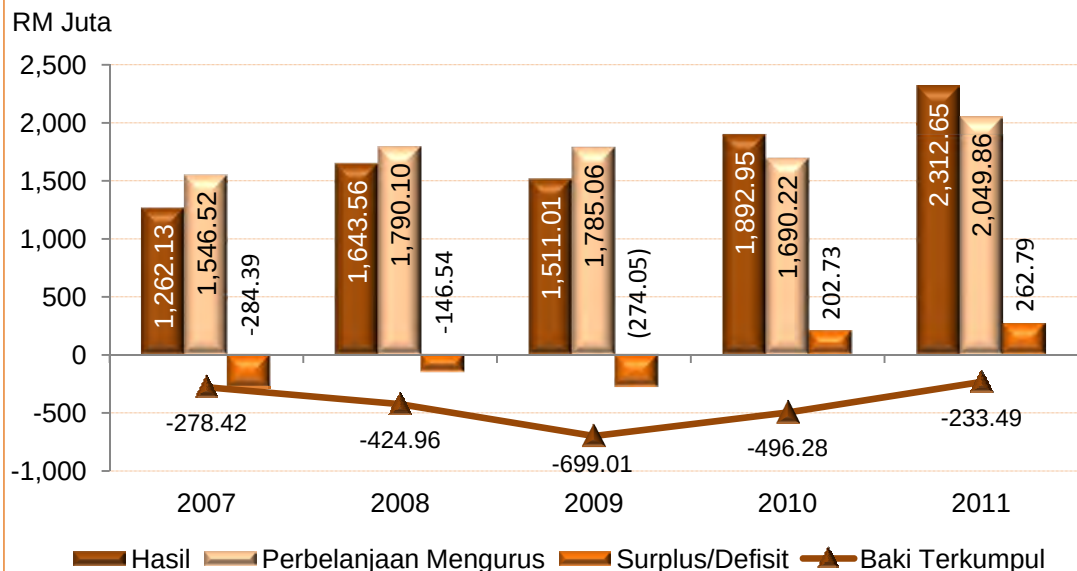
Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.4.3. Prestasi Akaun Hasil Disatukan bagi tempoh 5 tahun dari tahun 2007 hingga 2011 adalah seperti di **Jadual 4.6** dan **Carta 4.2**.

Jadual 4.6**Prestasi Akaun Hasil Disatukan Bagi Tahun 2007 Hingga 2011**

Perkara	Tahun				
	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
Baki Pada 1 Januari	5.97	-278.42	-424.96	-699.01	-496.28
Hasil	1,262.13	1,643.56	1,511.01	1,892.95	2,312.65
Perbelanjaan Mengurus	1,546.52	1,790.10	1,785.06	1,690.22	2,049.86
Surplus/Defisit	-284.39	-146.54	-274.05	202.73	262.79
Baki Pada 31 Disember	-278.42	-424.96	-699.01	-496.28	-233.49

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Carta 4.2**Trend Akaun Hasil Disatukan Bagi Tahun 2007 Hingga 2011**

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.4.4. Analisis Audit terhadap pencapaian penerimaan hasil berbanding perbelanjaan mengurus bagi tahun 2007 hingga 2011 menunjukkan Akaun Hasil Disatukan telah mengalami defisit untuk 3 tahun berturut-turut dari tahun 2007 hingga 2009. Bagaimanapun, pada tahun 2010 Akaun Hasil Disatukan kembali mencatatkan surplus berjumlah RM202.73 juta dan terus meningkat kepada RM262.79 juta pada tahun 2011.

4.4.5. Hasil

Hasil Kerajaan Negeri dikategorikan kepada 3 jenis iaitu Hasil Cukai, Hasil Bukan Cukai dan Terimaan Bukan Hasil. Pada keseluruhannya, hasil Kerajaan Negeri pada tahun 2011 meningkat berbanding tahun 2010.

4.4.5.1 Kutipan Hasil Sebenar Berbanding Anggaran Yang Diluluskan

- a. Pada tahun 2011, kutipan hasil sebenar Kerajaan Negeri adalah berjumlah RM2.31 bilion iaitu RM424.73 juta atau 22.5% lebih tinggi berbanding anggaran yang berjumlah RM1.89 bilion seperti di **Jadual 4.7**. Kutipan hasil tahun 2011 adalah yang tertinggi dalam tempoh 5 tahun.

Jadual 4.7

Kutipan Hasil Sebenar Berbanding Anggaran Yang Diluluskan

Bil.	Kategori Hasil	Anggaran Diluluskan (RM Juta)	Hasil Sebenar (RM Juta)	Varian	
				(RM Juta)	(%)
1.	Hasil Cukai	1,642.93	46.24	-1,596.69	-97.2
2.	Hasil Bukan Cukai	119.01	140.34	21.33	17.9
3.	Terimaan Bukan Hasil	125.98	2,126.07	2,000.09	1,587.6
Jumlah		1,887.92	2,312.65	424.73	22.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

- b. Analisis Audit mendapati varian yang ketara antara jumlah anggaran dan hasil sebenar bagi Hasil Cukai dan Terimaan Bukan Hasil adalah kerana Kerajaan Negeri mengambil kira hasil Royalti Minyak dalam anggaran sebagai Hasil Cukai. Bagaimanapun, hasil sebenar yang diterima daripada Kerajaan Persekutuan adalah dalam bentuk Terimaan Daripada Kerajaan Persekutuan (Dana Khas) yang dikategorikan sebagai Terimaan Bukan Hasil.

4.4.5.2. Kutipan Hasil Tahun 2011 Berbanding 2010

- a. Pada tahun 2011, hasil Kerajaan Negeri meningkat sejumlah RM419.70 juta (22.2%) menjadi RM2.31 bilion berbanding RM1.89 bilion pada tahun 2010. Perbandingan hasil mengikut 3 kategori hasil pada tahun 2011 dan 2010 adalah seperti di **Jadual 4.8**.

Jadual 4.8

Kutipan Hasil Pada Tahun 2011 Berbanding 2010

Bil.	Kategori Hasil	Tahun		Perubahan	
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Hasil Cukai	46.87	46.24	-0.63	-1.3
2.	Hasil Bukan Cukai	107.48	140.34	32.86	30.6
3.	Terimaan Bukan Hasil	1,738.60	2,126.07	387.47	22.3
Jumlah		1,892.95	2,312.65	419.70	22.2

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

- b. Analisis Audit menunjukkan peningkatan hasil adalah disebabkan jumlah Terimaan Bukan Hasil meningkat sejumlah RM387.47 juta (22.3%) kepada RM2.13 bilion pada tahun 2011 berbanding RM1.74 bilion pada tahun 2010. Butiran Terimaan Bukan Hasil yang meningkat dengan ketara adalah Terimaan Daripada Kerajaan Persekutuan (Dana Khas) yang meningkat sejumlah RM350 juta (21.9%) kepada RM1.95 bilion berbanding RM1.60 bilion pada tahun 2010.

4.4.5.3. Pencapaian Kutipan Hasil Sebenar Bagi Tahun 2007 Hingga 2011

- a. Trend kutipan hasil Kerajaan Negeri bagi tahun 2007 hingga 2011 menunjukkan peningkatan dan penurunan seperti di **Jadual 4.9** dan **Carta 4.3**. Kutipan hasil tahun 2011 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima tahun.

Jadual 4.9

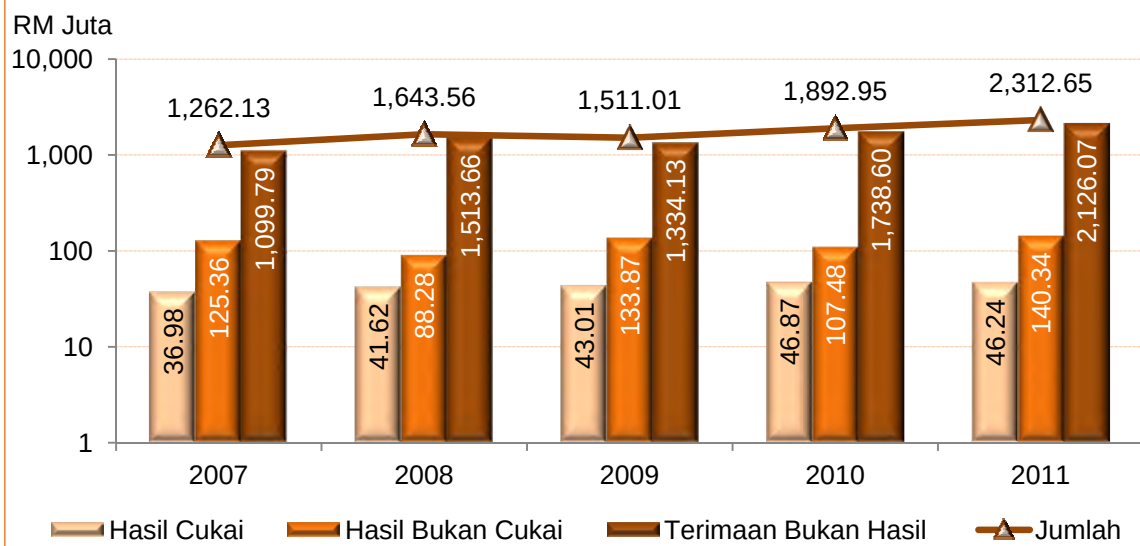
Kutipan Hasil Sebenar Bagi Tahun 2007 Hingga 2011

Bil.	Kategori Hasil	Tahun				
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
1.	Hasil Cukai	36.98	41.62	43.01	46.87	46.24
2.	Hasil Bukan Cukai	125.36	88.28	133.87	107.48	140.34
3.	Terimaan Bukan Hasil	1,099.79	1,513.66	1,334.13	1,738.60	2,126.07
Jumlah		1,262.13	1,643.56	1,511.01	1,892.95	2,312.65

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Carta 4.3

Kutipan Hasil Sebenar Tahun 2007 Hingga 2011

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

- b. Berdasarkan **Jadual 4.9** dan carta di atas, trend kutipan hasil Kerajaan Negeri bagi tahun 2007 hingga 2011 dipengaruhi oleh Terimaan Bukan Hasil. Butiran Terimaan Bukan Hasil tertinggi adalah Terimaan Daripada Kerajaan Persekutuan (Dana Khas).

4.4.5.4. Penyumbang Utama Hasil Kerajaan Negeri

- a. Hasil Kerajaan Negeri merupakan sumber utama yang digunakan bagi tujuan perbelanjaan mengurus dan pembangunan. Bagi tahun 2007 hingga 2011, antara penyumbang utama hasil Kerajaan Negeri adalah seperti di **Jadual 4.10**.

Jadual 4.10

Penyumbang Utama Hasil Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2007 Hingga 2011

Bil.	Butiran Hasil	Tahun				
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
1.	Terimaan Daripada Kerajaan Persekutuan (Dana Khas)	1,000.00	1,408.60	1,210.10	1,600.00	1,950.00
2.	Pemberian 50% Perbelanjaan Mengurus Jabatan Di Bawah Senarai Bersama	26.08	28.52	31.38	34.33	37.84
3.	Pemberian Tahap Ekonomi, Infrastruktur Dan Kesejahteraan Hidup	27.74	26.12	27.74	27.74	27.74
4.	Cukai Tanah Semasa	18.85	19.18	20.33	22.06	23.04
5.	Premium Perhutanan	24.82	13.61	29.02	37.47	30.88
Jumlah		1,097.49	1,496.03	1,318.57	1,721.60	2,069.50

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

- b. Analisis Audit menunjukkan Terimaan Daripada Kerajaan Persekutuan (Dana Khas) merupakan penyumbang hasil utama Kerajaan Negeri bagi tahun 2007 hingga 2011. Terimaan Dana Khas yang berjumlah RM1.95 bilion telah menyumbang 84.3% daripada keseluruhan hasil Kerajaan Negeri pada tahun 2011. Selain terimaan Dana Khas, penyumbang utama hasil Kerajaan Negeri adalah Pemberian 50% Perbelanjaan Mengurus Jabatan Di Bawah Senarai Bersama, Pemberian Tahap Ekonomi, Infrastruktur Dan Kesejahteraan Hidup, Cukai Tanah Semasa, dan Premium Perhutanan.
- c. Analisis mengenai peningkatan dan penurunan yang ketara bagi butiran hasil pada tahun 2011 berbanding 2010 adalah seperti di **Jadual 4.11**.

Jadual 4.11

Peningkatan Dan Penurunan Hasil Ketara Pada Tahun 2011 Berbanding 2010

Peningkatan Dan Penurunan Hasil Kerajaan Pada Tahun 2011 Berbanding 2010						
Bil.	Butiran Hasil	Tahun		Perubahan		Punca
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
Peningkatan						
1.	Terimaan Daripada Kerajaan Persekutuan (Dana Khas)	1,600.00	1,950.00	350.00	21.9	Kerajaan Persekutuan membayar balik sebahagian tunggakan hasil petroleum yang sepatutnya diterima oleh Kerajaan Negeri pada tahun-tahun sebelum.
2.	Pemberian Caj Perkhidmatan Projek Persekutuan	9.85	49.50	39.65	402.5	Pertambahan projek pembangunan yang dijalankan pada tahun 2011 berbanding 2010.

Bil.	Butiran Hasil	Tahun		Perubahan		Punca
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
3.	Terimaan Daripada Agensi Kerajaan Yang Lain	9.74	26.88	17.14	176.0	Peningkatan elaun Pengerusi Jawatankuasa Kemajuan Dan Keselamatan Kampung, elaun pengendalian mesyuarat dan elaun hadir mesyuarat yang diterima daripada Kementerian Kemajuan Dan Luar Bandar bagi tahun 2011.
4.	Premium Tanah Biasa- Borang 5A	25.87	44.82	18.95	73.3	Jadual 5A bagi tahun 2010 telah dijelaskan dalam tahun 2011.
5.	Pemberian Pertumbuhan Hasil	-	13.21	13.21	100.0	Peningkatan hasil negara pada tahun 2011 berbanding 2010.
Penurunan						
6.	Terimaan Balik Bayaran Tahun-tahun Lalu	37.25	1.33	-35.92	-96.4	Kerajaan Negeri tidak lagi menerima bayaran gaji guru Sekolah Agama Bantuan Kerajaan yang menerima opsyen Kementerian Pelajaran Malaysia seperti pada tahun 2010.
7.	Pinjaman Dari Hasil Yang Dijeniskan	8.76	0.53	-8.23	-93.9	Tunggakan hasil yang dibayar oleh Agensi Negeri kepada Kerajaan Negeri semakin berkurangan dari setahun ke setahun.
8.	Perolehan Dari Pelaburan Dalam Negeri Yang Lain	2.77	0.00	-2.77	-100.0	Tidak ada dividen diterima daripada pelaburan saham.

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.4.6. Perbelanjaan Mengurus

4.4.6.1. Perbelanjaan mengurus terdiri daripada perbelanjaan bagi Maksud Tanggungan dan Bekalan yang dikenakan ke atas Kumpulan Wang Disatukan. Perbelanjaan bagi Maksud Tanggungan dibuat mengikut undang-undang Persekutuan selaras dengan Perkara 98 Perlembagaan Persekutuan seperti bayaran pencen, ganjaran, pampasan dan perbelanjaan hutang negeri. Manakala Perbelanjaan Bekalan adalah berdasarkan kelulusan Dewan Undangan Negeri selaras dengan Perkara 104 Perlembagaan Persekutuan seperti bayaran emolumen dan bayaran bagi perolehan barangan atau perkhidmatan termasuk bayaran pindahan ke Kumpulan Wang tertentu. Maksud Bekalan juga termasuk wang yang diperuntukkan kepada Badan-badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan melalui pemberian atau pinjaman yang dianggap sebagai perbelanjaan.

4.4.6.2. Perbelanjaan Mengurus Kerajaan Negeri pada tahun 2011 adalah berjumlah RM2.05 bilion iaitu 98.2% berbanding anggaran yang diluluskan yang berjumlah RM2.09 bilion seperti di **Jadual 4.12**.

Jadual 4.12**Perbelanjaan Sebenar Berbanding Anggaran Yang Diluluskan**

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Anggaran Diluluskan (RM Juta)	Perbelanjaan Sebenar (RM Juta)	(%)
1.	Emolumen	220.06	209.59	95.2
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	168.52	160.59	95.3
3.	Aset	31.36	27.85	88.8
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	1,665.17	1,649.10	99.0
5.	Perbelanjaan Lain	2.82	2.73	96.8
Jumlah		2,087.93	2,049.86	98.2

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.4.6.3. Secara keseluruhannya perbelanjaan mengurus pada tahun 2011 meningkat sejumlah RM359.64 juta (21.3%) kepada RM2.05 bilion berbanding RM1.69 bilion pada tahun 2010 seperti di **Jadual 4.13**.

Jadual 4.13**Perbelanjaan Mengurus Bagi Tahun 2011 Berbanding 2010**

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Tahun		Perubahan	
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Emolumen	203.36	209.59	6.23	3.1
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	155.99	160.59	4.60	2.9
3.	Aset	35.75	27.85	-7.90	-22.1
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	1,294.67	1,649.10	354.43	27.4
5.	Perbelanjaan Lain	0.45	2.73	2.28	506.7
Jumlah		1,690.22	2,049.86	359.64	21.3

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.4.6.4. Analisis Audit menunjukkan perbelanjaan mengurus bagi semua kategori meningkat sejumlah RM367.54 juta pada tahun 2011 kecuali perbelanjaan aset yang mencatatkan penurunan sejumlah RM7.9 juta. Perbelanjaan bagi kategori Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap meningkat sejumlah RM354.43 juta berbanding tahun 2010 antaranya disebabkan pindahan ke Kumpulan Wang Pembangunan sejumlah RM853 juta berbanding sejumlah RM510 juta pada tahun 2010.

4.4.6.5. Perbelanjaan mengurus yang mencatatkan peningkatan dan penurunan yang ketara pada tahun 2011 berbanding 2010 adalah seperti di **Jadual 4.14**.

Jadual 4.14**Peningkatan Dan Penurunan Perbelanjaan Yang Ketara Bagi Tahun 2011 Berbanding 2010**

Peningkatan Dan Penurunan Perbelanjaan Yang Ketara Bagi Tahun 2011 Berbanding 2010						
Bil.	Butiran Perbelanjaan	Tahun		Perubahan		Punca
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
Peningkatan						
1.	Pemberian Dalam Negeri	1,250.61	1,571.22	320.61	25.6	Pengeluaran waran kepada Pejabat-pejabat Daerah untuk bayaran tambahan elaun Jawatankuasa Kemajuan Dan Keselamatan Kampung dan waran di bawah Bantuan Am kepada Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri.
2.	Faedah-faedah Kewangan Yang Lain	7.41	12.40	4.99	67.3	Pemberian bonus kepada kakitangan pada tahun 2011.
Penurunan						
3.	Harta Modal Yang Lain	12.33	8.06	-4.27	-34.6	Pengurangan pembelian harta modal pada tahun 2011.
4.	Penyelenggaraan Dan Pembaikan Kecil Yang Dibeli	21.51	19.50	-2.01	-9.3	i. Pengurangan kerja pembaikan kuarters Kerajaan disebabkan peruntukan yang terhad. ii. Pengurangan penyelenggaraan kenderaan kerana banyak kenderaan lama yang dilupuskan.

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

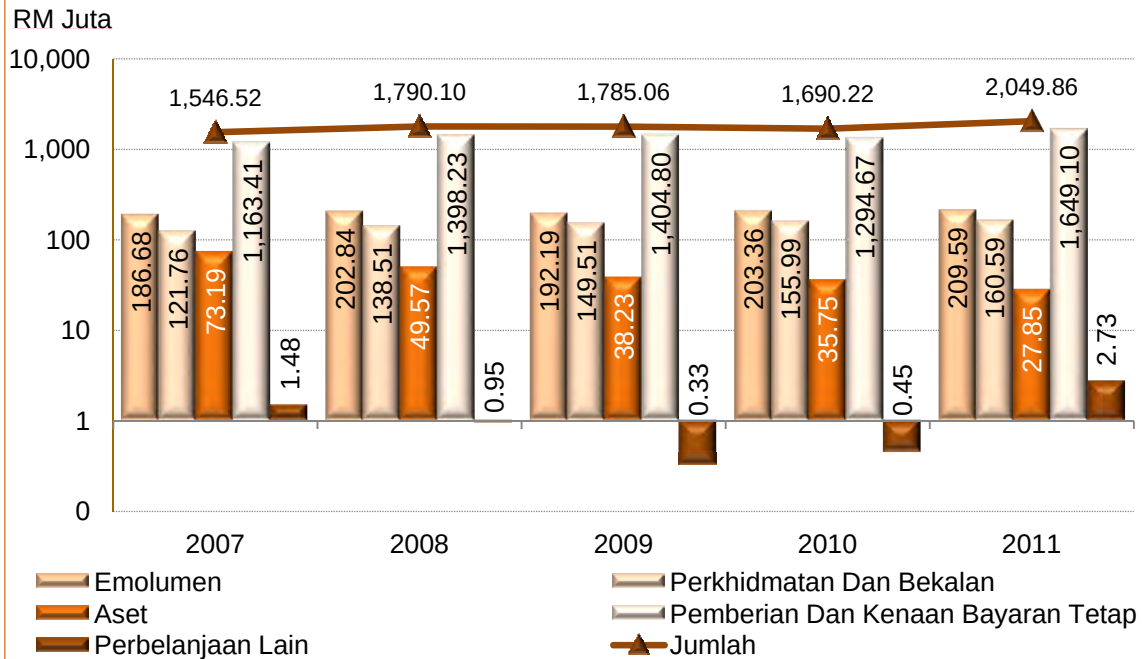
4.4.6.6. Kedudukan perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri mengikut kategori perbelanjaan bagi tahun 2007 hingga 2011 adalah seperti di **Jadual 4.15** dan **Carta 4.4**.

Jadual 4.15**Perbelanjaan Mengurus Bagi Tahun 2007 Hingga 2011**

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Tahun				
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
1.	Emolumen	186.68	202.84	192.19	203.36	209.59
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	121.76	138.51	149.51	155.99	160.59
3.	Aset	73.19	49.57	38.23	35.75	27.85
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	1,163.41	1,398.23	1,404.80	1,294.67	1,649.10
5.	Perbelanjaan Lain	1.48	0.95	0.33	0.45	2.73
Jumlah		1,546.52	1,790.10	1,785.06	1,690.22	2,049.86

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Carta 4.4
Perbelanjaan Mengurus Bagi Tahun 2007 Hingga 2011

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.4.6.7. Analisis Audit mendapati Perbelanjaan Mengurus Kerajaan Negeri menunjukkan trend penurunan pada tahun 2009 dan 2010 berbanding tahun 2008 dan 2011 yang menunjukkan trend peningkatan perbelanjaan. Pada tahun 2011, jumlah perbelanjaan meningkat sejumlah RM359.64 juta atau 21.3% berbanding tahun 2010 manakala perbelanjaan bagi tahun 2009 berbanding 2008 menunjukkan penurunan sejumlah RM5.04 juta atau 0.3%. Trend penurunan dan peningkatan perbelanjaan Kerajaan Negeri bagi tahun 2007 hingga 2011 adalah dipengaruhi oleh trend perbelanjaan bagi maksud Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap. Jenis perbelanjaan di bawah Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap antaranya adalah seperti Bantuan Kepada Pihak Berkuasa Tempatan/Badan Berkanun Negeri, Caruman Kepada Tabung Amanah Warisan Negeri dan Bantuan Remaja.

4.4.6.8. Bayaran Di Bawah Arahan Perbendaharaan 58(a)

Arahan Perbendaharaan 58(a) [AP58(a)] memperuntukkan bahawa bayaran terhadap bekalan/perkhidmatan yang telah diterima pada tahun sebelumnya boleh dibuat pada tahun semasa dengan syarat Jabatan mempunyai baki peruntukan yang mencukupi pada tahun di mana bekalan/perkhidmatan tersebut diterima dan tiada sebarang keraguan tentang sebab berlaku kelewatan pembayaran tersebut. Semakan Audit terhadap bayaran di bawah AP 58(a) mendapati bayaran berjumlah RM5.83 juta telah dibuat pada tahun 2011 iaitu meningkat sejumlah RM2.29 juta (64.7%) berbanding RM3.54 juta pada tahun 2010 seperti di **Jadual 4.16**. Pembayaran di bawah AP58(a) bagi Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri berjumlah RM5.62 juta (96.4%) antaranya adalah untuk bayaran membekal air Zam Zam untuk rakyat Negeri Terengganu sempena Ramadhan 2010 yang

berjumlah RM2.19 juta, membekal komputer riba kepada guru-guru AKRAM yang berjumlah RM1.44 juta dan pemberian peruntukan penganjuran *Sultans Cup Terengganu Endurance* 2010 yang berjumlah RM1.10 juta.

Jadual 4.16

Jabatan Yang Membuat Bayaran Di Bawah

Arahan Perbendaharaan 58(a) Pada Tahun 2011 Berbanding 2010

Bil.	Jabatan	2010		2011	
		Baucar Bayaran (Bil.)	Jumlah (RM Juta)	Baucar Bayaran (Bil.)	Jumlah (RM Juta)
1.	Setiausaha Kerajaan Negeri	65	2.94	71	5.62
2.	Pejabat Daerah Kemaman	3	0.01	3	0.07
3.	Pejabat Dewan Undangan Negeri	4	0.04	4	0.06
4.	Jabatan Hal Ehwal Agama Negeri	9	0.15	12	0.02
5.	Jabatan Veterinar	11	0.04	9	0.02
6.	Jabatan Lain	39	0.36	29	0.04
Jumlah		131	3.54	128	5.83

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.5. AKAUN PINJAMAN DISATUKAN

4.5.1. Akaun Pinjaman Disatukan ditubuhkan mengikut Seksyen 7(b), Akta Tatacara Kewangan 1957. Akaun ini digunakan untuk mengakaunkan semua pinjaman yang diterima daripada Kerajaan Persekutuan, bayaran balik pinjaman dan pindahan penerimaan pinjaman ke Akaun Kumpulan Wang Pembangunan, Kumpulan Wang Bekalan Air atau kumpulan wang lain yang berkaitan.

4.5.2. Pada tahun 2011, sejumlah RM15.89 juta pinjaman telah diterima daripada Kerajaan Persekutuan untuk membiayai Projek Bekalan Air Besut Peringkat 3 sejumlah RM10.89 juta dan Projek Mengurangkan Kadar Kehilangan Air Tak Terhasil Negeri berjumlah RM5 juta. Pinjaman yang diterima ini telah diambil kira dalam akaun ini sebelum dipindahkan kesemuanya kepada Kumpulan Wang Bekalan Air. Sehingga akhir tahun 2011, akaun ini tidak mempunyai baki seperti tahun-tahun sebelumnya.

4.6. AKAUN AMANAH DISATUKAN

4.6.1. Akaun Amanah Disatukan adalah sebahagian daripada Kumpulan Wang Disatukan yang diwujudkan di bawah Seksyen 7(c), Akta Tatacara Kewangan 1957. Akaun ini terdiri daripada Kumpulan Wang Amanah Kerajaan, Kumpulan Wang Amanah Awam dan Akaun Wang Deposit. Semua penerimaan dan pembayaran wang amanah diakaunkan mengikut kehendak Arahan Amanah dan Surat Cara Amanah di bawah Seksyen 9 dan Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957. Pada akhir tahun 2011, baki Akaun Amanah Disatukan adalah berjumlah RM337.23 juta iaitu menurun sejumlah RM232.71 juta (40.8%) berbanding RM569.94 juta pada tahun 2010 seperti di **Jadual 4.17**.

Jadual 4.17**Kedudukan Akaun Amanah Disatukan Pada Tahun 2011 Berbanding 2010**

Perkara	Tahun		Perubahan	
	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:				
i) Kumpulan Wang Amanah Kerajaan:				
• <i>Kumpulan Wang Pembangunan</i>	-437.12	-658.29	-221.17	-50.6
• <i>Kumpulan Wang Amanah Bekalan Air</i>	125.32	115.07	-10.25	-8.2
• <i>Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	270.62	225.21	-45.41	-16.8
ii) Kumpulan Wang Amanah Awam	355.25	335.43	-19.82	-5.6
iii) Akaun Wang Deposit	255.87	319.81	63.94	25.0
Baki Pada 31 Disember	569.94	337.23	-232.71	-40.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.6.2. Analisis Audit menunjukkan baki Kumpulan Wang Amanah Kerajaan dan Kumpulan Wang Amanah Awam masing-masing menurun sejumlah RM276.83 juta dan RM19.82 juta pada tahun 2011 berbanding 2010. Manakala Akaun Wang Deposit meningkat sejumlah RM63.94 juta (25%) menjadi RM319.81 juta berbanding RM255.87 juta pada tahun 2010.

4.6.3. Sepanjang tahun 2011, sebanyak 4 akaun amanah baru ditubuhkan iaitu Amanah Jabatan Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional, Amanah Sijil Pengajian Agama Islam Terengganu, Amanah Bahagian Sokongan Keluarga Terengganu dan Amanah Penyelesaian Antara Negeri Dan Jabatan Mengakaun Sendiri. Manakala, sebanyak 4 akaun amanah telah ditutup iaitu Tabung Sekolah Islam Al-Andalus, Jawatankuasa Monsoon Cup Terengganu, Amanah Projek Lepas Institut AMBS dan Amanah Tabung Pusingan Roselle. Baki dalam 4 akaun amanah tersebut berjumlah RM0.43 juta telah dipindahkan ke Akaun Hasil Disatukan. Selain itu, terdapat sebanyak 3 akaun amanah yang tidak aktif melebihi 3 tahun iaitu Amanah Projek Pembangunan Pulau Duyong Terengganu, Amanah Tabung Peralatan Jantung Hospital Besar Kuala Terengganu dan Amanah Tabung Terengganu Advanced Technical Institute.

4.6.4. Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Kumpulan Wang Amanah Kerajaan ditubuhkan mengikut Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 bagi mengakaunkan terimaan daripada peruntukan Kerajaan dan bayaran bagi maksud tertentu. Kumpulan Wang Amanah ini adalah kumpulan wang pusingan yang mana pembayaran daripada kumpulan wang ini tidak boleh melebihi had peruntukan yang diluluskan oleh Dewan Undangan Negeri. Kumpulan Wang Amanah ini disenaraikan dalam Akta Tatacara Kewangan 1957 (Jadual Kedua dan Jadual Ketiga) yang terdiri daripada Kumpulan Wang Pembangunan, Kumpulan Wang Bekalan Air dan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan.

4.6.4.1. Kumpulan Wang Pembangunan

- a. Kumpulan Wang Pembangunan ditubuhkan di bawah Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966 (Akta 70) dan diperakaunkan dalam Penyata Kumpulan Wang

Pembangunan. Sumber kewangan Kumpulan Wang ini diperoleh melalui caruman daripada Akaun Hasil Disatukan, Terimaan Pemberian Dan Pinjaman Daripada Kerajaan Persekutuan dan Terimaan Bayaran Balik Pinjaman Daripada Agensi Kerajaan Negeri. Wang dalam Kumpulan Wang ini hanya boleh dibelanjakan untuk maksud yang ditentukan dalam Akta tersebut. Kedudukan baki Kumpulan Wang Pembangunan pada tahun 2011 berbanding 2010 adalah seperti di **Jadual 4.18**.

Jadual 4.18
Kedudukan Baki Kumpulan Wang Pembangunan
Pada Tahun 2011 Berbanding 2010

Perkara	Tahun		Perubahan	
	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	59.16	-437.12	-496.28	-838.9
Penerimaan	544.14	853.77	309.63	56.9
Pembayaran	1,040.42	1,074.94	34.52	3.3
Surplus/Defisit Semasa	-496.28	-221.17	275.11	55.4
Baki Pada 31 Disember	-437.12	-658.29	-221.17	-50.6

Sumber:Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

- b. Pada tahun 2011, Kumpulan Wang Pembangunan telah mencatatkan defisit semasa berjumlah RM221.17 juta berbanding defisit RM496.28 juta pada tahun 2010. Defisit ini disebabkan pembayaran berjumlah RM1.07 bilion adalah lebih tinggi daripada penerimaan yang berjumlah RM853.77 juta. Ini menjadikan baki defisit terkumpul Kumpulan Wang Pembangunan pada akhir tahun 2011 turut meningkat sejumlah RM221.17 juta (50.6%) menjadi RM658.29 juta berbanding RM437.12 juta pada tahun 2010.
- c. Pada tahun 2011, Kerajaan Negeri telah membelanjakan sejumlah RM1.07 bilion bagi membiayai pelbagai projek pembangunan berbanding RM1.04 bilion pada tahun 2010. Kedudukan perbelanjaan pembangunan bagi tahun 2011 berbanding 2010 adalah seperti di **Jadual 4.19**.

Jadual 4.19
Kedudukan Perbelanjaan Pembangunan Tahun 2011 Berbanding 2010

Bil.	Jabatan	Tahun		Perubahan	
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pejabat Menteri Besar Dan Setiausaha Kerajaan Negeri	845.65	921.86	76.21	9.0
2.	Pejabat Pengarah Tanah Dan Galian	69.79	78.76	8.97	12.9
3.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	15.04	25.15	10.11	67.2
4.	Jabatan Kerja Raya	30.95	17.98	-12.97	-41.9
5.	Pejabat Daerah Kuala Terengganu	7.78	7.21	-0.57	-7.3
6.	Pejabat Perbendaharaan Negeri	48.06	4.94	-43.12	-89.7
7.	Jabatan Pertanian	2.66	2.70	0.04	1.5
8.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	1.42	2.63	1.21	85.2
9.	Jabatan Perhutanan	3.29	2.04	-1.25	-38.0
10.	Pejabat Daerah Kemaman	2.69	2.00	-0.69	-25.7
11.	Pejabat Daerah Besut	2.57	1.99	-0.58	-22.6
12.	Pejabat Daerah Dungun	2.51	1.93	-0.58	-23.1

Bil.	Jabatan	Tahun		Perubahan	
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
13.	Pejabat Daerah Setiu	2.69	1.92	-0.77	-28.6
14.	Pejabat Daerah Marang	2.65	1.92	-0.73	-27.5
15.	Pejabat Daerah Hulu Terengganu	2.67	1.91	-0.76	-28.5
Jumlah		1,040.42	1,074.94	34.52	3.3

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

- d. Analisis Audit mendapati perbelanjaan bagi 5 daripada 15 Jabatan mencatat peningkatan manakala 10 Jabatan mencatat penurunan pada tahun 2011 berbanding tahun 2010.
- e. Pejabat Menteri Besar Dan SUK mencatatkan peningkatan perbelanjaan tertinggi iaitu sejumlah RM76.21 juta (9%) kepada RM921.86 juta pada tahun 2011 berbanding sejumlah RM845.65 juta pada tahun 2010. Peningkatan ini adalah bagi membiayai perbelanjaan pembangunan seperti pembinaan istana baru di Bukit Chendering sejumlah RM189.28 juta, pembinaan jalan dan jambatan dari Jeram ke Kampung Tok Kong ke Bukit Guntong Kuala Terengganu berjumlah RM55 juta, pembangunan kawasan bebas cukai di Tasik Kenyir berjumlah RM33.79 juta dan RPMM Ladang Gemilang berjumlah RM25.3 juta.
- f. Pejabat Pengarah Tanah Dan Galian Negeri mencatatkan perbelanjaan pembangunan kedua tertinggi iaitu sejumlah RM78.76 juta manakala Jabatan Pengairan Dan Saliran mencatat perbelanjaan ketiga tertinggi iaitu sejumlah RM25.15 juta berbanding RM15.04 juta pada tahun 2010. Peningkatan ini disebabkan perbelanjaan bagi Projek-projek Majlis Tempatan, Perkhidmatan Kebajikan Dan Masyarakat Di Bawah JPS sejumlah RM9.47 juta.

4.6.4.2. Kumpulan Wang Bekalan Air

- a. Kumpulan Wang Bekalan Air ditubuhkan di bawah Akta Kumpulan Wang Bekalan Air (Tatacara Kewangan Dan Perakaunan) 1980. Sumber kewangan Kumpulan Wang ini diperoleh melalui caruman daripada Kerajaan Negeri dan pindahan daripada Akaun Pinjaman Disatukan. Baki Kumpulan Wang Bekalan Air pada akhir tahun 2011 adalah berjumlah RM115.07 juta berbanding RM125.32 juta pada tahun 2010 iaitu menurun sejumlah RM10.25 juta. Penurunan sebanyak 8.2% ini disebabkan sejumlah RM26.14 juta perbelanjaan berbanding penerimaan berjumlah RM15.89 juta pada tahun 2011. Pinjaman yang diterima daripada Kerajaan Persekutuan berjumlah RM15.89 juta adalah bagi membiayai Projek Bekalan Air Besut Peringkat 3 sejumlah RM10.89 juta dan Projek Mengurangkan Kadar Kehilangan Air Tak Terhasil Negeri sejumlah RM5 juta. Kedudukan Kumpulan Wang Bekalan Air pada tahun 2011 berbanding 2010 adalah seperti di **Jadual 4.20**.

Jadual 4.20**Kedudukan Kumpulan Wang Bekalan Air Tahun 2011 Berbanding 2010**

Perkara	Tahun		Perubahan	
	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	125.11	125.32	0.21	0.2
Penerimaan	46.50	15.89	-30.61	-65.8
Pembayaran	46.29	26.14	-20.15	-43.5
Surplus/Defisit Semasa	0.21	-10.25	-10.46	-4,981
Baki Pada 31 Disember	125.32	115.07	-10.25	-8.2

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

- b. Antara projek yang dibuat pembayaran pada tahun 2011 adalah projek Bekalan Air Besut Peringkat 3 berjumlah RM10.25 juta, Mengurangkan Kadar Kehilangan Air Tak Terhasil (NRW) Negeri Terengganu berjumlah RM6.45 juta, Pemasangan Paip Air Baru/Retikulasi berjumlah RM1.90 juta, Membaik Pulih Cerun Bukit Tangki Air Sedia Ada berjumlah RM1.69 juta, Pembinaan *Barrage* Di Sungai Kemaman berjumlah RM1.21 juta dan Keperbagaian Hayat berjumlah RM1.05 juta.

4.6.4.3. Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

- a. Kedudukan akaun Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan pada tahun 2011 berbanding 2010 adalah seperti di **Jadual 4.21**.

Jadual 4.21**Kedudukan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan Pada Tahun 2011 Berbanding 2010**

Bil.	Butiran	Tahun		Perubahan	
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Akaun Penyelesaian	5.45	9.10	3.65	67.0
2.	Akaun Perniagaan	0.71	0.68	-0.03	-4.2
3.	Akaun Pinjaman	55.82	57.18	1.36	2.4
4.	Kumpulan Wang Luar Jangka	5.00	5.00	0.00	0.0
5.	Pelbagai Kumpulan Wang Amanah	203.64	153.25	-50.39	-24.7
Baki Pada 31 Disember		270.62	225.21	-45.41	-16.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

- b. Analisis Audit menunjukkan baki Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan pada akhir tahun 2011 adalah berjumlah RM225.21 juta iaitu menurun sejumlah RM45.41 juta (16.8%) berbanding RM270.62 juta pada tahun 2010. Penurunan ini disebabkan oleh baki Akaun Pelbagai Kumpulan Wang Amanah telah menurun sejumlah RM50.39 juta (24.7%) menjadi RM153.25 juta berbanding RM203.64 juta pada tahun 2010. Penurunan ini disebabkan jumlah Akaun Kena Bayar menurun sejumlah RM50.39 juta (27.4%) kepada RM133.25 juta berbanding RM183.64 juta pada tahun 2010.

c. Akaun Kena Bayar

- i. Akaun ini diwujudkan bagi menyelesaikan tanggungan Kerajaan Negeri terhadap pelbagai bekalan dan perkhidmatan yang tidak sempat dibayar pada akhir tahun semasa dan dibayar pada awal tahun berikutnya. Perbendaharaan Negeri telah mengeluarkan Surat Pekeliling Perbendaharaan Negeri Terengganu Bil. 1 Tahun 2011 membenarkan bayaran bagi perbelanjaan tahun 2010 di bawah Akaun Kena Bayar (AKB) dibuat sehingga 10 Januari 2012 dan semua pesanan kerajaan dan inden kerja perlu dihentikan mulai 30 November 2011 kecuali bekalan petroleum. Pada akhir tahun 2011, perbelanjaan AKB adalah berjumlah RM133.25 juta berbanding RM183.64 juta pada tahun 2010 iaitu menurun sejumlah RM50.39 juta. Kedudukan AKB mengikut Jabatan bagi tahun 2011 berbanding 2010 adalah seperti di **Jadual 4.22**.

Jadual 4.22

Akaun Kena Bayar Mengikut Jabatan Pada Tahun 2011 Berbanding 2010

Bil.	Jabatan	Tahun		Perubahan	
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri	64.89	58.29	-6.60	-10.2
2.	Jabatan Kerja Raya	55.37	20.70	-34.67	-62.6
3.	Pejabat Tanah Kuala Terengganu	0.04	10.54	10.50	26,250.0
4.	Pejabat Daerah Kuala Terengganu	11.93	8.13	-3.80	-31.9
5.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	18.50	6.35	-12.15	-65.7
6.	Pejabat Daerah Hulu Terengganu	6.49	5.32	-1.17	-18.0
7.	Pejabat Daerah Dungun	4.46	4.68	0.22	4.9
8.	Pejabat Daerah Marang	2.09	3.86	1.77	84.7
9.	Pejabat Daerah Kemaman	1.41	3.68	2.27	161.0
10.	Jabatan Bekalan Air	3.15	2.47	-0.68	-21.6
11.	Pejabat Daerah Besut	1.61	2.06	0.45	28.0
12.	Pejabat Tanah Marang	0.02	1.41	1.39	6,950.0
13.	Pejabat Daerah Setiu	1.23	1.35	0.12	9.8
14.	Jabatan Hal Ehwal Agama	1.54	1.13	-0.41	-26.6
15.	Jabatan Kehakiman Syariah	0.22	0.55	0.33	150.0
16.	Pejabat Pengelola Istana	0.40	0.44	0.04	10.0
17.	Pejabat Tanah Dan Galian	0.16	0.41	0.25	156.3
18.	Jabatan Perhutanan	1.13	0.31	-0.82	-72.6
19.	Pejabat Perbendaharaan Negeri	5.36	0.30	-5.06	-94.4
20.	Jabatan Kebajikan Masyarakat	0.52	0.30	-0.22	-42.3
21.	Pejabat Perkhidmatan Veterinar	0.36	0.29	-0.07	-19.4
22.	Jabatan Pertanian	2.20	0.23	-1.97	-89.5
23.	Pejabat Tanah Hulu Terengganu	0.02	0.15	0.13	650.0
24.	Pejabat Dewan Undangan Negeri	0.12	0.14	0.02	16.7
25.	Jabatan Perancang Bandar Dan Desa	0.14	0.04	-0.10	-71.4
26.	Pejabat Tanah Setiu	0.12	0.04	-0.08	-66.7
27.	Pejabat Tanah Dungun	0.07	0.03	-0.04	-57.1
28.	Pejabat Tanah Besut	0.02	0.02	0.00	0.0
29.	Pejabat Tanah Kemaman	0.02	0.01	-0.01	-50.0
30.	Jabatan-jabatan Lain	0.05	0.02	-0.03	-60.0
Jumlah		183.64	133.25	-50.39	-27.4

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

- ii. Berdasarkan Jadual di atas didapati sebanyak 12 Jabatan telah mencatat peningkatan perbelanjaan AKB manakala 17 Jabatan mencatatkan penurunan. Pejabat SUK mencatatkan perbelanjaan AKB tertinggi iaitu sejumlah RM58.29 juta diikuti oleh Jabatan Kerja Raya (RM20.70 juta), Pejabat Tanah Kuala Terengganu (RM10.54 juta) dan Pejabat Daerah Kuala Terengganu (RM8.13 juta). Pejabat Tanah Kuala Terengganu mencatatkan peratusan peningkatan paling tinggi iaitu sebanyak 26,250% atau RM10.5 juta kepada RM10.54 juta berbanding RM0.04 juta pada tahun 2010. Diikuti dengan Pejabat Tanah Marang dan Pejabat Tanah Hulu Terengganu yang masing-masing meningkat sebanyak 6,950% dan 650%. Antara sebab perbelanjaan di bawah AKB adalah tuntutan/bil daripada pembekal lewat diterima, waran peruntukan yang dikeluarkan lewat diterima oleh Jabatan yang membuat pembayaran, bayaran-bayaran lain seperti elaun kakitangan, bil utiliti, dan bayaran bonus kakitangan dan bayaran kemajuan projek pada akhir tahun.
- iii. Analisis Audit mendapati perbelanjaan AKB yang berjumlah RM133.25 juta adalah lebih besar berbanding baki Wang Tunai pada 31 Disember 2011 yang berjumlah RM103.74 juta. Ini menunjukkan baki Wang Tunai tidak dapat menampung AKB tersebut iaitu terkurang sejumlah RM29.51 juta. Semakan mendapati kekurangan tersebut telah ditampung melalui hasil tahun 2012 yang diterima daripada Kerajaan Persekutuan pada bulan Januari 2012 seperti Dana Khas sejumlah RM200 juta dan Pemberian Hitung Kepala sejumlah RM8.73 juta.

4.6.5. Kumpulan Wang Amanah Awam

4.6.5.1. Kumpulan Wang ini ditubuhkan di bawah Seksyen 9, Akta Tatacara Kewangan 1957 untuk mengakaunkan sumbangan wang yang diterima daripada orang awam dan organisasi kepada Kerajaan Negeri bagi tujuan tertentu. Pengurusan Kumpulan Wang ini perlu dibuat mengikut Arahan Amanah yang diluluskan oleh Perbendaharaan Negeri. Baki Kumpulan Wang ini pada akhir tahun 2011 adalah berjumlah RM335.43 juta berbanding RM355.25 juta pada tahun 2010 iaitu menurun sejumlah RM19.82 juta (5.6%) seperti di **Jadual 4.23**.

Jadual 4.23

Kumpulan Wang Amanah Awam Pada Tahun 2011 Berbanding 2010

Perkara	Tahun		Perubahan	
	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	447.28	355.25	-92.03	-20.6
Penerimaan	263.85	236.67	-27.18	-10.3
Pembayaran	355.88	256.49	-99.39	-27.9
Baki Pada 31 Disember	355.25	335.43	-19.82	-5.6

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.6.5.2. Analisis Audit mendapati akaun amanah yang menunjukkan penurunan ketara antaranya adalah Amanah Dana Khas yang menurun sejumlah RM38.56 juta, Akaun

Amanah Pembangunan Antara Sempadan Terengganu, Kelantan Dan Pahang (RM3.10 juta), Akaun Amanah Dana Masjid Negeri Terengganu (RM1.91 juta) dan Tabung Amanah Penyakit Kronik (RM1.14 juta).

4.6.5.3. Pada tahun 2011, sebanyak 4 akaun amanah baru telah ditubuhkan dengan tujuan dan peruntukan seperti di **Jadual 4.24**.

Jadual 4.24
Akaun Amanah Baru Yang Ditubuhkan Pada Tahun 2011

Bil.	Nama Akaun Amanah	Tujuan Penubuhan	Baki (RM)
1.	Amanah Jabatan Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional	Mengurus Perbelanjaan Bagi Program Pintar Al-Quran.	108,407
2.	Akaun Amanah SPAIT	Mengurus Terimaan Dan Bayaran Bagi Program Kursus Sijil Pengajian Agama Islam Terengganu	1,490
3.	Akaun Amanah Bhg Sokongan Keluarga Terengganu (Jabatan Kehakiman Syariah Terengganu)	Mengurus Terimaan Sumbangan Bagi Menjalankan Operasi Bahagian Sokongan Keluarga, Jabatan Kehakiman Syariah Terengganu.	669,620
4.	Amanah Penyelesaian Antara Negeri Dan Jabatan Mengakaun Sendiri	Mengakaunkan sementara hasil bagi bayaran Akuan Kebenaran Pindah dan Sijil Kesihatan Veterinar sebelum ianya dikreditkan ke negeri yang sepatutnya.	10

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.6.5.4. Pada tahun 2011, sebanyak 4 akaun amanah berbaki sejumlah RM0.43 juta telah ditutup kerana tidak diperlukan lagi dan baki ini telah dipindahkan ke Akaun Hasil Disatukan. Akaun amanah yang terlibat ialah Tabung Sekolah Islam Al- Andalus, Jawatankuasa Monsoon Cup Terengganu, Wang Amanah Projek Lepas Institut AMBS dan Wang Amanah Tabung Pusingan Roselle. Selain itu, terdapat 3 akaun amanah awam tidak bergerak melebihi 3 tahun tetapi masih belum ditutup. Butiran seperti di **Jadual 4.25**.

Jadual 4.25
Akaun Amanah Yang Tidak Bergerak Melebihi 3 Tahun

Bil.	Nama Akaun Amanah	Tidak Bergerak Semenjak Tahun	Baki Pada 31 Disember 2011 (RM Juta)
1.	Projek Pembangunan Pulau Duyong Terengganu	2008	1.69
2.	Akaun Amanah Tabung Peralatan Jantung HBKT	1999	0.04
3.	Akaun Amanah Tabung TATI	2008	0.15
Jumlah			1.88

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.6.5.5. Kumpulan Wang Amanah Penyelenggaraan Jalan Negeri

- a. Kumpulan Wang Amanah Penyelenggaraan Jalan Negeri diwujudkan bertujuan untuk mengakaunkan pemberian daripada Kerajaan Persekutuan berdasarkan peruntukan Perkara 109(1)(b) Perlembagaan Persekutuan bagi membiayai penyelenggaraan jalan raya yang dilaksanakan oleh Jabatan Kerja Raya dan Pihak Berkuasa Tempatan. Pada tahun 2011, baki Kumpulan Wang menunjukkan peningkatan

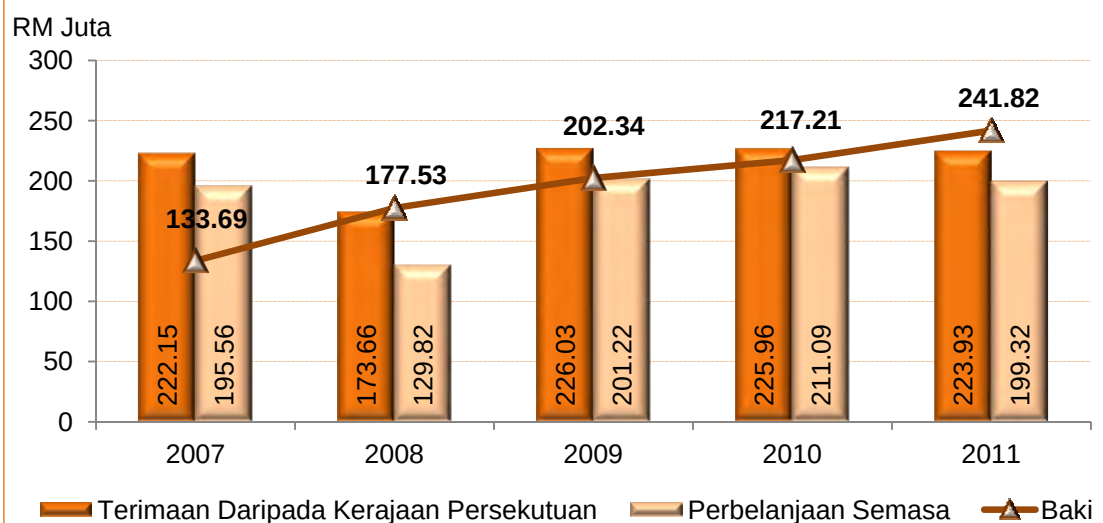
sejumlah RM24.61 juta (11.3%) menjadi RM241.82 juta berbanding RM217.21 juta pada tahun 2010. Peningkatan ini disebabkan oleh terimaan pada tahun 2011 bagi penyenggaraan jalan raya negeri berjumlah RM223.93 juta, termasuk sejumlah RM116.24 juta pemberian daripada Kerajaan Persekutuan. Peratus penggunaan iaitu perbelanjaan berbanding terimaan serta kedudukan Kumpulan Wang Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya bagi tempoh 2007 hingga 2011 adalah seperti di **Jadual 4.26** dan **Carta 4.5**.

Jadual 4.26
Kumpulan Wang Amanah Penyelenggaraan Jalan Negeri
Bagi Tahun 2007 Hingga 2011

Tahun	Baki Pada 1 Januari (RM Juta)	Terimaan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Baki Pada 31 Disember (RM Juta)	Penggunaan (%)
2007	107.10	222.15	195.56	133.69	88.0
2008	133.69	173.66	129.82	177.53	74.8
2009	177.53	226.03	201.22	202.34	89.0
2010	202.34	225.96	211.09	217.21	93.4
2011	217.21	223.93	199.32	241.82	89.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Carta 4.5
Kedudukan Kumpulan Wang Amanah Penyelenggaraan Jalan Negeri
Bagi Tahun 2007 Hingga 2011

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

- b. Pada tahun 2011, sejumlah RM199.32 juta atau 89% telah dibelanjakan daripada jumlah RM223.93 juta. Baki akaun pada tahun 2011 berjumlah RM241.82 juta berbanding RM217.21 juta pada tahun 2010. Berdasarkan *Malaysian Road Record Information System* (MARRIS), panjang jalan negeri adalah 5,657.27 km.

4.6.5.6. Kumpulan Wang Pembangunan Hutan

- a. Kumpulan Wang ini diwujudkan mengikut seksyen 56, Akta Perhutanan Negara 1984 (Akta 313). Tujuan penubuhannya adalah untuk melaksanakan pelbagai projek seperti menyediakan, melaksana dan mengkaji semula rancangan pengurusan hutan negeri. Punca kewangan bagi Kumpulan Wang ini terdiri daripada pindahan daripada Akaun Hasil Disatukan dan kutipan ses kayu balak.
- b. Pada tahun 2011, Kumpulan Wang ini mencatat surplus sejumlah RM0.15 juta disebabkan penerimaan yang berjumlah RM3.43 juta melebihi perbelanjaan yang berjumlah RM3.28 juta. Surplus ini menjadikan baki terkumpul Kumpulan Wang ini meningkat menjadi RM5.31 juta berbanding RM5.16 juta pada tahun 2010. Baki Kumpulan Wang Pembangunan Hutan bagi tahun 2007 hingga 2011 adalah seperti di **Jadual 4.27**.

Jadual 4.27

Baki Kumpulan Wang Pembangunan Hutan Bagi Tahun 2007 Hingga 2011

Perkara	Tahun				
	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
Baki Pada 1 Januari	4.16	5.08	5.18	3.38	5.16
Penerimaan	3.55	3.37	2.68	4.93	3.43
Pembayaran	2.63	3.27	4.48	3.15	3.28
Surplus/Defisit	0.92	0.10	-1.80	1.78	0.15
Baki Pada 31 Disember	5.08	5.18	3.38	5.16	5.31

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

- c. Analisis Audit mendapati kutipan ses kayu balak pada tahun 2011 telah menurun sejumlah RM1.5 juta (30.4%) kepada RM3.43 juta berbanding RM4.93 juta pada tahun 2010. Penurunan ini disebabkan oleh penurunan pengeluaran kayu balak sebanyak 136,642 meter padu daripada 560,137 meter padu pada tahun 2010 kepada 423,495 meter padu pada tahun 2011. Manakala perbelanjaan Kumpulan Wang pula mencatatkan peningkatan sejumlah RM0.13 juta (4.1%) menjadi RM3.28 juta pada tahun 2011 berbanding RM3.15 juta pada tahun 2010.

4.6.5.7. Amanah Dana Khas

- a. Pada tahun 2011, akaun ini berbaki RM70.95 juta iaitu menurun sejumlah RM38.56 juta (35.2%) berbanding RM109.51 juta pada tahun 2010. Jumlah penerimaan pada tahun 2010 dan 2011 adalah merupakan pelarasan kerana salah akaun dan lebihan wang. Kedudukan Akaun Amanah Dana Khas bagi tahun 2007 hingga 2011 adalah seperti di **Jadual 4.28**.

Jadual 4.28**Kedudukan Amanah Dana Khas Bagi Tempoh 2007 Hingga 2011**

Perkara	Tahun				
	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
Baki Pada 1 Januari	431.08	284.96	242.01	209.27	109.51
Penerimaan	543.14	295.08	249.20	6.09	0.04
Pembayaran	689.26	338.03	281.94	105.85	38.60
Surplus/Defisit	-146.12	-42.95	-32.74	-99.76	-38.56
Baki Pada 31 Disember	284.96	242.01	209.27	109.51	70.95

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

- b. Analisis Audit menunjukkan Akaun Amanah ini mencatatkan defisit pada tahun 2011 sejumlah RM38.56 juta berbanding defisit sejumlah RM99.76 juta pada tahun 2010. Walaupun pada tahun 2011, jumlah yang diterima daripada kerajaan amat sedikit berbanding tahun-tahun sebelumnya, kerajaan terus membuat perbelanjaan yang besar dengan menggunakan baki sedia ada. Ini menjadikan baki terkumpul Akaun Amanah Dana Khas pada akhir tahun 2011 berjumlah RM70.95 juta berbanding RM109.51 juta pada tahun 2010. Pada tahun 2011, sejumlah RM38.60 juta telah dibelanjakan bagi melaksanakan Projek Sekolah Menengah IMTIAZ Besut dan Asrama Kelompok Yayasan Terengganu, Besut dan Dungun berjumlah RM14.01 juta dan pemberian peruntukan sejumlah RM24.59 juta kepada 9 Pusat Tanggungjawab bagi tujuan program kecemerlangan pendidikan, kesihatan, keagamaan dan projek pembangunan.

4.6.6. Akaun Wang Deposit

4.6.6.1. Deposit merupakan wang yang diterima oleh sesebuah Jabatan bagi maksud tertentu dan perlu dikembalikan setelah selesai maksudnya. Pada tahun 2011, baki akaun deposit adalah berjumlah RM319.81 juta iaitu meningkat sejumlah RM63.94 juta (25%) berbanding tahun 2010 yang berjumlah RM255.87 juta. Kedudukan Deposit pada tahun 2011 berbanding 2010 adalah seperti di **Jadual 4.29**.

Jadual 4.29**Kedudukan Deposit Pada Tahun 2011 Berbanding 2010**

Bil.	Jabatan	Tahun		Perubahan	
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pejabat Tanah Kuala Terengganu	145.65	151.20	5.55	3.8
2.	Pejabat Tanah Dan Galian	0.47	51.59	51.12	10,876.6
3.	Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri	39.14	46.77	7.63	19.5
4.	Jabatan Kerja Raya	29.50	30.66	1.16	3.9
5.	Jabatan Perhutanan	7.41	10.76	3.35	45.2
6.	Pejabat Tanah Kemaman	6.82	6.64	-0.18	-2.6
7.	Pejabat Tanah Marang	5.75	6.02	0.27	4.7
8.	Pejabat Tanah Hulu Terengganu	2.81	3.10	0.29	10.3
9.	Jabatan Bekalan Air	3.59	2.82	-0.77	-21.4
10.	Pejabat Tanah Setiu	0.52	2.61	2.09	401.9
11.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	1.88	2.57	0.69	36.7
12.	Pejabat Tanah Dungun	8.31	1.26	-7.05	-84.8
13.	Pejabat Daerah Kemaman	0.63	0.84	0.21	33.3

Bil.	Jabatan	Tahun		Perubahan	
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
14.	Pejabat Tanah Besut	0.84	0.83	-0.01	-1.2
15.	Pejabat Daerah Kuala Terengganu	0.37	0.50	0.13	35.1
16.	Jabatan Kehakiman Syariah	0.49	0.50	0.01	2.0
17.	Pejabat Perbendaharaan Negeri	0.19	0.29	0.10	52.6
18.	Pejabat Daerah Marang	0.46	0.23	-0.23	-50.0
19.	Pejabat Daerah Dungun	0.19	0.20	0.01	5.3
20.	Pejabat Daerah Besut	0.28	0.16	-0.12	-42.9
21.	Pejabat Daerah Hulu Terengganu	0.32	0.12	-0.20	-62.5
22.	Pejabat Daerah Setiu	0.14	0.05	-0.09	-64.3
23.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	0.07	0.05	-0.02	-28.6
24.	Pejabat Pesuruhjaya Hal Ehwal Agama	0.03	0.04	0.01	33.3
25.	Jabatan Pertanian	0.01	0.00	-0.01	-100.0
Jumlah		255.87	319.81	63.94	25.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.6.6.2. Analisis Audit menunjukkan baki Akaun Deposit bagi 15 Jabatan meningkat berbanding tahun 2010 dan 10 Jabatan telah mencatatkan penurunan. Pejabat Tanah Kuala Terengganu mempunyai deposit paling tinggi iaitu berjumlah RM151.20 juta pada akhir tahun 2011 diikuti dengan Pejabat Tanah Dan Galian sejumlah RM51.59 juta dan Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri sejumlah RM46.77 juta. Antara deposit yang diterima oleh Pejabat Tanah Kuala Terengganu adalah dari Lembaga Tabung Amanah Warisan Negeri sejumlah RM92.01 juta dan Kampung Tiong Development Sdn. Bhd. sejumlah RM47.06 juta bagi tujuan pengambilan balik tanah.

4.7. PRESTASI PENERIMAAN DAN PEMBAYARAN WANG TUNAI

4.7.1. Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai menunjukkan aliran keluar masuk tunai serta kesetaraan tunai. Aliran masuk (Penerimaan) wang tunai terdiri daripada hasil, pinjaman dalam dan luar negeri, terimaan modal dan lain-lain terimaan amanah. Manakala aliran keluar (Pembayaran) wang tunai terdiri daripada perbelanjaan mengurus dan pembangunan, perbelanjaan modal, bayaran balik pinjaman dalam dan luar negeri serta lain-lain bayaran amanah. Kedudukan aliran penerimaan dan pembayaran wang tunai bagi tahun 2010 dan 2011 adalah seperti di **Jadual 4.30**.

Jadual 4.30

Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai Pada Tahun 2011 Berbanding 2010

Perkara	Tahun		Perubahan	
	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Wang Tunai Pada 1 Januari	240.45	73.66	-166.79	-69.4
Penerimaan	2,100.87	2,329.31	228.44	10.9
Pembayaran	2,267.66	2,299.23	31.57	1.4
Lebihan/Kurangan	-166.79	30.08	196.87	118.0
Baki Wang Tunai Pada 31 Disember	73.66	103.74	30.08	40.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.7.2. Baki Wang Tunai pada akhir tahun 2011 telah meningkat sejumlah RM30.08 juta (40.8%) menjadi RM103.74 juta berbanding RM73.66 juta pada tahun 2010. Peningkatan ini disebabkan peningkatan jumlah penerimaan sejumlah RM228.44 juta (10.9%) berbanding peningkatan jumlah pembayaran RM31.57 juta (1.4%) pada tahun 2011 berbanding 2010.

4.7.3. Butiran aliran masuk dan aliran keluar wang tunai Kerajaan Negeri bagi tahun 2011 berbanding 2010 adalah seperti di **Jadual 4.31**.

Jadual 4.31

Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai Bagi Tahun 2011 Berbanding 2010

Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai Bagi Tahun 2011 Berbanding 2010					
Bil.	Butiran	Tahun		Perubahan	
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Penerimaan					
1.	Hasil Cukai	46.87	46.24	-0.63	-1.3
2.	Hasil Bukan Cukai	107.48	140.34	32.86	30.6
3.	Terimaan Bukan Hasil	1,738.60	2,126.07	387.47	22.3
4.	Pinjaman Dalam Negeri	46.50	15.89	-30.61	-65.8
5.	Terimaan Modal	34.14	0.77	-33.37	-97.7
6.	Terimaan Lain	127.28	0.00	-127.28	-100.0
Jumlah Penerimaan		2,100.87	2,329.31	228.44	10.9
Pembayaran					
1.	Perbelanjaan Mengurus	1,159.98	1,155.55	-4.43	-0.4
2.	Perbelanjaan Pembangunan	1,040.43	1,074.94	34.51	3.3
3.	Bayaran Balik Pinjaman	67.25	57.79	-9.46	-14.1
4.	Bayaran Lain	0.00	10.95	10.95	100.0
Jumlah Pembayaran		2,267.66	2,299.23	31.57	1.4
Lebihan/Kurangan		-166.79	30.08	196.87	118.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.7.4. Aliran masuk tunai Kerajaan Negeri menunjukkan peningkatan sejumlah RM228.44 juta (10.9%) pada tahun 2011 berbanding 2010 walaupun 4 daripada 6 butiran penerimaan menunjukkan penurunan. Ini disebabkan peningkatan ketara sejumlah RM387.47 juta bagi Terimaan Bukan Hasil. Antara butiran Terimaan Bukan Hasil yang meningkat dengan ketara adalah Terimaan Daripada Kerajaan Persekutuan (Dana Khas) sejumlah RM350 juta (21.9%) menjadi RM1.95 bilion pada tahun 2011 berbanding RM1.60 bilion pada tahun 2010.

4.7.5. Aliran keluar tunai juga menunjukkan peningkatan sejumlah RM31.57 juta (1.4%) menjadi RM2.30 bilion berbanding RM2.27 bilion pada tahun 2010. Perbelanjaan mengurus menurun sejumlah RM4.43 juta (0.4%) manakala perbelanjaan pembangunan meningkat sejumlah RM34.51 juta (3.3%) menjadi RM1.07 bilion berbanding RM1.04 bilion pada tahun 2010. Jumlah peningkatan aliran masuk tunai yang lebih besar berbanding peningkatan aliran keluar tunai menyebabkan lebihan aliran tunai sejumlah RM30.08 juta dan seterusnya meningkatkan baki Wang Tunai pada tahun 2011 menjadi RM103.74 juta berbanding RM73.66 juta pada tahun 2010.

4.8. PENYATA PRESTASI KEWANGAN

4.8.1. Penyata Prestasi Kewangan menunjukkan lebih atau kurang hasil keseluruhan berbanding jumlah perbelanjaan mengurus dan pembangunan serta sumber pembiayaannya. Hasil terdiri daripada Hasil Cukai, Hasil Bukan Cukai dan Terimaan Bukan Hasil. Manakala perbelanjaan mengurus terdiri daripada emolumen, perkhidmatan dan bekalan, aset, pemberian dan kenaan bayaran tetap serta perbelanjaan lain. Kedudukan Penyata Prestasi Kewangan bagi tahun 2011 berbanding tahun 2010 adalah seperti di **Jadual 4.32.**

Jadual 4.32
Kedudukan Penyata Prestasi Kewangan Tahun 2011 Berbanding 2010

Perkara	Tahun		Perubahan	
	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Hasil	1,892.95	2,312.65	419.70	22.2
Belanja Mengurus	1,159.98	1,155.55	-4.43	-0.4
Lebihan Hasil	732.97	1,157.10	424.13	57.9
Belanja Pembangunan	1,040.42	1,074.94	34.52	3.3
Lebihan/Kurangan	-307.45	82.16	389.61	126.7

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.8.2. Pada tahun 2011, Kerajaan Negeri mencatatkan lebih keseluruhan berjumlah RM82.16 juta berbanding kurang keseluruhan berjumlah RM307.45 juta pada tahun 2010. Lebihan ini disebabkan peningkatan hasil sejumlah RM419.70 juta melebihi peningkatan keseluruhan jumlah perbelanjaan (mengurus dan pembangunan) yang berjumlah RM30.09 juta.

4.8.3. Analisis Audit menunjukkan Kerajaan Negeri telah mencatatkan lebih hasil berbanding belanja mengurus sejumlah RM1.16 bilion pada tahun 2011 berbanding RM732.97 juta pada tahun 2010. Ini menjadi Penyata Prestasi Kewangan mencatatkan surplus sejumlah RM82.16 juta iaitu peningkatan sejumlah RM389.61 juta berbanding tahun 2010. Walaupun belanja pembangunan menunjukkan peningkatan sejumlah RM34.52 juta kepada RM1.07 bilion berbanding tahun 2010 tetapi peningkatan ini lebih rendah daripada peningkatan lebihan hasil.

4.9. AKAUN MEMORANDUM

Penyata Akaun Memorandum adalah penyata yang menunjukkan aset dan tanggungan Kerajaan Negeri yang tidak dinyatakan dalam Penyata Kedudukan Kewangan. Penyata ini terdiri daripada Memorandum Aset dan Memorandum Liabiliti. Memorandum Aset menunjukkan sebahagian aset kewangan Kerajaan Negeri iaitu pinjaman boleh dituntut dan pelaburan yang dikenakan kepada perbelanjaan mengurus atau pembangunan. Manakala Memorandum Liabiliti menunjukkan sebahagian liabiliti Kerajaan Negeri iaitu hutang awam dan pelbagai liabiliti.

4.9.1. Pinjaman Boleh Dituntut

4.9.1.1. Pinjaman Boleh Dituntut adalah merupakan pinjaman yang diberikan oleh Kerajaan Negeri kepada Agensi Negeri (Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan) dengan menggunakan sumber Kerajaan Negeri atau pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan. Pada akhir tahun 2011, baki Pinjaman Boleh Dituntut berjumlah RM293.11 juta berbanding RM293.88 juta pada tahun 2010 iaitu menurun sejumlah RM0.77 juta. Kedudukan Pinjaman Boleh Dituntut bagi tahun 2011 dan 2010 adalah seperti di **Jadual 4.33**.

Jadual 4.33

Kedudukan Baki Pinjaman Boleh Dituntut Pada Tahun 2011 Berbanding 2010

Agensi	Tahun		Perubahan	
	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Badan Berkanun Negeri	272.80	272.03	-0.77	-0.3
Pihak Berkuasa Tempatan	21.08	21.08	0.00	0.00
Jumlah	293.88	293.11	-0.77	-0.3

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.9.1.2. Analisis Audit menunjukkan penurunan baki Pinjaman Boleh Dituntut sejumlah RM0.77 juta disebabkan bayaran balik pinjaman yang dibuat oleh Agensi Negeri dan tidak ada pinjaman baru dikeluarkan oleh Kerajaan Negeri kepada Agensi Negeri pada tahun 2011. Pergerakan pinjaman bagi tahun 2011 adalah seperti di **Jadual 4.34**.

Jadual 4.34

Pergerakan Pinjaman Pada Tahun 2011

Pergerakan Pinjaman Pada Tahun 2011					
Bil.	Agensi	Baki Pinjaman Pokok Pada 1.1.2011 (RM Juta)	Bayaran Balik Dalam Tahun		Baki Pinjaman Pokok Pada 31.12. 2011 (RM Juta)
			Pokok (RM Juta)	Faedah (RM Juta)	
Badan Berkanun Negeri					
1.	Perbadanan Memajukan Iktisad Negeri Terengganu	216.33	0.77	0.53	215.56
2.	Yayasan Islam Terengganu	46.47	0.00	0.00	46.47
3.	Lembaga Tabung Amanah Warisan	10.00	0.00	0.00	10.00
Jumlah Kecil		272.80	0.77	0.53	272.03
Pihak Berkuasa Tempatan					
1.	Majlis Bandaraya Kuala Terengganu	21.08	0.00	0.00	21.08
Jumlah Kecil		21.08	0.00	0.00	21.08
Jumlah		293.88	0.77	0.53	293.11

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.9.1.3. Pada tahun 2011, analisis Audit mendapati, daripada 4 Agensi Negeri yang mempunyai pinjaman dengan Kerajaan Negeri, hanya Perbadanan Memajukan Iktisad Negeri Terengganu membuat bayaran balik (pokok dan faedah) berjumlah RM1.30 juta. Bayaran balik yang dibuat adalah bagi projek Perumahan Awam Kos Rendah Bukit Payong (Surau Haji Daud), Marang. Manakala tidak ada bayaran balik dibuat oleh Lembaga Tabung Amanah Warisan Negeri Terengganu, Yayasan Islam Terengganu dan

Majlis Bandaraya Kuala Terengganu. Kedudukan baki Pinjaman Boleh Dituntut pada akhir tahun 2007 hingga 2011 adalah seperti di **Jadual 4.35** dan **Carta 4.6**.

Jadual 4.35

Kedudukan Pinjaman Boleh Dituntut Bagi Tahun 2007 Hingga 2011

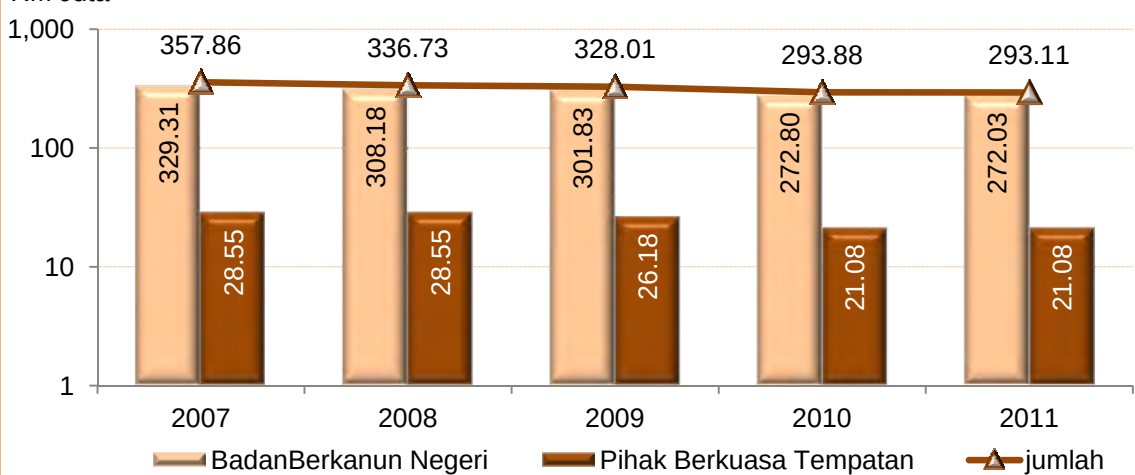
Badan Berkanun Negeri						
Bil.	Agensi	Tahun				
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
Badan Berkanun Negeri						
1.	Perbadanan Memajukan Iktisad Negeri Terengganu	263.44	244.81	241.96	216.33	215.56
2.	Yayasan Islam Terengganu	48.37	48.37	47.37	46.47	46.47
3.	Lembaga Tabung Amanah Warisan	17.50	15.00	12.50	10.00	10.00
Jumlah Kecil		329.31	308.18	301.83	272.80	272.03
Pihak Berkuasa Tempatan						
1.	Majlis Bandaraya Kuala Terengganu	28.55	28.55	26.18	21.08	21.08
Jumlah Kecil		28.55	28.55	26.18	21.08	21.08
Jumlah		357.86	336.73	328.01	293.88	293.11

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Carta 4.6

Baki Pinjaman Boleh Dituntut Bagi Tahun 2007 Hingga 2011

RM Juta

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

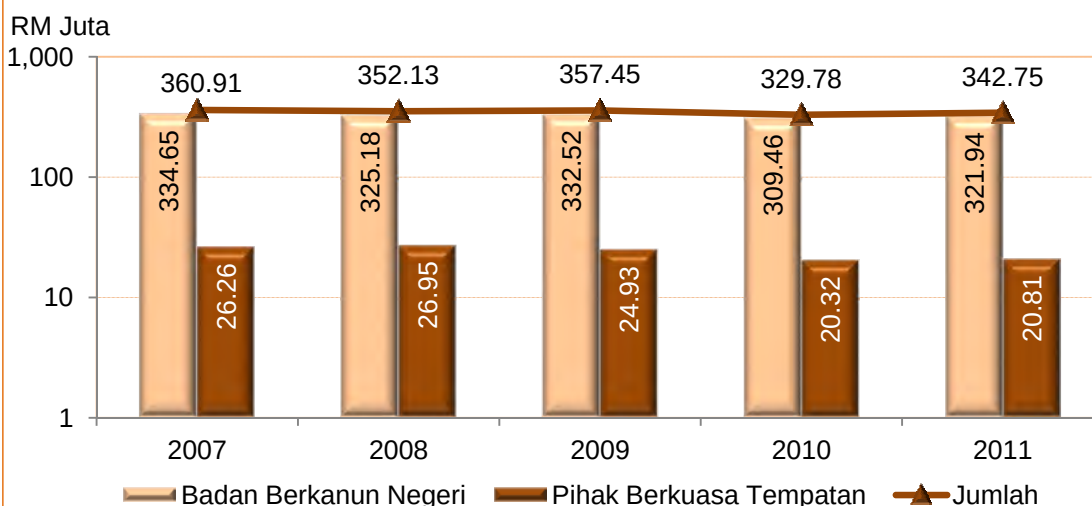
4.9.1.4. Analisis Audit menunjukkan baki Pinjaman Boleh Dituntut menurun setiap tahun bagi tempoh 2007 hingga 2011. Baki pinjaman oleh Badan Berkanun Negeri pada tahun 2007 berjumlah RM329.31 juta menurun kepada RM272.03 juta pada tahun 2011. Manakala baki pinjaman oleh Pihak Berkuasa Tempatan menurun dari tahun 2007 hingga 2011 daripada RM28.55 juta pada tahun 2007 kepada RM21.08 juta pada tahun 2011.

4.9.1.5. Kedudukan tunggakan bayaran balik pinjaman oleh Agensi Negeri kepada Kerajaan Negeri (pokok dan faedah) pada akhir tahun 2007 hingga 2011 adalah seperti di **Jadual 4.36** dan **Carta 4.7**.

Jadual 4.36**Kedudukan Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Boleh Dituntut Bagi Tahun 2007 Hingga 2011**

Kedudukan Pungutan Bayaran Bulat Pinjaman Boleh Dituntut Bagi Tahun 2007 Hingga 2011						
Bil.	Agensi	Tahun				
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
Badan Berkanun Negeri						
1.	Perbadanan Memajukan Iktisad Negeri Terengganu	277.44	267.10	274.73	251.95	261.93
2.	Yayasan Islam Terengganu	57.21	58.08	57.79	57.51	57.51
3.	Lembaga Tabung Amanah Warisan	0.00	0.00	0.00	0.00	2.50
Jumlah Kecil		334.65	325.18	332.52	309.46	321.94
Pihak Berkuasa Tempatan						
1.	Majlis Bandaraya Kuala Terengganu	26.26	26.95	24.93	20.32	20.81
Jumlah Kecil		26.26	26.95	24.93	20.32	20.81
Jumlah		360.91	352.13	357.45	329.78	342.75

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Carta 4.7**Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Boleh Dituntut Bagi Tahun 2007 Hingga 2011**

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.9.1.6. Analisis Audit mendapati pada keseluruhannya baki tunggakan bayaran balik Pinjaman Boleh Dituntut dari tahun 2007 hingga 2011 menunjukkan trend turun naik. Baki tunggakan bayaran balik pinjaman tahun 2008 dan 2010 menunjukkan penurunan berbanding tahun sebelumnya. Manakala baki tunggakan balik pinjaman mengalami peningkatan pada tahun 2009 dan 2011 berbanding tahun sebelumnya (2008 dan 2010). Keadaan ini disebabkan oleh kegagalan Agensi Negeri menjelaskan bayaran balik mengikut jadual.

4.9.2. Pelaburan

4.9.2.1. Pelaburan yang telah dikenakan kepada perbelanjaan mengurus dan perbelanjaan pembangunan tidak dilaporkan di Penyata Kedudukan Kewangan tetapi ditunjukkan dalam Penyata Akaun Memorandum. Pada akhir tahun 2011, Pelaburan

Kerajaan Negeri adalah berjumlah RM60.07 juta iaitu tidak berubah seperti tahun 2010. Pelaburan ini merupakan pelaburan saham tak tersiar harga dalam Terengganu Incorporated Sdn. Bhd. berjumlah RM59.57 juta dan MBI Capital Sdn. Bhd. berjumlah RM0.50 juta. Kedudukan pelaburan bagi tahun 2007 hingga 2011 adalah seperti di **Jadual 4.37**.

Jadual 4.37
Kedudukan Pelaburan Bagi Tahun 2007 Hingga 2011

Perkara	Tahun				
	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
Terengganu Incorporated Sdn. Bhd.	35.00	35.00	35.00	59.57	59.57
MBI Capital Sdn. Bhd.	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
Jumlah	35.50	35.50	35.50	60.07	60.07

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.9.2.2. Pada tahun 2011, Kerajaan Negeri tidak menerima dividen daripada pelaburan berbanding RM2.38 juta dividen diterima pada tahun 2010.

4.9.3. Akaun Belum Terima

4.9.3.1. Akaun Belum Terima (ABT) adalah sejumlah wang sepatutnya diterima oleh Kerajaan Negeri pada suatu masa tetapi masih belum diterima. Akaun Belum Terima terdiri daripada tunggakan faedah bayaran balik Pinjaman Boleh Dituntut, hasil cukai dan lain-lain hasil. Kedudukan ABT Kerajaan Negeri termasuk tunggakan faedah bayaran balik Pinjaman Boleh Dituntut bagi tahun 2011 berbanding 2010 adalah seperti di **Jadual 4.38**.

Jadual 4.38
Akaun Belum Terima Bagi Tahun 2011 Berbanding 2010

Perkara	Tahun		Perubahan	
	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Faedah Pinjaman	76.39	78.91	2.52	3.3
Cukai Tanah	11.83	10.13	-1.70	-14.4
Lain-lain Cukai	0.34	0.27	-0.07	-20.6
Jumlah	88.56	89.31	0.75	0.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.9.3.2. Analisis Audit mendapati pada akhir tahun 2011, jumlah ABT Kerajaan Negeri meningkat sejumlah RM0.75 juta (0.8%) menjadi RM89.31 juta berbanding RM88.56 juta pada tahun 2010. Ini disebabkan peningkatan jumlah faedah pinjaman yang belum diterima daripada Agensi Negeri sejumlah RM2.52 juta berbanding penurunan cukai tanah dan lain-lain cukai yang berjumlah RM1.77 juta.

4.9.3.3. Kedudukan ABT bagi tempoh 5 tahun dari tahun 2007 hingga 2011 adalah seperti di **Jadual 4.39**.

Jadual 4.39**Akaun Belum Terima Bagi Tahun 2007 Hingga 2011**

Perkara	Tahun				
	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
Faedah Pinjaman	82.70	80.55	82.05	76.39	78.91
Cukai Tanah	12.81	11.75	9.84	11.83	10.13
Lain-lain Cukai	0.29	0.18	0.18	0.34	0.27
Jumlah	95.80	92.48	92.07	88.56	89.31

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.9.3.4. Secara keseluruhannya, jumlah ABT mencatatkan penurunan dari tahun 2008 hingga 2010 dan meningkat pada tahun 2011. Faedah Pinjaman Boleh Dituntut merupakan 88.4% daripada jumlah keseluruhan ABT pada tahun 2011. Manakala Cukai Tanah merekodkan penurunan sejumlah RM1.70 juta (14.4%) iaitu daripada RM11.83 juta pada tahun 2010 kepada RM10.13 juta pada tahun 2011. Butiran tunggakan Cukai Tanah mengikut Pejabat Tanah pada tahun 2011 berbanding 2010 adalah seperti di **Jadual 4.40**.

Jadual 4.40**Tunggakan Cukai Tanah Mengikut Pejabat Tanah Pada Tahun 2011 Berbanding 2010**

Bil.	Pejabat	Tahun		Perubahan	
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pejabat Tanah Kuala Terengganu	2.17	2.24	0.07	3.2
2.	Pejabat Tanah Hulu Terengganu	2.08	2.01	-0.07	-3.4
3.	Pejabat Tanah Kemaman	1.76	1.76	0.00	0.0
4.	Pejabat Tanah Besut	3.67	1.32	-2.35	-64.0
5.	Pejabat Tanah Dungun	0.60	0.99	0.39	65.0
6.	Pejabat Tanah Setiu	0.87	0.93	0.06	6.9
7.	Pejabat Tanah Marang	0.68	0.88	0.20	29.4
Jumlah		11.83	10.13	-1.70	-14.4

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.9.3.5. Analisis Audit menunjukkan 5 Pejabat Tanah mencatatkan peningkatan tunggakan cukai tanah berbanding 2 Pejabat Tanah yang merekodkan penurunan. Pejabat Tanah Besut mencatatkan penurunan sejumlah RM2.35 juta (64%) menjadi RM1.32 juta berbanding RM3.67 juta pada tahun 2010. Usaha Pejabat Tanah Besut mengeluarkan surat peringatan kepada pemilik tanah telah berjaya mengurangkan tunggakan cukai tanah. Manakala Pejabat Tanah Dungun pula mencatatkan peningkatan tunggakan Cukai Tanah tertinggi iaitu sejumlah RM0.39 juta (65%) menjadi RM0.99 juta berbanding RM0.60 juta pada tahun 2010.

4.9.4 Hutang Awam

4.9.4.1. Kerajaan Negeri dari semasa ke semasa menerima pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan untuk membiayai projek pembangunannya. Kedudukan Hutang Awam pada akhir tahun 2010 dan 2011 adalah seperti di **Jadual 4.41**.

Jadual 4.41**Kedudukan Hutang Awam Bagi Tahun 2011 Berbanding 2010**

Bil.	Tujuan Pinjaman	Tahun		Perubahan	
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Bekalan Air	702.88	708.39	5.51	0.8
2.	Perumahan Awam Kos Rendah	148.83	136.60	-12.23	-8.2
3.	Pembangunan Kawasan Perindustrian	72.30	62.88	-9.42	-13.0
4.	Ladang Awam	67.64	67.64	0.00	0.0
5.	Pelaburan	38.31	29.58	-8.73	-22.8
6.	Pembangunan Hutan	2.77	0.80	-1.97	-71.1
Jumlah		1,032.73	1,005.89	-26.84	-2.6

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.9.4.2. Analisis Audit menunjukkan pada tahun 2011, baki hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan menurun sejumlah RM26.84 juta (2.6%) menjadi RM1.01 bilion berbanding RM1.03 bilion pada tahun 2010. Penurunan ini adalah disebabkan jumlah bayaran balik hutang iaitu sejumlah RM42.73 juta lebih besar berbanding jumlah pinjaman yang diterima dalam tahun 2011 yang berjumlah RM15.89 juta. Pinjaman baru yang diterima pada tahun 2011 berjumlah RM15.89 juta adalah bagi membiayai projek bekalan air. Manakala bayaran balik pinjaman kepada Kerajaan Persekutuan sejumlah RM42.73 juta (pokok dan faedah) adalah bagi menjelaskan pinjaman antaranya Projek Bekalan Air, Perumahan Awam Kos Rendah dan Pembangunan Hutan.

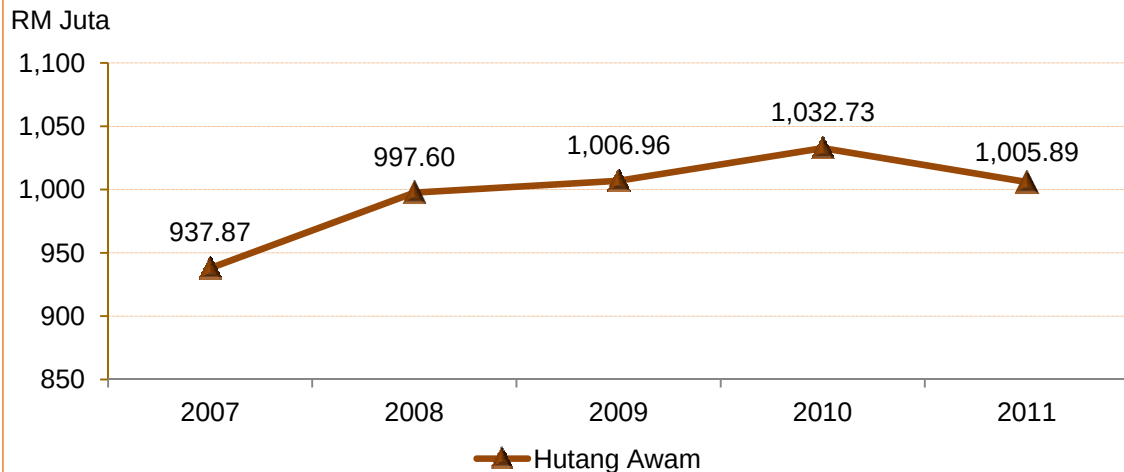
4.9.4.3. Kedudukan Hutang Awam bagi tahun 2007 hingga 2011 adalah seperti di **Jadual 4.42** dan **Carta 4.8**.

Jadual 4.42**Kedudukan Hutang Awam Bagi Tahun 2007 Hingga 2011**

Bil.	Tujuan Pinjaman	Tahun				
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
1.	Bekalan Air	578.79	642.13	657.71	702.88	708.39
2.	Perumahan Awam Kos Rendah	163.16	160.40	154.13	148.83	136.60
3.	Pembangunan Kawasan Perindustrian	76.38	75.84	73.67	72.30	62.88
4.	Ladang Awam	72.08	72.08	72.08	67.64	67.64
5.	Pelaburan	42.88	42.88	42.88	38.31	29.58
6.	Pembangunan Hutan	3.27	3.11	5.33	2.77	0.80
7.	Program Menangani Masalah Y2K	1.31	1.16	1.16	0.00	0.00
Jumlah		937.87	997.60	1,006.96	1,032.73	1,005.89

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Carta 4.8
Kedudukan Hutang Awam Bagi Tahun 2007 Hingga 2011

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.9.4.4. Analisis Audit menunjukkan trend baki Hutang Awam meningkat dari tahun 2008 hingga 2010 dari RM937.87 juta pada tahun 2007 kepada RM1.03 bilion pada tahun 2010. Bagaimanapun pada tahun 2011, baki Hutang Awam menurun sejumlah RM26.84 juta (2.6%) menjadi RM1.01 bilion berbanding RM1.03 bilion tahun 2010.

4.9.4.5. Kedudukan tunggakan bayaran balik Hutang Awam bagi tahun 2007 hingga 2011 adalah seperti di **Jadual 4.43**.

Jadual 4.43
Kedudukan Tunggakan Bayaran Balik Hutang Awam Bagi Tahun 2007 Hingga 2011

Bil.	Tujuan Pinjaman	Tahun				
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
1.	Bekalan Air	159.04	186.21	211.99	212.28	238.41
2.	Perumahan Awam Kos Rendah	36.93	41.84	43.24	43.60	34.57
3.	Pembangunan Kawasan Perindustrian	79.21	81.40	81.72	81.59	69.46
4.	Ladang Awam	56.97	64.60	73.20	77.36	85.96
5.	Pelaburan	39.54	40.57	42.05	35.49	23.88
6.	Pembangunan Hutan	1.74	2.03	2.32	2.61	0.29
7.	Program Menangani Masalah Y2K	1.31	1.16	1.16	0.00	0.00
Jumlah		374.74	417.81	455.68	452.93	452.57

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.9.4.6. Analisis Audit menunjukkan baki tunggakan bayaran balik Hutang Awam meningkat pada tahun 2008 dan 2009 masing-masing berjumlah RM43.07 juta dan RM37.87 juta. Bagaimanapun baki tunggakan bayaran balik Hutang Awam menurun pada tahun 2010 dan 2011 masing-masing sejumlah RM2.75 juta dan RM0.36 juta.

4.10. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

4.10.1. Secara keseluruhannya, analisis Audit mendapati kedudukan kewangan Kerajaan Negeri pada tahun 2011 adalah baik. Penyata Kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2011 mencatatkan baki Kumpulan Wang Disatukan berjumlah RM103.74 juta meningkat sejumlah RM30.08 juta berbanding RM73.66 juta pada tahun 2010. Akaun Hasil Disatukan menunjukkan Kerajaan Negeri mencatatkan surplus sejumlah RM262.79 juta berbanding surplus RM202.73 juta pada tahun 2010. Dengan surplus ini menjadikan baki defisit terkumpul Akaun Hasil Disatukan telah menurun kepada RM233.49 juta berbanding RM496.28 juta pada tahun 2010. Penyata Prestasi Kewangan juga menunjukkan Kerajaan Negeri mempunyai lebih hasil berbanding perbelanjaan mengurus dan pembangunan sejumlah RM82.16 juta berbanding kurang sejumlah RM307.45 juta pada tahun 2010. Baki Pinjaman Boleh Dituntut telah menurun sejumlah RM0.77 juta. Prestasi pembayaran balik Hutang Awam pada tahun 2011 adalah baik kerana jumlah Hutang Awam menurun sejumlah RM26.84 juta manakala tunggakan bayaran balik Hutang Awam juga menurun sejumlah RM0.36 juta.

4.10.2. Kerajaan Negeri perlu merancang perbelanjaan dengan cekap dan berhemat selaras dengan dasar Kerajaan Negeri tanpa menjejaskan mutu perkhidmatan dan pembangunan ekonomi negeri. Selain itu, tindakan berterusan perlu diambil untuk mengutip tunggakan hasil dan tunggakan bayaran balik pinjaman daripada Jabatan dan Agensi Negeri yang berkenaan.

Bahagian III

Rancangan Pembangunan Kerajaan Negeri

5. PENCAPAIAN PELAKSANAAN PROJEK PEMBANGUNAN RANCANGAN MALAYSIA KESEPULUH

5.1. Rancangan Malaysia Kesepuluh (RMKe-10) Negeri Terengganu untuk tempoh 5 tahun bermula pada tahun 2011 hingga 2015. Rancangan ini digubal bagi menjelaskan strategi, program dan projek yang akan diperkenal dan dilaksanakan untuk mencapai objektif pembangunan Negeri Terengganu. Ia adalah signifikan ke arah menggerakkan Negeri Terengganu mencapai status negeri maju menjelang tahun 2020.

5.2. Bagi menjayakan RMKe-10, anggaran siling peruntukan yang telah diluluskan oleh Kerajaan Negeri untuk tempoh 2011 hingga 2015 adalah berjumlah RM13.74 bilion dan telah diagihkan kepada 16 Jabatan/Pejabat. Jabatan/Pejabat yang menerima peruntukan tertinggi adalah Pejabat Menteri Besar Dan Setiausaha Kerajaan Negeri dengan peruntukan sejumlah RM9.64 bilion (70.2%) manakala Jabatan Kerja Raya menerima peruntukan sejumlah RM1.32 bilion (9.6%). Sebanyak 864 projek pembangunan telah dirancang di bawah RMKe-10 sehingga akhir tahun 2015 seperti di **Jadual 5.1**.

Jadual 5.1
Peruntukan RMKe-10 Dan Jumlah Projek Dirancang

Bil.	Jabatan	Peruntukan RMKe-10 (RM Juta)	Jumlah Projek Dirancang
1.	Pejabat Menteri Besar & SUK	9,638.45	309
2.	Jabatan Kerja Raya	1,317.58	79
3.	Jabatan Bekalan Air	1,921.18	23
4.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	328.60	35
5.	Pejabat Perbendaharaan Negeri	255.00	3
6.	Pejabat Tanah Dan Galian	150.00	2
7.	Pejabat Daerah Kuala Terengganu	25.35	139
8.	Jabatan Perhutanan	23.20	17
9.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	17.25	13
10.	Jabatan Pertanian	13.77	16
11.	Pejabat Daerah Kemaman	10.94	35
12.	Pejabat Daerah Besut	10.00	39
13.	Pejabat Daerah Hulu Terengganu	10.00	45
14.	Pejabat Daerah Setiu	6.56	29
15.	Pejabat Daerah Dungun	6.00	27
16.	Pejabat Daerah Marang	6.00	53
Jumlah		13,739.88	864

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

5.2.1. Pencapaian Perbelanjaan Pembangunan RMKe-10 Tahun 2011

Pada tahun 2011, peruntukan yang diluluskan bagi 16 Jabatan adalah berjumlah RM1.28 bilion. Daripada peruntukan tersebut, sejumlah RM1.10 bilion (86%) telah dibelanjakan bagi melaksanakan projek pembangunan. Pencapaian perbelanjaan pembangunan di bawah RMKe-10 sehingga 31 Disember 2011 adalah seperti di **Jadual 5.2**.

Jadual 5.2

Pencapaian Perbelanjaan Pembangunan Di Bawah RMKe-10 Tahun 2011

Bil.	Jabatan	Peruntukan RMKe-10 Yang Diluluskan (RM Juta)	Perbelanjaan Sehingga 31 Disember 2011 (RM Juta)	Pencapaian (%)
1.	Pejabat Menteri Besar & SUK	1,042.64	921.86	88.4
2.	Pejabat Pengarah Tanah Dan Galian	80.00	78.76	98.5
3.	Jabatan Bekalan Air	70.43	25.55	36.3
4.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	26.40	25.15	95.3
5.	Jabatan Kerja Raya	23.42	17.98	76.8
6.	Pejabat Daerah Kuala Terengganu	7.83	7.21	92.1
7.	Pejabat Perbendaharaan Negeri	10.00	4.94	49.4
8.	Jabatan Pertanian	2.70	2.70	100.0
9.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	2.67	2.63	98.5
10.	Jabatan Perhutanan	2.15	2.04	94.9
11.	Pejabat Daerah Besut	2.00	1.99	99.5
12.	Pejabat Daerah Kemaman	2.00	2.00	100.0
13.	Pejabat Daerah Dungun	2.00	1.93	96.5
14.	Pejabat Daerah Marang	2.00	1.92	96.0
15.	Pejabat Daerah Setiu	2.00	1.92	96.0
16.	Pejabat Daerah Hulu Terengganu	2.00	1.91	95.5
Jumlah		1,280.24	1,100.49	86.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

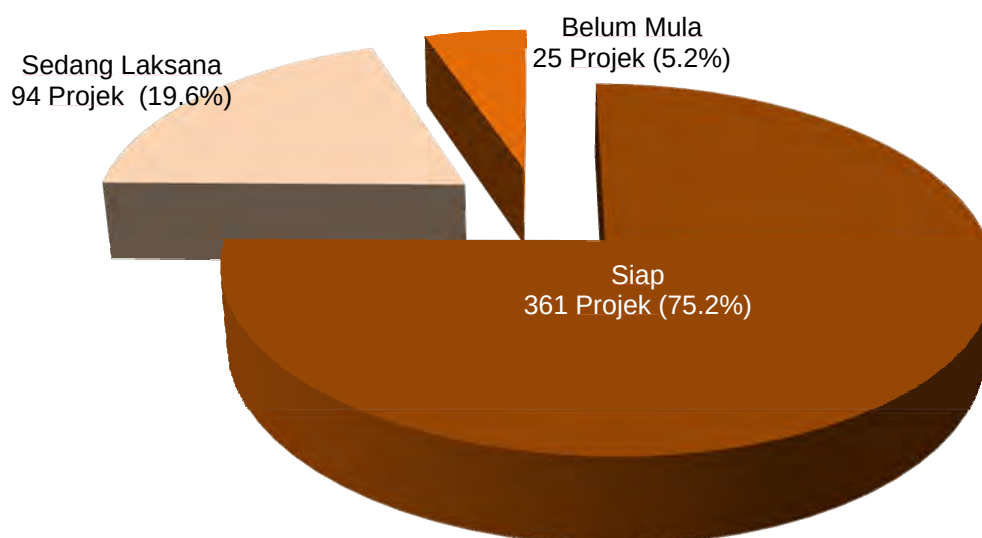
5.2.2. Pencapaian Pelaksanaan Projek RMKe-10 Tahun 2011

5.2.2.1. Pada tahun 2011, sebanyak 480 projek telah dirancang untuk dilaksanakan oleh 16 Jabatan. Pada keseluruhannya, sebanyak 361 projek atau 75.2% daripada 480 projek yang diluluskan telah siap dilaksanakan, 94 projek dalam pelaksanaan dan 25 projek belum mula seperti di **Jadual 5.3** dan **Carta 5.1**.

Jadual 5.3**Status Pencapaian Pelaksanaan Projek RMKe-10 Bagi Tahun 2011**

Bil.	Jabatan	Siap	Sedang Dilaksanakan	Belum Mula	Jumlah
1.	Pejabat Daerah Kuala Terengganu	104	2	3	109
2.	Pejabat Menteri Besar & SUK	64	72	14	150
3.	Pejabat Daerah Hulu Terengganu	31	1	1	33
4.	Pejabat Daerah Marang	24	-	-	24
5.	Pejabat Daerah Besut	23	-	-	23
6.	Pejabat Daerah Setiu	19	-	-	19
7.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	16	3	-	19
8.	Jabatan Perhutanan	13	1	-	14
9.	Jabatan Pertanian	13	-	-	13
10.	Pejabat Daerah Kemaman	12	-	-	12
11.	Jabatan Kerja Raya	10	8	-	18
12.	Pejabat Daerah Dungun	10	-	-	10
13.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	10	-	-	10
14.	Jabatan Bekalan Air	8	5	6	19
15.	Pejabat Perbendaharaan Negeri	3	2	1	6
16.	Pejabat Tanah Dan Galian	1	-	-	1
Jumlah		361	94	25	480

Sumber: Jabatan Negeri

Carta 5.1**Status Pelaksanaan Projek RMKe-10 Tahun 2011**

Sumber: Jabatan Negeri

5.2.2.2. Berdasarkan **Jadual 5.3** di atas, sebanyak 8 Jabatan telah berjaya menyiapkan semua projek yang dirancang pada tahun 2011. Antara projek tersebut adalah pembinaan Bangunan Perpustakaan Awam Setiu, Kem Telaga Batin dan Dewan Serbaguna Setiu. Manakala 94 projek yang masih dalam pelaksanaan antaranya adalah Projek Pembangunan Kawasan Bebas Cukai Tasik Kenyir, Taman Ilmu dan Pembangunan Kolej Terengganu Advanced Technical Institute (TATI). Selain itu, 5 projek terbesar daripada 25 projek yang masih belum dimulakan adalah seperti di **Jadual 5.4**.

Jadual 5.4
Lima Projek Yang Belum Dimulakan Pada Tahun 2011

Bil.	Nama Projek	Kos Projek (RM Juta)	Sebab Belum Mula
1.	Pusat Pembiakan Bakaan Kuda	5.00	Dalam proses penyelarasan konsep dan rekabentuk projek
2.	Pembangunan ICT	1.00	Tiada permohonan untuk pembangunan sistem komputer yang diterima daripada jabatan-jabatan negeri
3.	Menaiktaraf Marang <i>Waterfront</i>	1.00	Projek ini pada rundingan awal telah dipersetujui dibiayai secara bersama antara Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri. Bagaimanapun, peruntukan Kerajaan Persekutuan tidak diterima menyebabkan terdapat perubahan rekabentuk dan akan dilaksanakan pada tahun 2012 dengan menggunakan peruntukan negeri.
4.	Menaiktaraf Sistem Pembentungan Di Pasir Panjang Pulau Redang	0.50	Proses penyambungan sesalur elektrik ke Loji Rawatan Pembentungan oleh Tenaga Nasional Berhad tidak dilakukan. Pihak UPEN telah membuat susulan pada tahun 2012 untuk proses pendaftaran dan penyambungan tersebut.
5.	Projek MARPA Kemaman	0.40	Dalam proses penyediaan lukisan oleh JKR

5.3. RUMUSAN

Pada keseluruhannya, prestasi pencapaian perbelanjaan pembangunan RMKe-10 adalah baik. Sehingga 31 Disember 2011, perbelanjaan pembangunan adalah berjumlah RM1.10 bilion atau 86% daripada RM1.28 bilion peruntukan yang diluluskan. Manakala sebanyak 361 projek atau 75.2% daripada 480 projek yang dirancang berjaya disiapkan, 94 projek dalam pelaksanaan dan 25 projek masih belum dimulakan.

Bahagian IV

Pencapaian Pengurusan Kewangan Jabatan/ Agensi Negeri

6. LATAR BELAKANG

6.1. Seksyen 15(A), Akta Tatacara Kewangan 1957 dan Arahan Perbendaharaan telah menetapkan tugas dan tanggungjawab Pegawai Pengawal di Kementerian/Jabatan bagi menjamin wujudnya akauntabiliti pengurusan kewangan Kerajaan. Antara lain, Pegawai Pengawal adalah bertanggungjawab untuk menentukan bahawa peruntukan kewangan dan sumber lain yang secukupnya diperoleh, digunakan dan diperakaunkan mengikut peraturan kewangan.

6.2. Selaras dengan Perkara 106 dan 107, Perlembagaan Persekutuan serta Akta Audit 1957, setiap tahun Jabatan Audit Negara telah menjalankan pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri, pematuhan kepada undang-undang dan peraturan kewangan serta aktiviti Jabatan/Agensi Negeri dan mengemukakan laporan mengenainya untuk dibentangkan di Parlimen dan Dewan Undangan Negeri. Di bawah kriteria pengauditan pematuhan, semakan dibuat untuk menilai sama ada dalam pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri telah mematuhi sepenuhnya undang-undang dan peraturan yang berkuat kuasa.

7. PENAMBAHBAIKAN PENGURUSAN KEWANGAN OLEH JABATAN/AGENSI NEGERI

Pada tahun 2011, beberapa usaha yang berterusan telah diambil oleh Kerajaan Negeri untuk meningkatkan kecekapan dan keberkesanan pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri. Antara langkah yang diambil adalah seperti di **Jadual 7.1**.

Jadual 7.1

Usaha Penambahbaikan/Pembaharuan Yang Telah Diambil Oleh Jabatan/Agensi Negeri

Bil.	Agensi	Penambahbaikan/Pembaharuan
1.	Majlis Perbandaran Dungun	i. Mewujudkan Jawatankuasa Tunggakan Hasil yang akan bermesyuarat setiap bulan bagi memantau prestasi bayaran daripada penghutang sewa dan penghutang cukai taksiran yang dikeluarkan notis. ii. Menambah kemudahan kepada pembayar cukai taksiran dan sewa yang membolehkan pembayar cukai membuat bayaran melalui Perbankan Internet (CIMB Clik, Maybank2u, Public Bank, Bank Rakyat dan Bank Simpanan Nasional) dan kaunter Pos Malaysia di semua cawangan seluruh Malaysia. iii. Tumpuan kutipan terhadap cukai taksiran diberikan khusus kepada premis perniagaan dan telah melaksanakan kaveat di Pejabat Tanah.

Bil.	Agensi	Penambahbaikan/Pembaharuan
2.	Yayasan Islam Terengganu	i. Menggunakan Sistem Perakaunan Berkomputer (Sistem SMART) bagi modul Akaun Kena Bayar, Akaun Belum Terima, Pengurusan Tunai, Perolehan dan Belanjawan. ii. Menggunakan Sistem SEGAK untuk merekodkan semua aset (harta modal dan inventori) secara berkomputer. iii. Pemantauan yang lebih rapi bagi Pusat Kutipan Hasil iaitu Tadika dengan lawatan yang lebih kerap dan mewajibkan penyerahan Penyata Pemungut setiap bulan.

8. PELAKSANAAN INDEKS AKAUNTABILITI

8.1. Sebagai satu usaha untuk meningkatkan tahap motivasi Jabatan/Agensi Negeri agar lebih gigih memperbaiki, mempertingkatkan dan memperkasakan pencapaian pengurusan kewangan masing-masing, Jabatan Audit Negara telah **melaksanakan sistem penarafan berdasarkan Indeks Akauntabiliti** sejak tahun 2007. Melalui pelaksanaan sistem penarafan ini, setiap pematuhan oleh Jabatan terhadap peraturan kewangan bagi 6 aspek kawalan utama diberikan markah. Aspek tersebut ialah Kawalan Pengurusan; Kawalan Bajet; Kawalan Terimaan; Kawalan Perbelanjaan; Pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah Dan Deposit; serta Pengurusan Aset, Inventori dan Stor. Bagi Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri serta Agensi Negeri selain kesemua 6 kawalan di atas, kawalan terhadap Kawalan Pengurusan Pelaburan, Pengurusan Pinjaman dan Pengurusan Penyata Kewangan turut dinilai. Jabatan/Agensi Negeri yang diberi tahap penarafan yang cemerlang boleh dijadikan sebagai tanda aras (*role model*) kepada Jabatan/Agensi Negeri yang lain. Secara umumnya, sesuatu Jabatan/Agensi Negeri diberi tahap pencapaian pengurusan kewangan berdasarkan markah keseluruhan seperti di **Jadual 8.1**.

Jadual 8.1
Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan

Markah Keseluruhan (%)	Tahap	Penarafan
90 - 100	Sangat Baik	
70 – 89	Baik	
50 – 69	Memuaskan	
49 ke bawah	Tidak Memuaskan	

Sumber: Jabatan Audit Negara

8.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Bagi membolehkan penarafan diberi kepada tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri, pengauditan telah dijalankan untuk menilai sama ada:

8.2.1. Wujudnya struktur dan sistem pengurusan kewangan yang berkesan.

8.2.2. Wujudnya sistem kawalan dalaman yang berkesan terhadap pungutan hasil, perbelanjaan, pengurusan akaun amanah, aset dan inventori, pelaburan serta pinjaman.

8.2.3. Pengurusan kewangan mematuhi undang-undang dan peraturan yang ditetapkan.

8.2.4. Rekod yang berkaitan diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

8.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Pada tahun 2011, pengauditan pengurusan kewangan telah dijalankan di 17 Jabatan/Agensi Negeri meliputi 13 Jabatan/Agensi Negeri berdasarkan pusingan, manakala pengauditan setiap tahun dilaksanakan terhadap 4 Jabatan/Agensi Negeri iaitu Pejabat Menteri Besar dan Setiausaha Kerajaan, Pejabat Perbendaharaan Negeri, Perbadanan Memajukan Iktisad Negeri Terengganu dan Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Terengganu. Pengauditan telah dijalankan dengan menyemak rekod dan dokumen kewangan bagi tahun 2011 di peringkat Ibu Pejabat Jabatan/Agensi Negeri. Selain itu, semakan juga dibuat terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2011 dan Penyata Kewangan Agensi Negeri Tahun 2010, bagi menentukan kedudukan prestasi pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri secara menyeluruh.

8.4. KAWALAN UTAMA

Pelaksanaan sistem penarafan bagi 11 Jabatan adalah berdasarkan pengauditan terhadap tahap prestasi kewangan mengikut 6 kawalan utama iaitu Kawalan Pengurusan; Kawalan Bajet; Kawalan Terimaan; Kawalan Perbelanjaan; Pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah Dan Deposit; Dan Pengurusan Aset, Inventori Dan Stor. Bagi Pejabat Perbendaharaan Negeri dan 6 Agensi Negeri selain 6 kawalan di atas, kawalan terhadap pengurusan pelaburan, pengurusan pinjaman dan pengurusan Penyata Kewangan juga turut dibuat. Penjelasan lanjut mengenai kawalan-kawalan tersebut adalah seperti berikut:

8.4.1. Kawalan Pengurusan

Bagi menentukan sama ada struktur pengurusan kewangan yang berkesan telah diwujudkan, semakan Audit telah dijalankan terhadap 4 aspek utama kawalan pengurusan

iaitu struktur organisasi, sistem dan prosedur, keberkesanan Unit Audit Dalam dan jawatankuasa yang diwujudkan serta pengurusan sumber manusia seperti berikut:

8.4.1.1. Struktur Organisasi

Bagi mewujudkan suatu struktur organisasi yang berkesan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- a. Carta organisasi disediakan dengan lengkap dan kemas kini sepertimana yang ditetapkan di Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991.
- b. Surat penurunan kuasa disediakan dengan lengkap dan sentiasa dikemaskinikan. Had-had kuasa dan tugas-tugas pegawai yang menjalankan tanggungjawab perlu dinyatakan dengan jelas. Seksyen 15A(2), Akta Prosedur Kewangan, Arahan Perbendaharaan (AP) 11, AP 69 dan AP 101 adalah berkaitan.
- c. Kehendak Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 dipatuhi. Pekeliling tersebut menetapkan Senarai Tugas bagi setiap pegawai perlu disediakan dengan lengkap dan jelas menunjukkan hubungan kait antara penyelia dengan pegawai bawahan serta rakan sejawat dalam organisasi yang sama. Senarai tugas ini juga perlu sentiasa dikemaskinikan.
- d. Kehendak Pekeliling Perkhidmatan Bil. 5 Tahun 2007 dipatuhi. Selaras dengan pekeling tersebut, perancangan dan pelaksanaan pusingan kerja mengikut tempoh yang sesuai dalam pelbagai bidang tugas perlu dilaksanakan bagi melahirkan sumber manusia berpotensi serta berupaya menyumbang kepada kecemerlangan organisasi.

8.4.1.2. Sistem Dan Prosedur

Bagi memastikan sistem dan prosedur yang teratur telah diwujudkan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- a. Manual Prosedur Kerja disediakan dengan lengkap, kemas kini dan dikaji semula secara berterusan. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 adalah berkaitan.
- b. Fail Meja bagi setiap jawatan disediakan dengan lengkap, kemas kini dan memiliki kesemua 14 ciri-ciri asas Fail Meja yang ditetapkan. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 adalah berkaitan.
- c. Pemeriksaan mengejut (seperti yang ditetapkan di bawah AP 309) dijalankan secara berkala (tidak kurang dari sekali dalam tempoh 6 bulan) terhadap peti besi, peti wang tunai, laci atau bekas-bekas lain yang diguna bagi menyimpan wang, setem atau

barang-barang lain yang berharga. Hasil pemeriksaan itu hendaklah direkodkan dengan lengkap untuk memudahkan rujukan.

8.4.1.3. Jawatankuasa Kewangan Dan Unit Audit Dalam

Kerajaan menetapkan pelbagai jawatankuasa berkaitan hal kewangan ditubuhkan di peringkat Jabatan/Agensi Negeri. Fungsi dan tanggungjawab jawatankuasa tersebut telah ditetapkan melalui surat pekeliling, arahan, garis panduan yang dikeluarkan dari semasa ke semasa. Bagi memastikan pelbagai jawatankuasa yang telah diwujudkan berfungsi dengan berkesan, Kerajaan juga telah mengeluarkan Panduan Pengurusan Mesyuarat Dan Urusan Jawatankuasa-jawatankuasa Kerajaan melalui Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 2 Tahun 1991. Panduan ini menetapkan dengan jelas peranan Pengerusi dan urus setia dalam sesuatu mesyuarat bagi memastikan keberkesanan jawatankuasa yang telah diwujudkan. Antara jawatankuasa/unit yang perlu diwujudkan bagi memantapkan tahap pengurusan kewangan adalah seperti berikut:

a. Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun

Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun (JPKA) ditubuhkan di setiap pusat tanggungjawab supaya dapat memantapkan lagi pengurusan kewangan dan akaun Jabatan/Agensi Kerajaan. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 2004 menetapkan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah melantik seorang Pengerusi dan ahli-ahli jawatankuasa; bermesyuarat setiap 3 bulan; membincangkan perkara yang telah ditetapkan dan mengemukakan Laporan Suku Tahun dengan lengkap kepada pihak berkuasa berkenaan dalam tempoh yang ditetapkan.

b. Unit Audit Dalam

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 9 Tahun 2004 menghendaki Unit Audit Dalam (UAD) ditubuhkan di Jabatan/Agensi Negeri bagi membantu Ketua Jabatan memantapkan pencapaian pengurusan dan memastikan pencapaian objektif organisasi secara cekap dan berhemat. Bagi melaksanakan fungsinya, UAD bertanggungjawab menyediakan Rancangan Tahunan Audit Dalam, mengemukakan Rancangan Tahunan Audit Dalam kepada Ketua Eksekutif masing-masing selewatnya pada 31 Januari, membentangkan Laporan Audit Dalam di Mesyuarat JPKA dan mengemukakan Laporan Tahunan Audit Dalam kepada Ketua Eksekutif selewat-lewatnya pada 31 Mac tahun berikutnya. Manakala tanggungjawab Ketua Jabatan adalah mengkaji dan meluluskan Rancangan Tahunan dan Laporan Tahunan Audit Dalam, memastikan tindakan susulan diambil terhadap pemerhatian/Laporan Audit Dalam dan memastikan anggota UAD mempertingkatkan pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan untuk melaksanakan tanggungjawab mereka secara berkesan.

c. Jawatankuasa Keutuhan Pengurusan

Selaras dengan Arahan YAB Perdana Menteri No. 1 Tahun 1998 dan Siri 2 No. 1 Tahun 2000, Jawatankuasa Keutuhan Pengurusan (JKP) hendaklah ditubuhkan di peringkat Kementerian dan Jabatan bagi tujuan mewujudkan pentadbiran Kerajaan dan perkhidmatan awam yang cekap, berdisiplin serta berintegriti. Antara lain, Ketua Setiausaha Kementerian/Ketua Jabatan hendaklah melantik ahli-ahli jawatankuasa dan mempengerusikan mesyuarat berkenaan; bermesyuarat setiap 3 bulan; membincangkan perkara yang telah ditetapkan; menyediakan Laporan Suku Tahun dengan lengkap dan seterusnya mengemukakannya kepada pihak berkuasa berkenaan dalam tempoh masa yang ditetapkan.

d. Pengurusan Sumber Manusia

Bagi memastikan pengurusan kewangan dikendalikan dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah menguruskan sumber manusianya dengan cekap seperti menentukan bilangan jawatan dan gred yang sesuai, jawatan diisi sepenuhnya dan latihan dalam bidang kewangan diberikan kepada mereka yang terlibat. Jabatan/Agensi Negeri juga digalakkan memberi pengiktirafan kepada kakitangan yang cemerlang dan mengambil tindakan tatatertib/surcaj terhadap mereka yang didapati gagal/cuai melaksanakan tanggungjawab yang telah ditetapkan.

8.4.2. Kawalan Bajet

Bagi menentukan sama ada Kementerian/Jabatan telah menguruskan bajet dan peruntukannya dengan cekap, berhemat dan mengikut peraturan, semakan Audit telah dijalankan terhadap 5 aspek utama kawalan bajet iaitu penyediaan bajet, pengagihan peruntukan, kelulusan pindah/tambah peruntukan, pemantauan kemajuan/pencapaian bajet dan pelaporan mengenainya seperti berikut:

8.4.2.1. Penyediaan Bajet

Peraturan kewangan mengenai penyediaan bajet oleh setiap Jabatan/Agensi Negeri dikeluarkan melalui Surat Pekeliling Kewangan Negeri Bil. 1 Tahun 2007 mengenai Pengurusan Bajet 2007. Selain itu, AP 29 hingga 46 juga menetapkan peraturan penyediaan anggaran hasil dan perbelanjaan. Antara lainnya, peraturan kewangan mengenai penyediaan bajet menetapkan perkara-perkara mengenai justifikasi setiap anggaran yang disediakan; ketepatan anggaran; prosedur kelulusan bajet di peringkat Jabatan/Agensi Negeri serta tempoh yang ditetapkan untuk mengemukakan bajet dan Perjanjian Program kepada Pegawai Kewangan Negeri.

8.4.2.2. Pengagihan Peruntukan

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 1 Tahun 2007 antara lainnya menetapkan bahawa Pegawai Pengawal perlu mengagihkan peruntukan kepada pemegang-pemegang waran tertentu sebaik sahaja Waran Am diterima. Mengikut AP 94 pula, pemegang waran peruntukan tersebut boleh mengagihkan waran peruntukan/waran peruntukan kecil kepada pegawai yang berkenaan di mana perlu. Pengagihan waran ini perlu direkodkan dengan lengkap dan kemas kini.

8.4.2.3. Kelulusan Pindah/Tambahan Peruntukan

Peraturan kewangan mengenai pindah/tambah peruntukan antaranya menetapkan Waran Pindah Peruntukan hendaklah ditandatangani oleh Pegawai Pengawal sendiri atau bagi pihaknya oleh mana-mana pegawai bawahannya yang diberi kuasa secara bertulis. Semua pindah peruntukan hendaklah dibuat pada tahun kewangan berkenaan dan semua Waran Pindah Peruntukan yang dikeluarkan hendaklah disampaikan kepada Pegawai Kewangan Negeri atau wakilnya tidak lewat dari 31 Disember bagi tahun kewangan berkenaan. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlulah sentiasa mengawasi dan mengemas kini akaun serta memastikan pindah peruntukan dikemaskinikan dalam Buku Vot supaya kawalan perbelanjaan dapat diurus dengan berkesan. Peraturan juga menetapkan pindahan kepada butiran yang telah dikurangkan melalui pindah peruntukan atau pengurangan kepada butiran yang telah ditambah melalui pindah peruntukan adalah tidak dibenarkan kecuali mendapat kelulusan daripada Pegawai Kewangan Negeri terlebih dahulu.

8.4.2.4. Pemantauan Kemajuan/Pencapaian Projek

Peraturan kewangan menghendaki Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan memantau pelaksanaan projek pembangunan dengan rapi bagi memastikan ia dilaksanakan mengikut jadual. Bagi tujuan ini, Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan hendaklah memastikan data mengenai peruntukan dan perbelanjaan projek bagi setiap tahun diisi dan sentiasa dikemas kini dalam Sistem Pemantauan Projek II atau kaedah lain yang diterima pakai, impak setiap aktiviti dinilai sekurang-kurangnya sekali dalam masa 5 tahun dan memastikan perbelanjaan tidak melebihi peruntukan yang telah diluluskan.

8.4.2.5. Pelaporan

Pegawai Pengawal dikehendaki menyediakan beberapa jenis laporan seperti Laporan Perbelanjaan Dan Tanggungan serta laporan untuk Buku Anggaran Belanjawan Program Dan Prestasi. Laporan-laporan ini perlu dikemukakan kepada Pegawai Kewangan Negeri dalam tempoh yang ditetapkan. Pegawai Pengawal juga dikehendaki mengemukakan laporan mengenai keperluan aliran wang tunai yang disahkan olehnya kepada Pegawai

Kewangan Negeri. Bagi Ketua Jabatan yang bukan Pegawai Pengawal, laporan-laporan berkenaan akan dikemukakan kepada Pegawai Pengawal berkenaan untuk disatukan.

8.4.3. Kawalan Terimaan

Bagi menentukan sama ada segala terimaan telah dikendalikan mengikut peraturan dan diakaunkan dengan sempurna, semakan Audit telah dijalankan terhadap 5 aspek utama kawalan terimaan yang meliputi kawalan borang hasil, penerimaan wang, kemasukan pungutan ke bank, kawalan perakaunan terimaan/hasil dan penyediaan Akaun Belum Terima seperti berikut:

8.4.3.1. Kawalan Borang Hasil

Kawalan terhadap pelbagai borang hasil seperti buku resit adalah penting bagi memastikan ia tidak disalahgunakan.

8.4.3.2. Penerimaan Wang

Setiap Jabatan/Agensi Negeri perlu memastikan pegawai yang bertanggungjawab dengan urusan penerimaan wang mematuhi peraturan kewangan yang berkaitan. Semakan Audit telah dijalankan terhadap 4 aspek kawalan dalaman yang ditetapkan oleh AP bagi penerimaan wang iaitu dari segi kebenaran/kelulusan menerima kutipan, kawalan penerimaan melalui mel dan penerimaan wang di kaunter.

8.4.3.3. Kemasukan Pungutan Ke Bank

Arahan Perbendaharaan telah menetapkan peraturan mengenai kemasukan wang pungutan ke bank bagi memastikan ketepatan dan keselamatan wang berkenaan. Antaranya adalah mengenai penetapan tempoh memasukkan wang ke bank; kawalan keselamatan penghantaran wang dan penyelenggaraan rekod mengenainya; semakan oleh pegawai bertanggungjawab terhadap slip kemasukan wang ke bank dan keselamatan wang yang tidak sempat dimasukkan ke bank.

8.4.3.4. Kawalan Perakaunan Terimaan/Hasil

Bagi memastikan peraturan mengenai perakaunan terimaan/hasil yang ditetapkan di AP dipatuhi, semakan Audit telah dijalankan terhadap penyerahan Akaun Tunai Bulanan kepada Perbendaharaan Negeri; ketepatan penyediaan Penyata Penyesuaian Hasil Bulanan dan ketepatan Buku Tunai.

8.4.3.5. Akaun Belum Terima

Dasar dan tatacara bagi penyelenggaraan serta pelaporan Akaun Belum Terima (ABT) ditetapkan oleh Kerajaan melalui Pekeliling Perbendaharaan Bil. 7 Tahun 1986 dan beberapa AP. Antara peraturan yang ditetapkan mengenai pengurusan ABT adalah penyediaan Penyata Tunggakan Hasil atau Penyata Akaun Belum Terima yang lengkap dan kemas kini; penyerahan Penyata Akaun Belum Terima kepada Perbendaharaan Negeri dalam tempoh ditetapkan dan tindakan susulan diambil terhadap jumlah terimaan/hasil yang tertunggak.

8.4.4. Kawalan Perbelanjaan

Bagi menentukan sama ada semua perbelanjaan mengurus dan pembangunan telah dibuat mengikut peraturan yang ditetapkan dan diperakaunkan dengan tepat, semakan Audit telah dijalankan terhadap 3 aspek utama kawalan perbelanjaan iaitu perakaunan, pengurusan perolehan dan pengurusan bayaran seperti berikut:

8.4.4.1. Perakaunan

Semakan Audit dijalankan bagi menentukan Buku Vot dan Penyata Penyesuaian Perbelanjaan diselenggarakan oleh Jabatan/Agensi Negeri adalah mengikut peraturan yang ditetapkan oleh Pekeliling dan AP yang berkaitan.

8.4.4.2. Pengurusan Perolehan

Setiap tahun, Jabatan/Agensi Negeri membelanjakan jutaan ringgit untuk tujuan perolehan bekalan, perkhidmatan dan kerja. Bagi menentukan pengurusan perolehan Jabatan/Agensi Negeri telah mematuhi peraturan yang berkaitan, semakan Audit dibuat terhadap pengurusan pembelian terus, sebut harga, tender, kontrak dan kontrak pusat.

8.4.4.3 Pengurusan Bayaran

Semakan Audit dijalankan terhadap kawalan dalaman bagi proses bayaran; kesempurnaan bayaran yang memerlukan kelulusan khas; penyediaan dan penyimpanan daftar/rekod pembayaran dan Daftar Bil; bayaran pukal serta Panjar Wang Runcit.

8.4.5. Pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah Dan Deposit

Pengurusan dan kawalan terhadap kumpulan wang amanah/akaun amanah dan deposit adalah penting untuk menentukan ia diurus dengan teratur, mengikut pekeling dan arahan amanah yang ditetapkan serta diakaunkan dengan betul dan kemas kini. Semakan Audit telah dijalankan terhadap pengurusan kumpulan wang seperti berikut:

8.4.5.1. Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah

Tatacara pengurusan akaun amanah ditetapkan melalui Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 18 Tahun 2001. Semakan Audit telah dijalankan terhadap pengendalian kumpulan wang amanah/akaun amanah di Jabatan/Agensi Negeri dari segi penyediaan dan penyerahan penyata tahunan untuk diaudit serta kesempurnaan rekod perakaunan/penyata penyesuaian akaun/transaksi akaun.

8.4.5.2. Pengurusan Kumpulan Wang Pinjaman

Jabatan/Agensi Negeri perlu menguruskan kumpulan wang pinjaman dan pendahuluan diri/pelbagai mengikut Pekeliling/Surat Pekeliling Perbendaharaan yang berkaitan seperti berikut:

- a. Pinjaman kenderaan hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan di Pekeliling Perbendaharaan Bil. 7 dan 8 Tahun 1993.
- b. Pinjaman komputer hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan di Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1992.
- c. Pendahuluan diri hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan di Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1993.
- d. Pendahuluan pelbagai hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan di Pekeliling Perbendaharaan Bil. 13 Tahun 1990.

8.4.5.3 Pengurusan Akaun Deposit

Tatacara dan pengurusan akaun deposit ditetapkan melalui AP 156 hingga 163.

8.4.6. Pengurusan Aset, Inventori Dan Stor

Perolehan aset dan inventori perlu direkodkan, dikawal dan dipantau dengan sempurna bagi mengelakkan daripada berlaku pembaziran dan penyalahgunaan. Sehubungan ini, semakan Audit telah dijalankan untuk menilai tahap pematuhan Jabatan/Agensi Negeri kepada peraturan-peraturan yang ditetapkan oleh Pekeliling/Surat Pekeliling Perbendaharaan yang berkenaan dan Tatacara Pengurusan Stor berhubung dengan perkara-perkara berikut:

8.4.6.1. Kawalan Umum

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, Pegawai Pengawal hendaklah mewujudkan Unit Pengurusan Aset yang antaranya bertanggungjawab untuk mengurus pelantikan Pegawai Pemeriksa, Lembaga Pemeriksa dan Jawatankuasa Penyiasat. Unit

tersebut diberi tanggungjawab menjadi Urus Setia kepada Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan yang diwujudkan, menguruskan pelupusan, kehilangan dan hapus kira aset serta menyelaraskan penyediaan laporan mengenainya. Selain itu, Pegawai Pengawal perlu melantik seorang Pegawai Aset secara bertulis bagi setiap pusat tanggungjawab di bawahnya dan memastikan Pegawai Aset di peringkat Ibu Pejabat diberi tanggungjawab sebagai Setiausaha Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan.

8.4.6.2. Penerimaan

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, seorang Pegawai Penerima hendaklah diberi kuasa untuk menerima dan mengesahkan aset yang diterima. Tanggungjawab seseorang Pegawai Penerima adalah memastikan aset/bekalan pejabat diterima menepati spesifikasi, kualiti dan kuantiti yang telah ditetapkan sebelum membuat pengesahan penerimaan. Bagi membolehkan Pegawai Penerima membuat rujukan, satu salinan dokumen kontrak hendaklah disimpan oleh pegawai ini. Bagi penerimaan bekalan pejabat pula, Borang Terima Barang perlu disahkan dan direkodkan pada Kad Kawalan Stok dan Kad Petak. Borang Laporan Penerimaan Aset Alih Kerajaan hendaklah disediakan, disahkan dan dihantar dengan serta merta kepada agen penghantaran atau syarikat pembekal. Aset hendaklah diterima berserta Surat Jaminan dan manual penggunaan/penyenggaraan.

8.4.6.3. Pendaftaran

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan aset perlu didaftarkan dalam tempoh 2 minggu dari tarikh pengesahan penerimaan. Aset tersebut perlu dilabelkan dengan tanda Hak Milik Kerajaan dan nombor siri pendaftaran.

8.4.6.4. Penggunaan, Penyimpanan Dan Pemeriksaan Aset

Bagi memastikan penggunaan, penyimpanan dan pemeriksaan aset diurus dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan peraturan-peraturan seperti berikut yang ditetapkan di Pekeliling Perbendaharaan yang berkenaan dipatuhi:

- a. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan aset diguna hanya bagi tujuan rasmi sahaja dan mengikut tujuan asal perolehannya. Setiap aset hendaklah dikendalikan oleh pegawai yang mahir dan berkecekapan, pengeluaran/penggunaannya direkodkan dengan teratur serta kerosakan aset dilaporkan dengan menggunakan borang yang ditetapkan. Aset perlu disimpan di tempat yang selamat dan sesuai serta sentiasa di bawah kawalan pegawai yang bertanggungjawab.
- b. Pekeliling tersebut juga menghendaki sekurang-kurangnya 2 Pegawai Pemeriksa/Lembaga Verifikasi Stok dilantik secara bertulis. Pemeriksaan aset dilaksanakan sekurang-kurangnya sekali setahun dan verifikasi stok dilaksanakan

mengikut tempoh yang ditetapkan. Laporan Pemeriksaan Harta Modal dan Laporan Pemeriksaan Inventori disediakan dengan lengkap dan dikemukakan kepada Ketua Jabatan dan seterusnya kepada Perbendaharaan Negeri di mana berkenaan.

- c. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1980 menetapkan penggunaan kenderaan Jabatan/Agensi Negeri dikawal dengan melantik seorang Pegawai Pengangkutan yang bertanggungjawab meluluskan penggunaan kenderaan dan menyediakan fail sejarah bagi setiap kenderaan, menyelenggarakan Buku Log dengan lengkap dan kemas kini serta menyediakan Cerakinan Bulanan Penggunaan Bahan Api setiap bulan bagi mengawal kegunaan bahan api.
- d. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1996 pula menetapkan penggunaan kenderaan pegawai Gred JUSA dikawal dengan teratur di mana pembelian minyak setahun tidak melebihi had yang ditetapkan/diluluskan.
- e. Selaras dengan kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 6 Tahun 1999, Kad Inden Minyak perlu dikawal dengan teratur melalui penyelenggaraan Buku Rekod Pergerakan Kad Inden yang lengkap dan kemas kini. Penyata pembelian atau penyata kad perlu disemak sebelum bayaran dilakukan.
- f. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1999 menetapkan kad elektronik bagi pembayaran tol dikawal dengan teratur dan rekod berhubung dengan penggunaannya diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

8.4.6.5. Penyenggaraan Aset

Bagi memastikan aset diselenggarakan dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- a. Senarai aset yang memerlukan penyenggaraan disediakan dengan lengkap dan kemas kini; jadual penyenggaraan disediakan dan dilaksanakan seperti dirancang; penyenggaraan direkodkan dengan betul dan lengkap; program penyenggaraan dinilai dan penyenggaraan aset oleh pihak swasta diselia dan dipantau bagi memastikan syarat-syarat yang ditetapkan dalam perjanjian dipatuhi. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 adalah berkaitan.
- b. Kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1980 dipatuhi. Pekeliling ini menetapkan kenderaan perlu diselenggarakan secara berjadual, manakala kos penyenggaraan dan pembaikan perlu direkodkan dalam fail kenderaan dan Daftar Harta Modal. Kenderaan juga hendaklah disimpan dengan selamat.

8.4.6.6. Pelupusan

Bagi memastikan pelupusan aset diuruskan dengan teratur dan selaras dengan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- a. Lembaga Pemeriksa dilantik untuk tempoh tidak melebihi 2 tahun. Lembaga Pemeriksa perlu menyediakan jadual pemeriksaan dan ia perlu dilaksanakan dalam tempoh 1 bulan dari tarikh arahan dikeluarkan. Laporan Lembaga Pemeriksa hendaklah disediakan dan ditandatangani. Lembaga Pemeriksa juga perlu mengesyorkan kaedah pelupusan yang sesuai.
- b. Perakuan pelupusan aset mekanikal, teknikal, elektrik dan elektronik disediakan oleh Jabatan/Pegawai Teknikal berkaitan. Manakala perakuan pelupusan aset disahkan oleh 2 pegawai yang mempunyai 3 tahun pengalaman dan tidak terlibat dengan pengurusan aset berkenaan.
- c. Kaedah pelupusan aset dibuat dengan teratur dan dilaksanakan dalam tempoh 3 bulan dari tarikh surat kelulusan dikeluarkan. Sijil Penyaksian Pemusnahan Aset Alih Kerajaan dan Sijil Pelupusan Aset disediakan dan dikemukakan kepada pihak yang memberi kelulusan. Seterusnya, rekod aset yang telah diluluskan pelupusan itu perlu dikemaskinikan.

8.4.6.7. Kehilangan Dan Hapus Kira

Bagi memastikan kehilangan dan hapus kira aset diuruskan dengan teratur dan selaras dengan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- a. Kehilangan aset dilaporkan kepada Ketua Jabatan dengan serta merta dan laporan polis dibuat dalam tempoh 24 jam dari waktu kehilangan. Ketua Pejabat menyediakan Laporan Awal dan dikemukakan kepada Pegawai Pengawal dan Pegawai Kewangan Negeri dalam tempoh 2 hari bekerja. Sesalinan Laporan Awal dikemukakan kepada Pegawai Pengawal, Pegawai Kewangan Negeri dan Ketua Audit Negara atau wakil tempatan Ketua Audit Negara.
- b. Jawatankuasa Penyiasat dilantik secara bertulis oleh Pegawai Pengawal dalam tempoh 2 minggu daripada tarikh Laporan Awal disediakan. Laporan Akhir disediakan dalam tempoh 2 bulan daripada tarikh lantikan Jawatankuasa tersebut walaupun Laporan Hasil Penyiasatan Polis belum diperolehi. Laporan Akhir yang lengkap hendaklah dikemukakan kepada pihak yang menerima Laporan Awal. Laporan ini perlu dikemukakan dalam tempoh 4 bulan daripada tarikh Laporan Awal dihantar.

8.4.7. Pengurusan Pelaburan

Pelaburan merupakan tindakan melabur dana bagi suatu tempoh masa untuk memperoleh pulangan yang dikehendaki dengan menyedari sepenuhnya risiko yang terbabit. Pelaburan yang dibuat hendaklah mengikut peraturan yang berkaitan. Rekod perlu diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini bagi memudahkan kawalan dan pemantauan. Antara elemen kawalan yang perlu diwujudkan adalah penubuhan Jawatankuasa Pelaburan yang berfungsi menguruskan pelaburan Agensi. Antara perkara yang perlu diberi perhatian adalah kuasa melabur, had pelaburan, sasaran pelaburan dan pemantauan pelaburan.

8.4.8. Pengurusan Pinjaman

Pinjaman dibuat bagi membiayai pelbagai projek untuk pembangunan ekonomi negeri, menampung perbelanjaan dan meningkatkan taraf pembangunan serta kemajuan penduduk. Pinjaman tersebut hendaklah digunakan mengikut maksud pinjaman dipohon. Antara perkara yang perlu diberi perhatian adalah kuasa untuk meminjam, penyelenggaraan rekod pinjaman yang lengkap dan kemas kini, perjanjian pinjaman disediakan dan mekanisme kawalan serta pemantauan pinjaman.

8.4.9. Penyata Kewangan

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 4 Tahun 2007 menghendaki Agensi Negeri mengemukakan Penyata Kewangan kepada Ketua Audit Negara tidak lewat dari 30 April setiap tahun. Ini bagi membolehkan Penyata Kewangan dan laporan tahunan Agensi Negeri dibentangkan di Dewan Undangan Negeri pada tahun yang sama dan tidak lewat dari 31 Disember setiap tahun. Pekeliling ini bertujuan untuk meningkatkan akauntabiliti dan tadbir urus yang baik di Jabatan Kewangan Negeri dan Agensi Negeri. Di samping itu, pembentangan awal membolehkan *stakeholders* menilai pencapaian Agensi Negeri yang lebih jelas, lengkap dan relevan.

8.5. PENEMUAN AUDIT

8.5.1. Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan

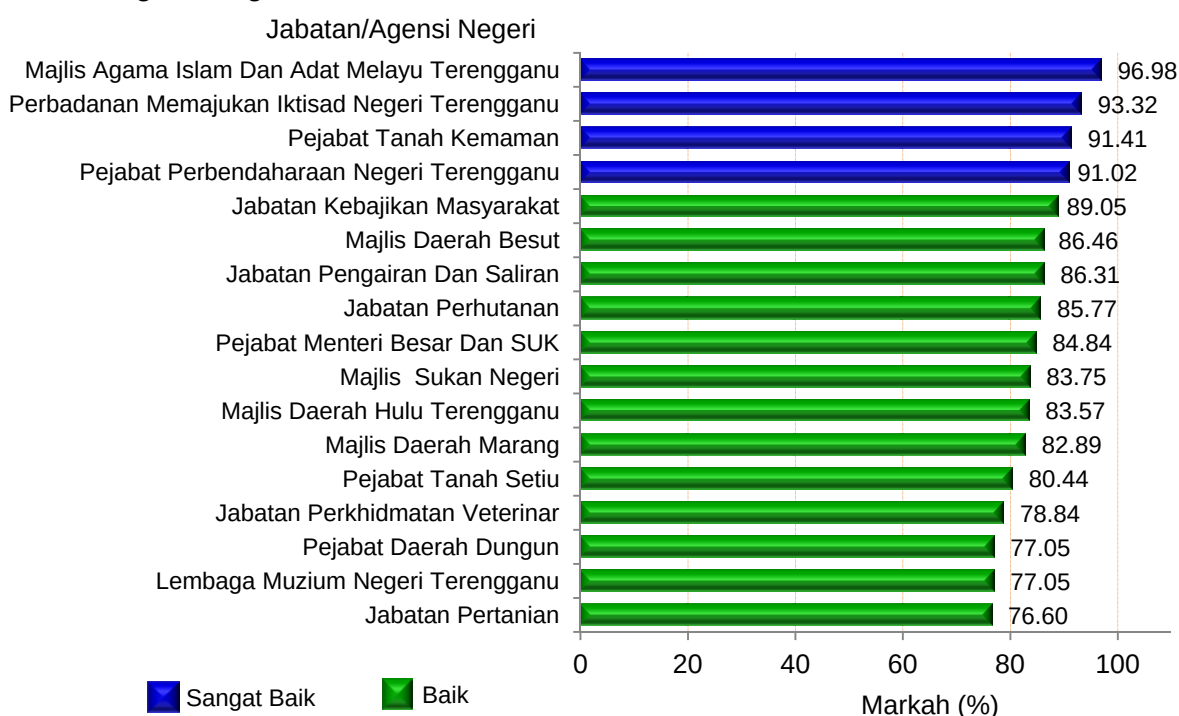
Pada keseluruhannya, prestasi pengurusan kewangan di peringkat Jabatan/Agensi Negeri bagi tahun 2011 adalah bertambah baik berbanding dengan tahun 2010. Pada tahun 2011, pengauditan pengurusan kewangan telah dijalankan di 10 Jabatan dan 7 Agensi Negeri. Analisis Audit mendapati sebanyak 4 Jabatan/Agensi Negeri mendapat tahap penarafan sangat baik iaitu Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Terengganu, Perbadanan Memajukan Iktisad Negeri Terengganu, Pejabat Perbendaharaan Negeri dan Pejabat Tanah Kemaman. Manakala 13 Jabatan/Agensi Negeri lagi adalah pada tahap baik seperti di **Carta 8.1**. Kedudukan tahap prestasi pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri bagi tahun 2007 hingga 2011 secara keseluruhan adalah seperti di **Jadual 8.2**.

Jadual 8.2
Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri
Bagi Tahun 2007 Hingga 2011

Tahap Penarafan	Bilangan Jabatan/Agensi Negeri				
	2007	2008	2009	2010	2011
Sangat Baik	0	0	2	2	4
Baik	3	9	11	16	13
Memuaskan	5	4	0	0	0
Tidak Memuaskan	0	0	0	0	0
Jumlah	8	13	13	18	17

Sumber: Jabatan Audit Negara

Carta 8.1
Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan Berdasarkan Indeks Akauntabiliti
Jabatan/Agensi Negeri Pada Tahun 2011

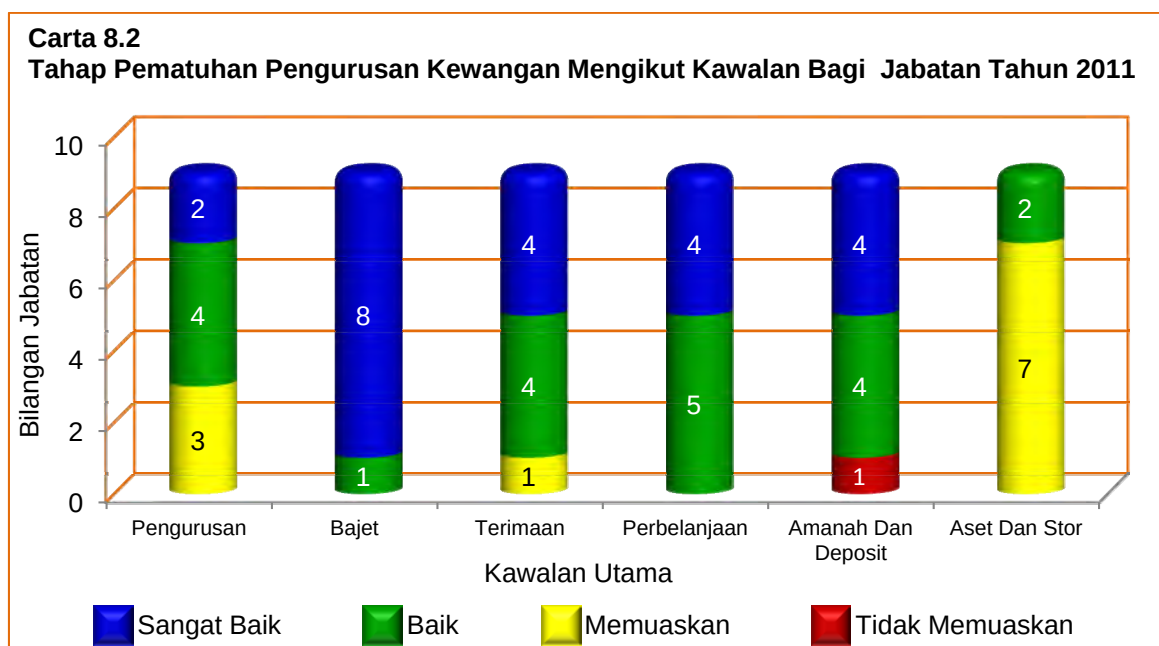
Sumber: Jabatan Audit Negara

8.5.2 Tahap Pematuhan Terhadap Kawalan Utama

8.5.2.1. Jabatan Negeri

Semakan Audit selanjutnya di 9 Jabatan (tidak termasuk Pejabat Perbendaharaan Negeri) mendapati 8 Jabatan mencapai tahap penarafan sangat baik dari segi pematuhan terhadap 6 kawalan utama dan satu Jabatan memperoleh tahap baik iaitu Pejabat Tanah Setiu bagi Kawalan Bajet. Bagi Kawalan Perbelanjaan, sebanyak 4 Jabatan mencapai tahap sangat baik dan 5 Jabatan pada tahap baik. Empat Jabatan telah memperoleh tahap sangat baik dan 4 Jabatan memperoleh tahap baik manakala satu Jabatan memperoleh tahap kurang memuaskan dalam menguruskan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah Dan Deposit. Bagi Pengurusan Aset, Inventori Dan Stor, tiada Jabatan yang mencapai tahap sangat baik di mana 2 Jabatan memperoleh tahap baik

dan 7 Jabatan berada di tahap memuaskan. Tahap pematuhan pengurusan kewangan mengikut kawalan bagi Jabatan tahun 2011 adalah seperti di **Carta 8.2**.

Sumber: Jabatan Audit Negara

8.5.2.2. Kelemahan-kelemahan yang ditemui khususnya bagi elemen-elemen yang mendapat penarafan tidak memuaskan.

a. Pengurusan Wang Amanah Dan Deposit

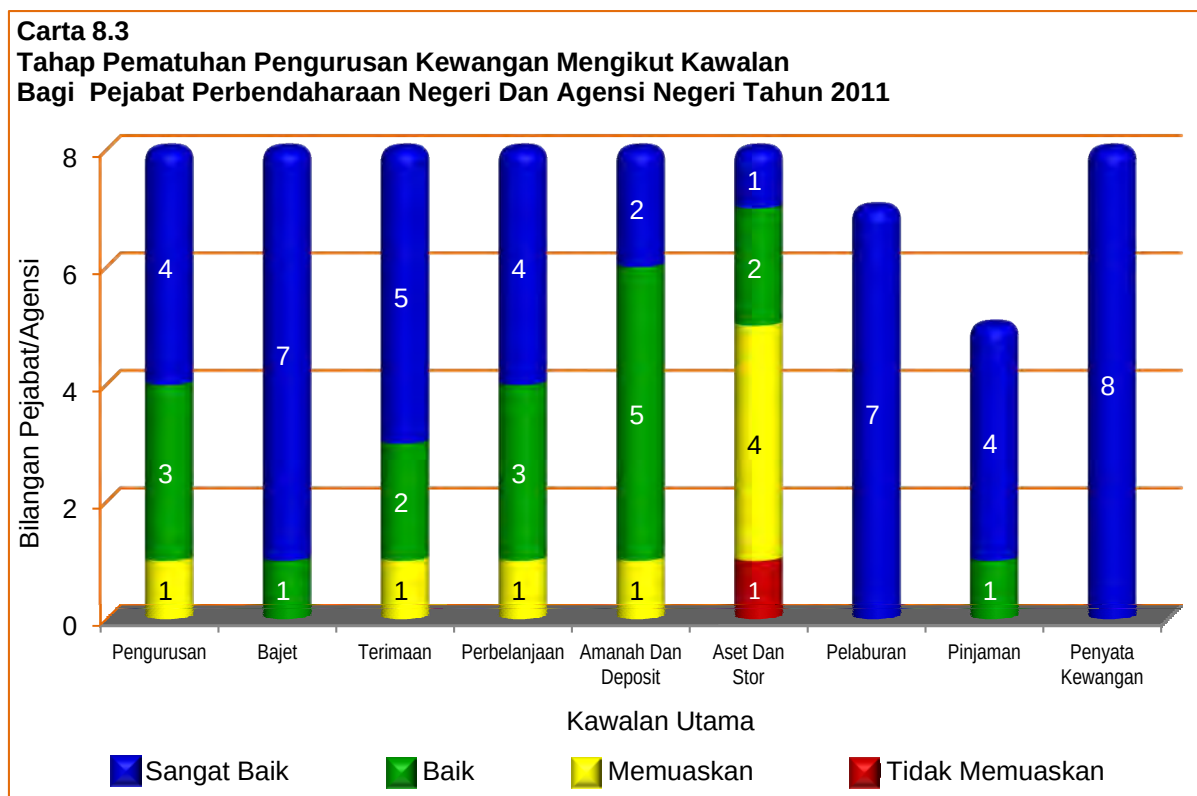
- i. Penyata Terimaan Dan Bayaran lewat dikemukakan kepada Audit mengikut Surat Arahan Amanah/Ikatan Amanah sebelum 31 Mac tahun kewangan berikutnya/mengikut tempoh yang ditetapkan.
- ii. Akaun tidak aktif/tidak diperlukan/mencapai objektif/mencapai tempoh ditetapkan tidak ditutup.
- iii. Salinan Resit Pembelian, Kad Pendaftaran Kenderaan (Geran) dan Sijil Insurans Komprehensif tidak disimpan dalam fail pinjaman kenderaan.
- iv. Kelulusan pinjaman tidak direkod dalam Buku Perkhidmatan.
- v. Buku akaun utama deposit tidak diselenggarakan dengan lengkap.
- vi. Deposit yang tidak dituntut melebihi 12 bulan lewat diwartakan.

8.5.2.3. Pejabat Perbendaharaan Negeri Dan Agensi Negeri

Tahap pencapaian pematuhan pengurusan kewangan mengikut kawalan di Pejabat Perbendaharaan Negeri dan 7 Agensi Negeri pada tahun 2011 adalah seperti di **Carta 8.3** dan dirumuskan berikut:

- a. Pejabat Perbendaharaan Negeri dan 7 Agensi Negeri mendapat tahap sangat baik dalam elemen pengesahan Penyata Kewangan.
- b. Pejabat Perbendaharaan Negeri dan 6 Agensi Negeri mendapat tahap sangat baik dalam Kawalan Bajet dan satu Agensi iaitu Majlis Daerah Marang pada tahap baik.
- c. Tahap prestasi Pengurusan Pelaburan telah mencapai tahap sangat baik bagi Pejabat Perbendaharaan Negeri dan 6 Agensi Negeri yang terlibat.
- d. Empat Agensi Negeri telah mencapai tahap sangat baik dalam menguruskan pinjaman manakala Pejabat Perbendaharaan Negeri pula mencapai tahap baik. Tiga Agensi lain tidak terlibat dalam aktiviti pinjaman.
- e. Pengurusan Aset, Inventori Dan Stor Pejabat Perbendaharaan Negeri dan 2 Agensi Negeri mencapai tahap memuaskan dan 3 Agensi Negeri mendapat tahap baik. Bagaimanapun hanya Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Terengganu yang memperoleh tahap sangat baik manakala Lembaga Muzium Negeri Terengganu pula mencapai tahap tidak memuaskan bagi kawalan ini.

8.5.2.4. Semakan Audit terhadap 9 elemen kawalan pengurusan kewangan di Pejabat Perbendaharaan Negeri dan 7 Agensi Negeri pada tahun 2011 adalah seperti di **Carta 8.3.**

Sumber: Jabatan Audit Negara

Nota: 1 Agensi Tidak Berkaitan Bagi Pengurusan Pelaburan Dan 3 Agensi Tidak Berkaitan Bagi Pengurusan Pinjaman

8.5.2.5. Kelemahan-kelemahan yang ditemui khususnya bagi elemen-elemen yang mendapat penarafan tidak memuaskan.

a. Pengurusan Aset, Inventori Dan Stor

- i. Unit Pengurusan Aset tidak diwujudkan.
- ii. Laporan Tahunan tidak dikemukakan kepada Ketua Agensi
- iii. Mesyuarat Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan (JKPAK) tidak dipatuhi sepenuhnya.
- iv. Pegawai Aset tidak dilantik secara bertulis.
- v. Aset diterima oleh bukan pegawai penerima aset.
- vi. Borang Kew.PA2, Kew.PA3, Kew.PA4 diselenggara tetapi tidak dikemaskini.
- vii. Aset tidak ditanda "Hak Kerajaan Malaysia".

8.5.3 Perbandingan Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri

8.5.3.1. Pada tahun 2011 daripada 17 Jabatan/Agensi Negeri yang dilaksanakan Pengauditan Pengurusan Kewangan Berdasarkan Indeks Akauntabiliti, sebanyak 16 Jabatan/Agensi Negeri telah dilaksanakan sekurang-kurangnya 2 kali atau lebih bagi tempoh 2007 hingga 2011. Didapati tahap prestasi pengurusan kewangan sangat baik telah diperoleh oleh Perbadanan Memajukan Iktisad Negeri Terengganu dan Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu untuk 3 tahun berturut-turut iaitu pada tahun 2009 hingga 2011. Pejabat Perbendaharaan Negeri dan Pejabat Tanah Kemaman juga memperoleh tahap prestasi sangat baik pada tahun 2011. Pejabat Perbendaharaan Negeri telah mencapai tahap baik sejak tahun 2008 sehingga 2010 begitu juga Pejabat Tanah Kemaman pada tahun 2008. Bagi 12 Jabatan/Agensi Negeri yang lain walaupun tahap prestasi kekal di tahap baik namun terdapat peningkatan markah di dalam elemen kawalan yang berkaitan.

8.5.3.2. Pengurusan Aset, Inventori Dan Stor di Jabatan/Agensi Negeri banyak mempengaruhi tahap pencapaian dalam pengurusan kewangan. Oleh itu, penumpuan yang khusus mengenai pengurusan aset dan stor harus dititikberatkan untuk Jabatan/Agensi Negeri bagi mencapai tahap sangat baik dalam pengurusan kewangan. Kelemahan ketara berlaku dalam aspek peraturan penerimaan, urusan pendaftaran, penggunaan aset serta pemeriksaan aset dan stor/pengiraan stok/verifikasi stok. Kedudukan tahap prestasi pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri yang diaudit setiap tahun dan 13 Jabatan/Agensi Negeri yang lain bagi tempoh 2007 hingga 2011 adalah seperti di **Carta 8.4** dan **Carta 8.5**.

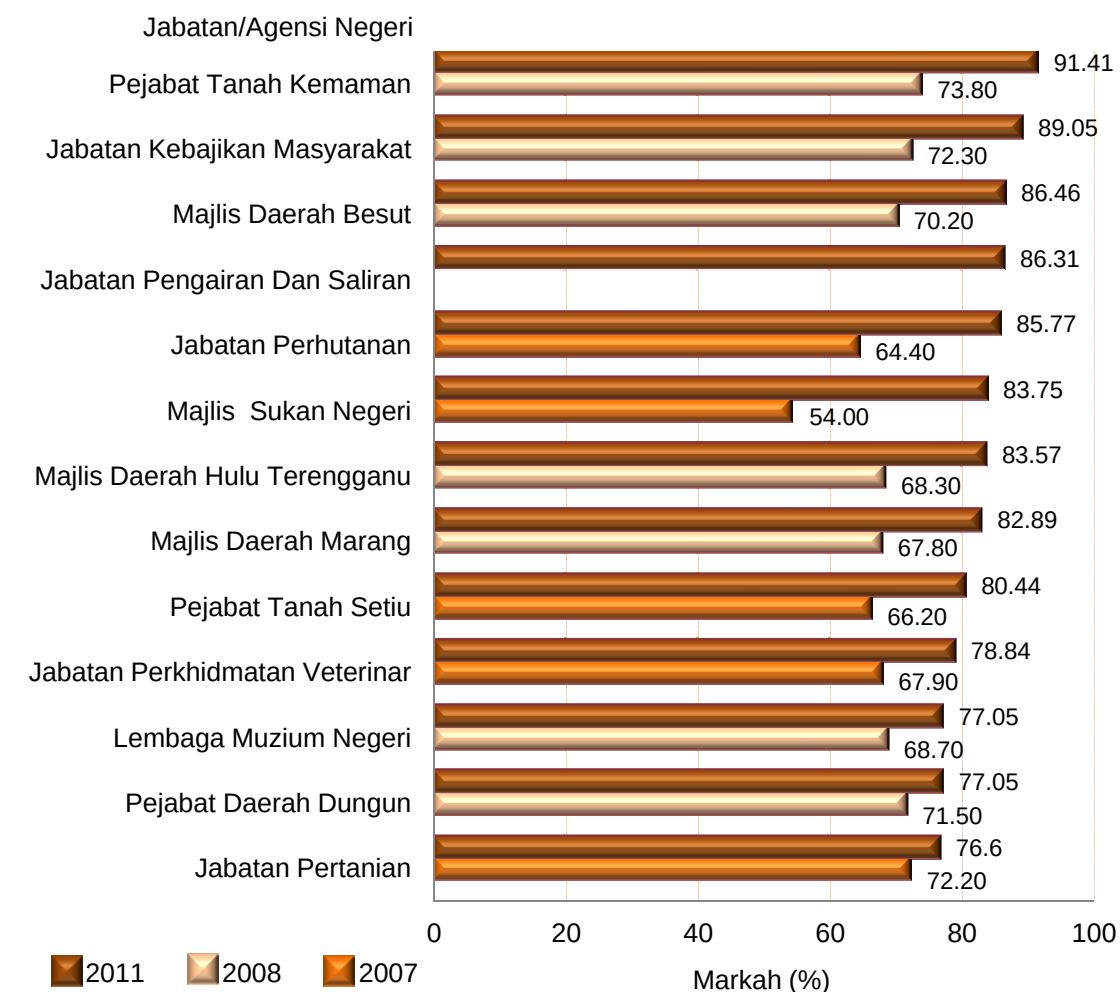
Carta 8.4
Kedudukan Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri Yang Diaudit Setiap Tahun Bagi Tempoh 2007 hingga 2011

Markah (%)

Sumber: Jabatan Audit Negara

Carta 8.5
Kedudukan Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan 13 Jabatan/Agensi Negeri Tahun 2011 Berbanding Pengauditan Tahun Sebelumnya

Sumber: Jabatan Audit Negara

8.6. PEMERIKSAAN AUDIT MENGEJUT

Arahan Perbendaharaan menetapkan Ketua Jabatan hendaklah memastikan pegawai yang dipertanggungjawabkan telah menyimpan wang awam, setem atau barangan berharga yang lain dengan selamat di dalam peti besi, bilik kebal, peti wang tunai, laci atau bekas-bekas lain. Ketua Jabatan juga hendaklah memastikan rekod mengenainya diselenggarakan dengan lengkap, kemas kini dan diperiksa oleh pegawai kanan secara berkala. Untuk menentukan sejauh mana peraturan ini dipatuhi, Jabatan Audit Negara telah menjalankan Pemeriksaan Audit Mengejut di 16 Jabatan/Agensi Negeri seperti di **Jadual 8.3**.

Jadual 8.3
Jabatan Yang Dipilih Untuk Pemeriksaan Mengejut Tahun 2011

Bil.	Jabatan/Agensi
1.	Pejabat Kebajikan Masyarakat Daerah Besut
2.	Pejabat Kebajikan Masyarakat Daerah Dungun
3.	Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Setiu
4.	Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Kemaman
5.	Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Dungun
6.	Jabatan Pengairan Dan Saliran Daerah Kuala Terengganu/Marang
7.	Jabatan Pengaliran Dan Saliran Daerah Setiu
8.	Mahkamah Rendah Syariah Besut
9.	Mahkamah Rendah Syariah Marang
10.	Jabatan Kerja Raya Dungun
11.	Jabatan Kerja Raya Hulu Terengganu
12.	Pejabat Agama Daerah Kemaman
13.	Pejabat Agama Daerah Hulu Terengganu
14.	Pejabat Agama Daerah Besut
15.	Pejabat Agama Daerah Setiu
16.	Pejabat Agama Daerah Dungun

Sumber: Jabatan Audit Negara

8.7. PENEMUAN AUDIT

Hasil daripada pemeriksaan Audit mengejut yang dijalankan mendapati terdapat beberapa kelemahan/ketidakpatuhan terhadap peraturan pengurusan kewangan. Ketua Jabatan yang berkenaan telah dimaklumkan tentang perkara yang diperhatikan dan mereka telah diminta untuk mengambil tindakan pembetulan dengan sewajarnya. Kelemahan yang diperhatikan antaranya adalah seperti di **Jadual 8.4**.

Jadual 8.4**Pemerhatian Audit Terhadap Pemeriksaan Mengejut Tahun 2011**

Bil.	Isu Audit	Jabatan/Agensi Yang Terlibat
1.	Pemeriksaan Mengejut tidak dijalankan secara berkala sekurang-kurangnya sekali dalam tempoh 6 bulan.	i. Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Setiu ii. Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Kemaman iii. Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Dungun iv. Pejabat Agama Daerah Hulu Terengganu v. Mahkamah Rendah Syariah Besut
2.	Penurunan kuasa secara bertulis tidak dibuat bagi pegawai yang terlibat dalam penerimaan wang hasil dan memegang anak kunci dan nombor kombinasi peti besi.	i. Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Dungun ii. Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Setiu, iii. Mahkamah Rendah Syariah Marang iv. Pejabat Agama Daerah Dungun v. Pejabat Agama Daerah Hulu Terengganu
3.	Kutipan lewat dimasukkan ke bank.	i. Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Setiu
4.	Resit rasmi sebagai akuan terima wang hasil/pungutan tidak/lewat dikeluarkan.	i. Pejabat Agama Daerah Kemaman ii. Pejabat Agama Daerah Hulu Terengganu
5.	Baki di buku Panjar Wang Runcit tidak sama dengan baki tunai panjar di tangan.	i. Pejabat Agama Daerah Hulu Terengganu
6.	Ruangan pengesahan dan pengakuan di pesanan kerajaan tidak dilengkapkan.	i. Jabatan Pengairan Dan Saliran Daerah Setiu
7.	Harta Modal dan inventori masih direkodkan dalam borang lama.	i. Jabatan Pengairan Dan Saliran Daerah Setiu
8.	Harta modal dan inventori tidak ditandakan nombor pendaftaran dan hak milik kerajaan.	i. Jabatan Pengairan Dan Saliran Daerah Setiu ii. Pejabat Kebajikan Masyarakat Daerah Dungun
9.	Daftar Harta Modal/Inventori/Pergerakan Harta Modal tidak diselenggarakan dengan lengkap.	i. Pejabat Kebajikan Masyarakat Daerah Dungun
10.	Kad Kawalan Stok dan Kad Petak tidak diselenggarakan.	i. Pejabat Kebajikan Masyarakat Daerah Dungun
11.	Senarai baki deposit tahunan bagi tahun 2010 tidak disediakan.	i. Mahkamah Rendah Syariah Marang

Sumber: Jabatan Audit Negara

9. SYOR AUDIT

Sungguhpun prestasi pengurusan kewangan di peringkat Jabatan/Agensi Negeri bagi tahun 2011 menunjukkan peningkatan, namun bagi memantapkan lagi prestasi pengurusan kewangan ini, adalah disyorkan supaya Jabatan/Agensi Negeri mengambil tindakan terhadap perkara berikut:

9.1. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan hendaklah memastikan Jawatankuasa Audit membincangkan secara terperinci isu-isu yang dibangkitkan oleh Jabatan Audit Negara dan Unit Audit Dalam serta memastikan tindakan *corrective* dan *preventive* diambil. Tindakan *corrective* adalah untuk memastikan kelemahan yang dibangkitkan dapat diperbetulkan. Manakala tindakan *preventive* adalah bagi memastikan kelemahan yang sama tidak

berulang. Jawatankuasa Audit hendaklah melaporkan hasil perbincangannya kepada Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun.

9.2. Memandangkan pengauditan terhadap pengurusan kewangan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara bagi tujuan memberi penarafan adalah terhad kepada beberapa Pusat Tanggungjawab (PTJ) sahaja. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan hendaklah memastikan Unit Audit Dalam menjalankan pengauditan di PTJ yang lain untuk memastikan sama ada kelemahan yang sama tidak berlaku di pejabat berkenaan.

9.3. Penglibatan/penyeliaan oleh Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlu dipertingkatkan. Mereka perlu terlibat secara *hands-on* dalam pengurusan kewangan.

9.4. Tindakan surcaj/tatatertib dikenakan terhadap mereka yang gagal memungut hasil/membuat bayaran yang tidak teratur. Tindakan juga patut diambil terhadap pegawai-pegawai yang gagal mengambil tindakan terhadap pegawai di bawah penyeliaan mereka yang gagal melaksanakan tanggungjawab masing-masing.

9.5. Latihan yang berterusan diberikan kepada pegawai-pegawai yang terlibat dengan pengurusan kewangan.

Bahagian V

Penyerahan, Pengesahan,
Pembentangan Penyata Kewangan
dan Prestasi Kewangan
Agensi Negeri

10. PENDAHULUAN

Mengikut Akta Audit 1957, Ketua Audit Negara mempunyai kuasa untuk menjalankan pengauditan terhadap Penyata Kewangan Agensi Negeri iaitu Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan. Pengauditan yang dijalankan adalah untuk memberikan pendapat terhadap Penyata Kewangan Agensi Negeri sama ada penyata kewangan tersebut menggambarkan kedudukan kewangan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

10.1. PENGAUDITAN PENYATA KEWANGAN

Selaras dengan Seksyen 5(c), Akta Audit 1957, Jabatan Audit Negara melaksanakan pengauditan terhadap penyata kewangan Agensi Negeri bagi memastikan segala akaun serta rekod kewangan diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Sehingga akhir tahun 2011, terdapat 8 Badan Berkanun Negeri, satu Majlis Agama Islam dan 7 Pihak Berkuasa Tempatan tertakluk kepada pengauditan penyata kewangan oleh Jabatan Audit Negara. Mengikut Seksyen 7(3) Akta Audit 1957, Ketua Audit Negara boleh melantik mana-mana orang yang difikirkan kompeten untuk menjalankan pengauditan bagi pihaknya. Selaras dengan itu, Firma Audit Swasta telah dilantik bagi menjalankan pengauditan penyata kewangan terhadap 8 Badan Berkanun Negeri dan 6 Pihak Berkuasa Tempatan. Manakala pengauditan terhadap Majlis Agama Islam dan satu Pihak Berkuasa Tempatan dijalankan oleh Jabatan Audit Negara sendiri. Pemantauan terhadap Firma Audit Swasta diadakan dari semasa ke semasa bagi memastikan isu dan permasalahan pengauditan yang dihadapi dapat diselesaikan dengan lebih awal dan berkesan.

10.2. KEDUDUKAN PENYERAHAN PENYATA KEWANGAN

10.2.1. Mesyuarat Jawatankuasa Perhubungan Antara Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri Bilangan 1 Tahun 2009 pada 20 April 2009 bersetuju supaya tarikh penyerahan penyata kewangan bagi Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan dikemukakan sebelum/pada 30 April setiap tahun. Semua Kerajaan Negeri telah mengeluarkan surat secara pentadbiran mengarahkan semua Agensi Negeri mengemukakan penyata kewangan sebelum 30 April setiap tahun selaras dengan keputusan Mesyuarat Jawatankuasa.

10.2.2. Prestasi penyerahan penyata kewangan oleh Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan Negeri untuk diaudit adalah baik. Semua Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan telah mengemukakan penyata kewangan tahun 2010 untuk diaudit. Setakat 23 Mei 2012, sebanyak 6 daripada 8 Badan Berkanun Negeri (BBN), Majlis Agama Islam (MAI) dan semua 7 Pihak Berkuasa Tempatan (PBT)

telah mengemukakan penyata kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2011. Sebanyak 3 BBN, MAI dan 6 PBT telah mengemukakan penyata kewangan sebelum atau pada 30 April 2012 manakala 3 BBN dan satu PBT mengemukakan penyata kewangan selepas 30 April 2012. Sebanyak 3 daripada 14 penyata kewangan Agensi Negeri bagi tahun 2011 telah disahkan. Kedudukan penyerahan penyata kewangan sehingga 23 Mei 2012 adalah seperti di **Jadual 10.1**.

Jadual 10.1

**Kedudukan Penyerahan Dan Pengauditan Penyata Kewangan
Agensi Negeri Sehingga 23 Mei 2012**

Agensi Negeri Terengganu 20 Mac 2012

Bil.	Agensi	Tahun Penyata Kewangan		
		Disahkan	Sedang Diaudit	Belum Terima
Badan Berkanun Negeri				
1.	Perbadanan Memajukan Iktisad Negeri Terengganu	2010	2011	-
2.	Lembaga Muzium Negeri Terengganu	2010	2011	-
3.	Perbadanan Perpustakaan Awam Terengganu	2011	-	-
4.	Yayasan Terengganu	2010	2011	-
5.	Yayasan Islam Terengganu	2010	2011	-
6.	Lembaga Tabung Amanah Warisan Negeri Terengganu	2010	-	2011
7.	Yayasan Pembangunan Keluarga Terengganu	2010	-	2011
8.	Majlis Sukan Negeri Terengganu	2010	2011	-
Majlis Agama Islam				
1.	Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Terengganu	2010	2011	-
Pihak Berkuasa Tempatan				
1.	Majlis Bandaraya Kuala Terengganu	2010	2011	-
2.	Majlis Perbandaran Kemaman	2010	2011	-
3.	Majlis Perbandaran Dungun	2010	2011	-
4.	Majlis Daerah Setiu	2011	-	-
5.	Majlis Daerah Besut	2011	-	-
6.	Majlis Daerah Marang	2010	2011	-
7.	Majlis Daerah Hulu Terengganu	2010	2011	-

Sumber: Jabatan Audit Negara

10.3. PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN

Pengauditan penyata kewangan Agensi Negeri dijalankan untuk memberi pendapat sama ada penyata kewangan menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Pendapat Audit yang dikeluarkan terhadap penyata kewangan adalah dijelaskan melalui persijilan iaitu sama ada Sijil Tanpa Teguran, Sijil Berteguran, Sijil Bertentangan atau Sijil Penafian. Analisis Audit menunjukkan semua penyata kewangan Agensi Negeri bagi tahun kewangan 2010 telah diberikan Sijil Tanpa Teguran sama seperti mana tahun 2009. Kedudukan persijilan penyata kewangan Agensi Negeri bagi tahun 2009 dan 2010 adalah seperti di **Jadual 10.2**.

Jadual 10.2**Persijilan Penyata Kewangan Agensi Negeri Bagi Tahun Kewangan 2009 Dan 2010**

Senarai Penyata Kewangan Agensi Negeri Bagi Tahun Kewangan 2009 Dan 2010			
Bil.	Agensi	Jenis Sijil (Tahun Kewangan)	
		2009	2010
Badan Berkanun Negeri			
1.	Perbadanan Memajukan Iktisad Negeri Terengganu	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
2.	Lembaga Muzium Negeri Terengganu	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
3.	Perbadanan Perpustakaan Awam Terengganu	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
4.	Yayasan Terengganu	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
5.	Yayasan Islam Terengganu	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
6.	Lembaga Tabung Amanah Warisan Negeri Terengganu	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
7.	Yayasan Pembangunan Keluarga Terengganu	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
8.	Majlis Sukan Negeri Terengganu	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
Majlis Agama Islam			
1.	Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Terengganu	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
Pihak Berkuasa Tempatan			
1.	Majlis Bandaraya Kuala Terengganu	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
2.	Majlis Perbandaran Kemaman	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
3.	Majlis Perbandaran Dungun	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
4.	Majlis Daerah Setiu	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
5.	Majlis Daerah Besut	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
6.	Majlis Daerah Marang	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
7.	Majlis Daerah Hulu Terengganu	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran

Sumber: Jabatan Audit Negara

10.4. PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN

Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan menyatakan Laporan Ketua Audit Negara mengenai penyata kewangan Agensi Negeri yang disahkan hendaklah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Sehingga 23 Mei 2012, semua penyata kewangan Agensi Negeri bagi tahun kewangan 2010 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Terengganu. Kedudukan pembentangan penyata kewangan Agensi Negeri adalah seperti di **Jadual 10.3**.

Jadual 10.3**Kedudukan Pembentangan Penyata Kewangan Agensi Negeri Sehingga 23 Mei 2012**

Bil.	Agensi	Tahun Penyata Kewangan Disahkan	Tahun Penyata Kewangan Terakhir Dibentangkan
Badan Berkanun Negeri			
1.	Perbadanan Memajukan Iktisad Negeri Terengganu	2010	2010
2.	Yayasan Terengganu	2010	2010
3.	Yayasan Islam Terengganu	2010	2010
4.	Lembaga Tabung Amanah Warisan Negeri	2010	2010
5.	Lembaga Muzium Negeri Terengganu	2010	2010
6.	Yayasan Pembangunan Keluarga Terengganu	2010	2010
7.	Perbadanan Perpustakaan Awam Terengganu	2011	2010
Majlis Agama Islam			
1.	Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Terengganu	2010	2010
Pihak Berkuasa Tempatan			
1.	Majlis Bandaraya Kuala Terengganu	2010	2010
2.	Majlis Perbandaran Kemaman	2010	2010
3.	Majlis Perbandaran Dungun	2010	2010
4.	Majlis Daerah Setiu	2011	2010

Bil.	Agensi	Tahun Penyata Kewangan Disahkan	Tahun Penyata Kewangan Terakhir Dibentangkan
5.	Majlis Daerah Besut	2011	2010
6.	Majlis Daerah Marang	2010	2010
7.	Majlis Daerah Hulu Terengganu	2010	2010

Sumber: Jabatan Audit Negara

10.5. PRESTASI KEWANGAN

Analisis kedudukan kewangan Badan Berkanun Negeri (BBN), Majlis Agama Islam (MAI) dan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) adalah berdasarkan kepada penyata kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2010.

10.5.1. Analisis Prestasi Kewangan Badan Berkanun Negeri Dan Majlis Agama Islam

Prestasi Kewangan Badan Berkanun Negeri dan Majlis Agama Islam bagi tahun berakhir 31 Disember 2010 adalah seperti di **Jadual 10.4**.

Jadual 10.4

Prestasi Kewangan Badan Berkanun Negeri Dan Majlis Agama Islam Bagi Tahun 2010

Bil.	Agensi	Penyata Pendapatan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2010			Lembaran Imbangan Pada 31 Disember 2010		
		Pendapatan	Perbelanjaan	Surplus/ Defisit	Aset Semasa	Liabiliti Semasa	Aset/ Liabiliti Semasa Bersih
		(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)
1.	Lembaga Tabung Amanah Warisan Negeri Terengganu	194.58	14.40	180.18	625.80	17.24	608.56
2.	Majlis Agama Islam Dan Adat Melayu Terengganu	106.89	80.65	26.24	235.82	15.67	220.15
3.	Perbadanan Memajukan Iktisad Negeri Terengganu	76.62	52.93	23.69	428.31	290.80	137.51
4.	Yayasan Terengganu	78.54	67.22	11.32	42.93	12.09	30.84
5.	Lembaga Muzium Negeri Terengganu	8.59	8.92	-0.33	12.15	0.23	11.92
6.	Yayasan Pembangunan Keluarga Terengganu	72.91	69.05	3.86	12.81	5.41	7.40
7.	Majlis Sukan Negeri Terengganu	15.85	17.49	-1.64	4.76	0.30	4.46
8.	Perbadanan Perpustakaan Awam Terengganu	12.07	12.43	-0.36	0.14	0.88	-0.74
9.	Yayasan Islam Terengganu	49.02	54.10	-5.08	24.91	59.97	-35.06

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri Dan Majlis Agama Islam

10.5.1.1. Analisis terhadap Penyata Pendapatan bagi tahun berakhir 31 Disember 2010 mendapati 4 BBN dan satu MAI telah mencatatkan lebih pendapatan berbanding perbelanjaan antara RM3.86 juta hingga RM180.18 juta. Lembaga Tabung Amanah Warisan Negeri Terengganu telah mencatatkan lebih pendapatan paling tinggi iaitu RM180.18 juta hasil daripada peningkatan dalam caruman Kerajaan Negeri, faedah, dividen dan keuntungan pelaburan; dan pemulihan rosot nilai. Manakala 4 BBN telah mengalami defisit di mana perbelanjaan melebihi pendapatan antara RM0.33 juta hingga RM5.08 juta. Yayasan Islam Terengganu telah mencatat defisit paling tinggi iaitu RM5.08 juta disebabkan peningkatan dalam bayaran emolumen serta pemberian dan kenaikan bayaran tetap.

10.5.1.2. Analisis terhadap Lembaran Imbangan pada 31 Disember 2010 mendapati 6 BBN dan satu MAI berada dalam kedudukan stabil di mana aset semasa melebihi liabiliti semasa antara RM4.46 juta hingga RM608.56 juta. Lembaga Tabung Amanah Warisan Negeri mencatat aset semasa bersih paling tinggi iaitu berjumlah RM608.56 juta di mana aset semasa berjumlah RM625.80 juta berbanding liabiliti semasa yang berjumlah RM17.24 juta. Antara aset semasa yang besar dimiliki adalah Pelbagai Amanah dan Deposit Dibayar berjumlah RM181.91 juta iaitu peningkatan sejumlah RM147.73 juta berbanding tahun sebelumnya. Sementara itu, 2 BBN mengalami tanggungan semasa bersih iaitu Yayasan Islam Terengganu dan Perbadanan Perpustakaan Awam Terengganu masing-masing berjumlah RM35.06 juta dan RM0.74 juta.

10.5.2. Analisis Kedudukan Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan

Analisis terhadap Penyata Pendapatan bagi tahun berakhir 31 Disember 2010 mendapati 5 PBT telah mencatatkan lebih pendapatan berbanding perbelanjaan antara RM0.28 juta hingga RM5.66 juta. Majlis Daerah Hulu Terengganu mencatatkan lebih pendapatan tertinggi iaitu RM5.66 juta iaitu meningkat 6% berbanding tahun sebelumnya. Manakala 2 PBT mengalami defisit di mana perbelanjaan melebihi pendapatan antara RM0.43 juta dan RM4.84 juta dengan Majlis Perbandaran Dungun mengalami defisit paling tinggi iaitu berjumlah RM4.84 juta yang disebabkan antaranya peningkatan perbelanjaan penyenggaraan dan pembaikan kecil. Analisis terhadap Lembaran Imbangan menunjukkan semua Pihak Berkuasa Tempatan berada dalam kedudukan kewangan yang stabil di mana aset semasa melebihi liabiliti semasa. Prestasi kewangan Pihak Berkuasa Tempatan bagi tahun 2010 adalah seperti di **Jadual 10.5**.

Jadual 10.5**Prestasi Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan Bagi Tahun 2010**

Bil.	Agensi	Penyata Pendapatan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2010			Lembaran Imbangan Pada 31 Disember 2010		
		Pendapatan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Surplus/ Defisit (RM Juta)	Aset Semasa (RM Juta)	Liabiliti Semasa (RM Juta)	Aset Semasa Bersih (RM Juta)
1.	Majlis Perbandaran Dungun	16.92	21.76	-4.84	49.30	3.09	46.21
2.	Majlis Daerah Hulu Terengganu	14.83	9.17	5.66	42.32	1.06	41.26
3.	Majlis Daerah Besut	32.58	29.30	3.28	25.08	2.73	22.35
4.	Majlis Daerah Marang	10.01	10.44	-0.43	10.32	4.47	5.85
5.	Majlis Perbandaran Kemaman	55.09	52.76	2.33	38.88	35.26	3.62
6.	Majlis Daerah Setiu	13.65	13.37	0.28	4.19	0.67	3.52
7.	Majlis Bandaraya Kuala Terengganu	68.63	64.59	4.04	55.73	55.13	0.60

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan

10.5.3. Tunggakan Cukai Taksiran

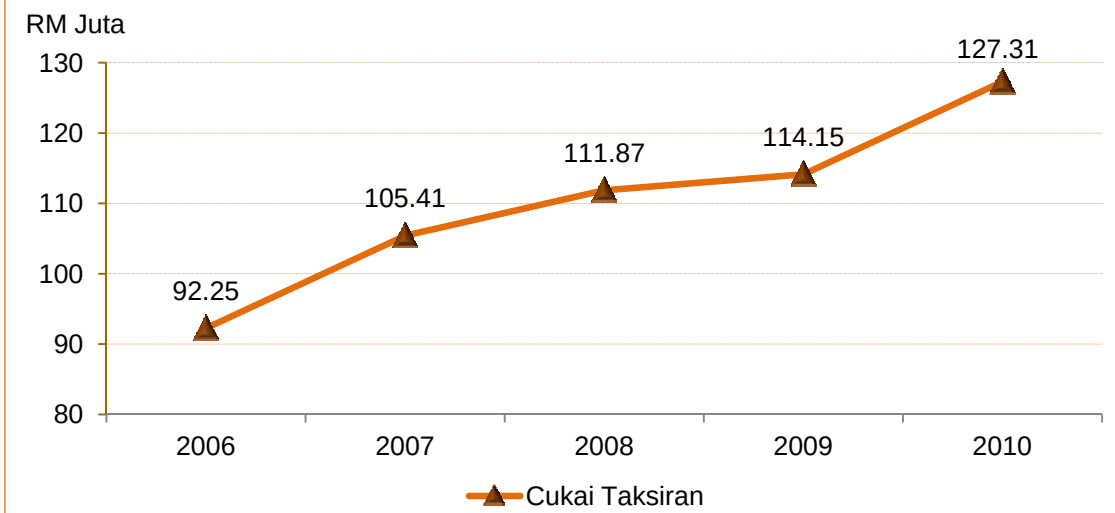
10.5.3.1. Pada keseluruhannya, jumlah tunggakan cukai taksiran PBT pada tahun 2010 meningkat sejumlah RM13.16 juta (11.5%) menjadi RM127.31 juta berbanding RM114.15 juta pada tahun 2009. Analisis Audit mendapati semua 7 PBT menunjukkan peningkatan jumlah tunggakan cukai taksiran pada tahun kewangan 2010 berbanding 2009 iaitu antara 2.3% hingga 55.5%. Majlis Perbandaran Kemaman merekodkan peratus peningkatan tunggakan cukai taksiran tertinggi iaitu 55.5% iaitu dari RM5.73 juta kepada RM8.91 juta. Kedudukan tunggakan cukai taksiran bagi tahun 2010 dan 2009 adalah seperti di **Jadual 10.6** manakala tunggakan cukai bagi tempoh 2006 hingga 2010 adalah seperti di **Carta 10.1**.

Jadual 10.6**Tunggakan Cukai Taksiran Pihak Berkuasa Tempatan Tahun 2010 Berbanding 2009**

Bil.	Agensi	Tahun		Perubahan	
		2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Majlis Perbandaran Dungun	56.24	58.80	2.56	4.6
2.	Majlis Daerah Hulu Terengganu	28.48	33.64	5.16	18.1
3.	Majlis Bandaraya Kuala Terengganu	20.02	21.28	1.26	6.3
4.	Majlis Perbandaran Kemaman	5.73	8.91	3.18	55.5
5.	Majlis Daerah Besut	2.14	2.66	0.52	24.3
6.	Majlis Daerah Marang	1.11	1.58	0.47	42.3
7.	Majlis Daerah Setiu	0.43	0.44	0.01	2.3
Jumlah		114.15	127.31	13.16	11.5

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan

Carta 10.1
Tunggakan Cukai Taksiran Bagi Tempoh 2006 Hingga 2010

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan

10.5.3.2. Berdasarkan penyata kewangan bagi tahun 2010, jumlah pendapatan cukai taksiran bagi semua PBT adalah RM80.24 juta. Analisis Audit menunjukkan jumlah tunggakan cukai taksiran pula adalah RM127.31 juta. Perbandingan menunjukkan jumlah tunggakan cukai lebih besar berbanding jumlah pendapatan cukai taksiran iaitu sebanyak 158.7% seperti di **Jadual 10.7**.

Jadual 10.7
Peratus Tunggakan Berbanding Pendapatan Cukai Taksiran Tahun 2010

Bil.	Pihak Berkuasa Tempatan	Tunggakan (RM Juta)	Pendapatan (RM Juta)	Tunggakan Berbanding Pendapatan (%)
1.	Majlis Perbandaran Dungun	58.80	6.94	847.3
2.	Majlis Daerah Hulu Terengganu	33.64	6.00	560.7
3.	Majlis Daerah Marang	1.58	0.86	183.7
4.	Majlis Daerah Besut	2.66	1.10	241.8
5.	Majlis Daerah Setiu	0.44	0.34	129.4
6.	Majlis Bandaraya Kuala Terengganu	21.28	20.95	101.6
7.	Majlis Perbandaran Kemaman	8.91	44.05	20.2
Jumlah		127.31	80.24	158.7

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan

10.5.3.3. Majlis Perbandaran Dungun mempunyai peratus tunggakan berbanding cukai taksiran tertinggi iaitu 847.3% diikuti dengan Majlis Daerah Hulu Terengganu iaitu 560.7%. Tunggakan cukai taksiran yang tinggi di kedua-dua PBT tersebut merupakan tunggakan oleh sebuah Syarikat disebabkan pertikaian mengenai kadar yang dikenakan oleh pihak Majlis kepada Syarikat berkenaan. Pertikaian ini telah dibawa ke mahkamah. Bagi Majlis Daerah Hulu Terengganu, kes ini masih di peringkat perbicaraan. Manakala bagi Majlis Perbandaran Dungun, mahkamah telah menetapkan jumlah cukai taksiran yang perlu dibayar oleh Syarikat berkenaan kepada Majlis adalah RM0.48 juta setahun sehingga jumlah cukai taksiran yang betul ditentukan. Sehubungan dengan itu, pihak

Majlis akan membuat pelarasan (hapus kira) terhadap tunggakan cukai Syarikat berkenaan dalam penyata kewangan akan datang.

10.6. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Secara keseluruhannya, kedudukan penyerahan penyata kewangan bagi Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan adalah baik. Kesemua 16 Agensi Negeri telah mengemukakan penyata kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2010 dan telah diberikan Sijil Tanpa Teguran. Sebanyak 4 daripada 8 BBN dan 5 daripada 7 PBT telah mencatatkan lebih pendapatan bagi tahun berakhir 31 Disember 2010. Bagaimanapun, tunggakan cukai taksiran bagi 7 PBT telah mengalami peningkatan. Bagi penambahbaikan, Agensi Negeri adalah disyorkan untuk mengambil tindakan berikut:

10.6.1. Agensi yang mengalami defisit dan liabiliti semasa bersih perlu mempertingkatkan prestasi kewangannya supaya pendapatan yang diperolehi dapat menampung perbelanjaan mengurus dan menanggung liabiliti semasa.

10.6.2. PBT perlu mengambil tindakan yang lebih tegas bagi mengurangkan tunggakan cukai taksiran yang semakin meningkat seperti mengambil tindakan penguatkuasaan dan undang-undang.

Bahagian VI

Pembentangan Laporan
Ketua Audit Negara dan
Mesyuarat Jawatankuasa
Kira-Kira Wang Awam Negeri

PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGERI

11. PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan menghendaki Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri. Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Dan Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri Terengganu bagi tahun 2010 telah dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri Terengganu pada 5 Disember 2011.

12. MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

Pada tahun 2011, Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri (Jawatankuasa) telah membincangkan Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2008 dan 2009. Jawatankuasa telah mengadakan mesyuarat sebanyak 3 kali pada tahun 2011 untuk membincangkan isu-isu yang berbangkit dalam Laporan tersebut. Selain itu, Jawatankuasa juga telah melakukan lawatan ke lokasi kajian untuk melihat secara lebih jelas isu berkaitan. Butiran ringkas perkara yang dibincangkan oleh Jawatankuasa sepanjang tahun 2011 adalah seperti di **Jadual 12.1**.

Jadual 12.1

Mesyuarat Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri Terengganu Sepanjang Tahun 2011

Bil.	Tarikh	Perkara
1.	10 Mac 2011	Sesi pendengaran/penjelasan mengenai isu pewartaan kawasan tadahan air yang belum dibuat dan kawalan keselamatan di kawasan tadahan air tidak dijalankan oleh Syarikat Air Terengganu Sdn. Bhd. (SATU).
		Sesi pendengaran/penjelasan mengenai isu pewartaan hutan perlindungan dan pewartaan hutan simpan oleh Pengarah Jabatan Perhutanan Negeri.
2.	10 Julai 2011	i. Sesi pendengaran/taklimat serta soal jawab bersama Pengarah Jabatan Perhutanan Negeri dan Ketua Pegawai Eksekutif SATU. ii. Mengkaji Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2009.
3.	30 Oktober 2011	i. Lawatan ke Perumahan Awam Kos Rendah (PAKR) Besut diiringi oleh beberapa Jabatan yang terlibat meninjau ke-2 buah projek Rumah Kos Rendah (RKR) di Daerah Besut iaitu RKR Pasir Akar, Besut dan RKR Padang Luas, Besut ii. Mesyuarat membincangkan mengenai kelewatan menyiapkan projek perumahan.

Sumber: Minit Mesyuarat Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri Terengganu

Penutup

Pada umumnya, tahap penyediaan dan penyerahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri adalah bertambah baik. Begitu juga tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri pada tahun 2011 telah menunjukkan prestasi lebih baik berbanding tahun 2010 kerana Jabatan/Agensi Negeri telah memberi fokus yang lebih sejak pelaksanaan Indeks Akauntabiliti oleh Jabatan Audit Negara mulai tahun 2007. Bagaimanapun, prestasinya masih boleh dipertingkatkan lagi sekiranya Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan bukan sahaja mengambil tindakan memperbetulkan kelemahan yang telah dibangkitkan oleh pihak Audit, bahkan juga mengambil tindakan *preventive* bagi memastikan kelemahan yang sama tidak berulang. Sehubungan ini, bagi memantapkan lagi prestasi pengurusan kewangan, adalah disyorkan perkara berikut:

- a. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlu mengaturkan supaya pemeriksaan secara menyeluruh dijalankan untuk menentukan sama ada kelemahan yang dibangkitkan oleh Jabatan Audit Negara juga berlaku di bahagian lain dan seterusnya mengambil tindakan pembetulan memandangkan pengauditan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara adalah berdasarkan kepada sampel dan skop tertentu.
- b. Jabatan/Agensi Negeri perlu mempertingkatkan keberkesanan fungsi Unit Audit Dalam (UAD). Antaranya ialah dengan memastikan anggota UAD mendapat latihan dan bimbingan yang secukupnya, perancangan audit tahunan disediakan supaya pengauditan dapat dilaksanakan mengikut keutamaan, penilaian dibuat secara objektif dan bebas bukan sahaja berkaitan dengan aspek kawalan dalaman malahan pengurusan risiko dan tadbir urus organisasi, melaporkan penemuan yang signifikan serta mengesyorkan cadangan yang memberi impak kepada organisasi.
- c. Bagi memperbaiki tahap pengurusan kewangan, penglibatan Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlu dipertingkatkan. Mereka perlu terlibat secara *hands on* dalam urusan tersebut.
- d. Ketua Jabatan perlu mewujudkan sistem *check and balance*, *frequent monitoring* and *audit spot checks*, mengadakan penilaian secara berkala ke atas kemahiran dan keupayaan pegawai serta memberi latihan kepada pegawai yang terlibat dengan pengurusan kewangan bagi meningkatkan kecekapan mereka. Ini adalah bagi mengelakkan pegawai kurang mahir atau kurang pengetahuan menggunakan budi bicara apabila membuat keputusan.

JABATAN AUDIT NEGARA

Putrajaya
24 Mei 2012

Lampiran

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI TERENGGANU
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2011**

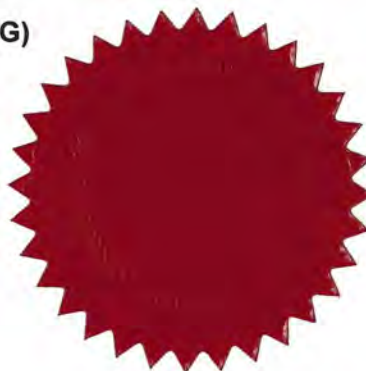
Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Terengganu bagi tahun berakhir 31 Disember 2011 telah diaudit atas arahan saya selaras dengan Akta Audit 1957. Pihak pengurusan Kerajaan Negeri adalah bertanggungjawab terhadap Penyata Kewangan ini dan tanggungjawab saya adalah mengaudit dan memberi pendapat terhadap Penyata Kewangan tersebut. Pengauditan telah dilaksanakan dengan berpanduan piawaian pengauditan yang diluluskan.

Pada pendapat saya, Penyata Kewangan ini memberi gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Terengganu pada 31 Disember 2011; hasil operasi serta aliran tunai bagi tahun tersebut berdasarkan piawaian perakaunan yang diluluskan. Rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)

Ketua Audit Negara
Malaysia.

**Putrajaya
24 Mei 2012**

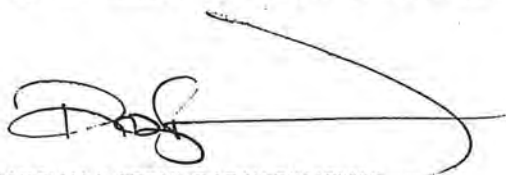
**PERNYATAAN PEGAWAI KEWANGAN NEGERI
DAN BENDAHARI NEGERI TERENGGANU**

Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Nota kepada Penyata Kewangan disediakan:

- (a) mengikut kehendak Seksyen 16(1) Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61], Piawaian Perakaunan Kerajaan dan *International Public Sector Accounting Standard - Financial Reporting under the Cash Basis of Accounting*; dan
- (b) dengan menyatukan maklumat kewangan daripada semua Jabatan dan Pusat Tanggungjawab di bawah Kerajaan Negeri Terengganu.

Penyata Kewangan Kerajaan Negeri yang mengandungi Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Prestasi Kewangan dan Penyata Akaun Memorandum berserta Nota kepada Penyata Kewangan menunjukkan kedudukan yang benar dan saksama pada 31 Disember 2011.

Pada masa pernyataan ini ditandatangani, mengikut sebaik-baik pengetahuan kami, tidak wujud apa-apa keadaan yang boleh menjejaskan ketepatan dan kesahihan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri 2011.

DATO' HAJI ABDUL RAZAK BIN ISMAIL
Pegawai Kewangan Negeri Terengganu
12 Februari 2012

WAHAB BIN TASLIM
Bendahari Negeri Terengganu
12 Februari 2012

PENYATA KEDUDUKAN KEWANGAN
pada 31 Disember 2011

		<u>2011</u>	<u>2010</u>
	<u>Nota</u>	<u>RM</u>	<u>RM</u>
WANG AWAM			
WANG TUNAI	3	103,738,665.08	73,661,070.82
PELABURAN	4	-	-
		103,738,665.08	73,661,070.82
DIPEGANG BAGI:			
KUMPULAN WANG DISATUKAN			
AKAUN HASIL DISATUKAN	5	(233,493,003.85)	(496,275,135.71)
AKAUN PINJAMAN DISATUKAN	6	-	-
AKAUN AMANAH DISATUKAN	7	337,231,668.93	569,936,206.53
		103,738,665.08	73,661,070.82

Nota-nota pada muka surat yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

PENYATA PENERIMAAN DAN PEMBAYARAN WANG TUNAI

bagi tahun berakhir 31 Disember 2011

		<u>2011</u>	<u>2010</u>
	<u>Nota</u>	RM	RM
TERIMAAN			
Hasil	5		
Hasil Cukai		46,234,703.58	46,866,471.49
Hasil Bukan Cukai		140,338,102.01	107,484,329.59
Terimaan Bukan Hasil		2,126,073,364.73	1,738,606,477.51
		<u>-</u>	<u>-</u>
		2,312,646,170.32	1,892,957,278.59
Pinjaman	6		
Pinjaman Dalam Negeri		15,889,888.00	46,501,979.00
		<u>-</u>	<u>-</u>
		15,889,888.00	46,501,979.00
Bantuan Luar Negeri	6		
Pinjaman Multilateral		-	-
Pinjaman Bilateral		<u>-</u>	<u>-</u>
		-	-
Terimaan Modal	7		
Pelbagai Terimaan Modal		769,980.90	34,137,118.10
Jualan Instrumen Kewangan		-	-
		<u>-</u>	<u>-</u>
		769,980.90	34,137,118.10
Terimaan Lain	8		
Terimaan Amanah		-	127,275,605.26
		<u>-</u>	<u>-</u>
		-	127,275,605.26
Jumlah Terimaan	4	2,329,306,039.22	2,100,871,880.95

PENYATA PENERIMAAN DAN PEMBAYARAN WANG TUNAI (sambungan)

bagi tahun berakhir 31 Disember 2011

		2011	2010
	Nota	RM	RM
BAYARAN			
Perbelanjaan Mengurus	5		
Emolumen		(210,090,996.63)	(203,808,939.76)
Perkhidmatan dan Bekalan		(160,680,580.97)	(156,058,505.76)
Aset		(27,851,603.54)	(35,750,811.95)
Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap		(754,198,453.19)	(763,920,897.63)
Perbelanjaan Lain		(2,728,692.11)	(444,110.31)
		(1,155,550,326.44)	(1,159,983,265.41)
Perbelanjaan Pembangunan	7		
Langsung		(1,074,940,227.72)	(1,040,424,898.77)
Pinjaman		-	-
		(1,074,940,227.72)	(1,040,424,898.77)
		-	-
Perbelanjaan Modal			
Pelbagai Perbelanjaan Modal		-	-
Pembelian Instrumen Kewangan	4	-	-
Bayaran Balik Pinjaman	6		
Pinjaman Dalam Negeri		(41,898,544.44)	(20,750,237.23)
Pinjaman Kepada Agensi		(15,889,888.00)	(57,788,432.44)
		(46,501,979.00)	(67,252,216.23)
Bantuan Luar Negeri	6		
Pinjaman Multilateral		-	-
Pinjaman Bilateral		-	-
Bayaran Lain			
Bayaran Amanah	7	(10,949,458.36)	-
Jumlah Bayaran		(2,299,228,444.96)	(2,267,660,380.41)
Tambahan / (Kurangan) Wang Tunai		30,077,594.26	(166,788,399.46)
Wang Tunai Pada 31 Disember 2010		73,661,070.82	240,449,470.28
WANG TUNAI PADA 31 DISEMBER 2011		103,738,665.08	73,661,070.82

Nota-nota pada muka surat yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Nota-nota pada muka surat yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini

PENYATA PRESTASI KEWANGAN
 bagi tahun berakhir 31 Disember 2011

		<u>2011</u>	<u>2010</u>
	<u>Nota</u>	<u>Anggaran</u>	<u>Sebenar</u>
		<i>RM</i>	<i>RM</i>
HASIL	5	1,887,926,557.00	2,312,646,170.32
<u>Tolak:</u>			
Belanja Mengurus	5	2,087,926,557.00	1,155,550,326.44
LEBIHAN HASIL		(200,000,000.00)	1,157,095,843.88
<u>Tolak:</u>			
Belanja Pembangunan	7	1,209,815,250.00	1,074,940,227.72
LEBIHAN / (KURANGAN) KESELURUHAN		(1,409,815,250.00)	82,155,616.16
KURANGAN DIBIYAI OLEH:			
Pinjaman	6	(41,898,544.44)	(20,750,237.23)
Terimaan Balik Pinjaman dan Pelbagai Terimaan	7	769,980.90	34,137,118.10
Perubahan Tunai, Pelaburan dan Amanah	7	(41,027,052.62)	294,064,004.72
JUMLAH PEMBIAYAAN		(82,155,616.16)	307,450,885.59

Nota-nota pada muka surat yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini

PENYATA AKAUN MEMORANDUM
pada 31 Disember 2011

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
<u>Nota</u>	<u>RM</u>	<u>RM</u>
MEMORANDUM ASET		
Pinjaman Boleh Dituntut	293,108,096.56	293,878,077.46
Pelaburan	60,068,584.00	60,068,584.00
Akaun Belum Terima	89,314,649.56	88,566,612.12
MEMORANDUM LIABILITI		
Hutang Kerajaan Negeri	1,005,885,045.33	1,032,729,864.04
Pelbagai Liabiliti	319,813,026.57	255,874,266.59

Nota-nota pada muka surat yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN

bagi tahun berakhir 31 Disember 2011

DASAR DAN KAEDAH PERAKAUNAN YANG SIGNIFIKAN

1. DASAR DAN PRINSIP PERAKAUNAN

Dasar dan prinsip perakaunan diguna secara konsisten dalam penyediaan penyata kewangan kecuali dinyatakan sebaliknya.

- a) Dasar perakaunan adalah tertakluk kepada undang-undang dan peraturan yang berkaitan dengan pengurusan perakaunan dan kewangan Kerajaan Negeri.
- b) Perakaunan Kerajaan Negeri adalah berasaskan Kumpulan Wang Disatukan selaras dengan:
 - i) Perkara 97 Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan bahawa segala hasil diterima kecuali Zakat, Fitrah, dan Baitulmal atau lain-lain hasil agama Islam seumpamanya, dikumpulkan menjadi satu kumpulan wang.
 - ii) Perkara 104 Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan bahawa tiada wang boleh dikeluarkan dari Kumpulan Wang Disatukan melainkan diperuntukkan atau dibenarkan dengan cara lain oleh Parlimen, kecuali untuk perbelanjaan tanggungan tertentu.
 - iii) Seksyen 7 Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61] memperuntukkan Kumpulan Wang Disatukan dibahagi kepada Akaun Hasil Disatukan, Akaun Pinjaman Disatukan dan Akaun Amanah Disatukan.
- c) Kerajaan Negeri mengamalkan asas perakaunan tunai ubahsuai. Semua urusan niaga bayaran dan terimaan diakaunkan apabila bayaran dibuat dan terimaan diperolehi dengan pengubahsuaian seperti berikut:
 - i) Bayaran bagi kerja yang telah dijalankan, bekalan dan perkhidmatan yang telah diterima sehingga 31 Disember tahun kewangan semasa boleh dibayar dalam bulan Januari tahun berikutnya dan dikenakan kepada peruntukan tahun kewangan semasa.
 - ii) Terimaan wang tunai yang belum dibankkan dan wang tunai dalam bank yang belum diambil kira dalam buku tunai pejabat perakaunan pada 31 Disember tahun kewangan semasa merupakan wang tunai dalam perjalanan dan diakaunkan sebagai hasil tahun kewangan semasa.
 - iii) Mengakaunkan urusan niaga bukan tunai tertentu seperti pindahan peruntukan daripada Akaun Hasil Disatukan ke Akaun Amanah Disatukan, Untung Rugi Pelaburan, Hapuskira Pinjaman Amanah, Penukaran Pinjaman Kepada Ekuiti dan seumpamanya.
- d) Entiti perakaunan terdiri daripada semua kementerian dan jabatan Kerajaan Negeri.
- e) Tahun kewangan sebagaimana yang telah ditetapkan di bawah Seksyen 3 Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61] adalah satu tempoh dua belas bulan yang berakhir pada 31 Disember setiap tahun.
- f) Mata wang yang digunakan dalam penyata kewangan ini adalah Ringgit Malaysia (RM).
- g) Penyata Kewangan disediakan mengikut asas yang sama dengan Anggaran Perbelanjaan bagi membolehkan perbandingan dibuat.
- h) Apabila berlaku perubahan ke atas persembahan atau klasifikasi butiran, angka perbandingan telah dinyatakan semula kecuali dinyatakan sebaliknya.

2. PERSEMBAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

Persembahan Penyata Kewangan dan nota yang disertakan bagi tahun 2010 telah dibuat penambahbaikan bagi memudahkan pemahaman dan penganalisan.

Penyata Prestasi Kewangan adalah penyata baharu yang menunjukkan prestasi kewangan Kerajaan Negeri secara keseluruhan.

Penyata Kewangan Kerajaan Negeri yang disedia mengikut kehendak Seksyen 16(1) Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61], Piawaian Perakaunan Kerajaan dan *International Public Sector Accounting Standard (IPSAS) - Financial Reporting under the Cash Basis of Accounting* mengandungi komponen berikut :

- a) Penyata Kedudukan Kewangan
- b) Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai
- c) Penyata Prestasi Kewangan
- d) Penyata Akaun Memorandum
- e) Nota Kepada Penyata Kewangan

3. WANG TUNAI

Wang Tunai terdiri daripada Wang Tunai Dalam Bank, Wang Tunai Dalam Perjalanan dan Wang Tunai Dalam Tangan.

Wang Tunai Dalam Bank terdiri daripada baki akaun semasa dan baki deposit di institusi kewangan.

Wang Tunai Dalam Perjalanan menunjukkan wang tunai yang belum dibankkan dan wang tunai dalam bank yang belum diambil kira dalam buku tunai pejabat perakaunan pada akhir tahun kewangan.

Wang Tunai Dalam Tangan merupakan Panjar Wang Runcit.

Wang Tunai pada 31 Disember 2011 adalah seperti berikut:

<i>Perihal</i>	2011 RM	2010 RM
Wang Tunai Dalam Bank	99,422,882.00	73,552,547.82
Wang Tunai Dalam Perjalanan	4,227,851.00	20,591.00
Wang Tunai Dalam Tangan	87,932.08	87,932.08
JUMLAH WANG TUNAI	103,738,665.08	73,661,070.90

4. PELABURAN

Pelaburan terdiri daripada Pelaburan Kumpulan Wang Amanah dan Pelaburan Am dan dinyatakan pada nilai buku.

Pelaburan Kumpulan Wang Amanah ialah pelaburan yang dibuat daripada Kumpulan Wang Amanah selaras dengan arahan amanah Seksyen 9 dan suratkara amanah Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61] serta peraturan yang berkuatkuasa. Pelaburan Am adalah semua pelaburan yang dibuat daripada lebihan Kumpulan Wang Disatukan.

Dalam tahun 2011 tiada pelaburan dicatatkan kerana Deposit Dalam Negeri bagi tempoh 3 bulan atau kurang yang berjumlah RM84 juta telah diklasifikasikan sebagai Wang Tunai Dalam Bank selaras dengan Para 1.2.3 Cash Basis IPSAS.

5. AKAUN HASIL DISATUKAN

Akaun Hasil Disatukan mengaun semua urus niaga terimaan hasil dan perbelanjaan mengurus Kerajaan selaras dengan Perkara 97 dan 98 Perlembagaan Persekutuan dan Seksyen 7(a) Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61]. Lebihan hasil tahun semasa sebanyak RM853 juta telahpun dipindahkan ke Kumpulan Wang Pembangunan.

Akaun Hasil Disatukan bagi tahun berakhir 31 Disember 2011 adalah seperti berikut:

Perihal	2011			2010	
	Anggaran	Sebenar		Sebenar	% Anggaran
	RM	RM	% Anggaran	RM	
BAKI PADA 1 JANUARI		(498,275,135.71)		(699,010,087.44)	

HASIL

Hasil Cukai	1,642,934,825.00	46,234,703.58	2.81	46,866,471.49	2.80
Hasil Bukan Cukai	119,010,522.00	140,338,102.01	117.92	107,484,329.59	104.99
Terimaan Bukan Hasil	125,981,210.00	2,126,073,364.73	1,687.61	1,738,606,477.51	1,637.64
Jumlah Hasil	1,887,926,557.00	2,312,646,170.32	122.50	1,892,957,278.59	100.59

PERBELANJAAN MENGURUS

Emolumen	220,058,981.88	209,596,557.50	95.25	203,363,552.99	93.69
Perkhidmatan dan Bekalan	168,514,178.43	160,590,187.68	95.30	155,992,716.75	85.59
Aset	31,361,942.02	27,851,603.54	88.81	35,750,811.95	88.03
Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap	1,665,171,444.67	796,096,997.63	47.81	784,671,134.86	52.17
Perbelanjaan-perbelanjaan lain	2,820,010.00	2,728,692.11	96.76	444,110.31	38.29
<i>Perbelanjaan Mengurus (sebelum pindahan)</i>	2,087,926,557.00	1,196,864,038.46	57.32	1,180,222,326.86	86.90
<i>Pindahan Lebihan Hasil ke Kumpulan Wang Pembangunan</i>	853,000,000.00	853,000,000.00	-	510,000,000.00	-
<i>Jumlah Perbelanjaan Mengurus (selepas pindahan)</i>	2,940,926,557.00	2,049,864,038.46	98.18	1,690,222,326.86	86.90
<i>Lebihan/(Kurangan) bagi Tahun</i>		262,782,131.86		202,734,951.73	
BAKI PADA 31 DISEMBER		(233,493,003.85)		(496,275,135.71)	

Nota: (*) - Tidak termasuk pindahan ke Kumpulan Wang Pembangunan.

(a) Hasil

Hasil diakaunkan secara jumlah kasar ke dalam Akaun Hasil kecuali diperuntukkan sebaliknya oleh mana-mana undang-undang. Selaras dengan Seksyen 111B Akta Cukai Pendapatan 1967 [Akta 53].

Hasil mengikut penjerisannya bagi tahun berakhir 31 Disember 2011 adalah seperti berikut.

Perihal	2011				2010	
	Anggaran	Anggaran	Sebenar		Sebenar	
	Asal	Disemak		%		%
	RM	RM	RM	Anggaran	RM	Anggaran
HASIL CUKAI						
Cukai Tanah	27,500,100.00	27,500,100.00	26,540,356.44	96.51	26,111,674.56	96.34
Cukai Galian	260,000.00	260,000.00	248,792.50	95.69	154,857.90	86.03
Cukai Parit Dan Taliar	23,000.00	23,000.00	19,655.10	85.46	15,691.50	58.12
Royalti	1,615,143,725.00	1,615,143,725.00	18,689,162.03	1.16	20,580,672.53	1.25
Cukai Hiburan	8,000.00	8,000.00	736,737.51	9,209.22	3,575.00	39.72
<i>Jumlah Hasil Cukai</i>	1,642,934,825.00	1,642,934,825.00	46,234,703.58		46,866,471.49	2.80
HASIL BUKAN CUKAI						
Lesen, Bayaran Pendaftaran dan Permit	10,224,602.00	10,224,602.00	7,207,964.29	70.50	9,441,250.04	91.60
Perkhidmatan dan Bayaran Perkhidmatan	3,710,020.00	3,710,020.00	4,806,533.14	129.56	4,568,758.12	134.97
Perolehan daripada Jualan Barang-barang	90,758,000.00	90,758,000.00	115,995,001.70	127.81	72,635,598.45	99.99
Sewaan	1,385,500.00	1,385,500.00	1,726,611.46	124.62	1,396,930.01	106.14
Keuntungan Pembiayaan Dan Perolehan	8,800,000.00	8,800,000.00	3,610,770.93	41.03	15,383,354.80	136.14
Denda dan Hukuman	4,134,400.00	4,134,400.00	6,991,220.49	169.10	4,058,438.17	118.48
<i>Jumlah Hasil Bukan Cukai</i>	119,010,522.00	119,010,522.00	140,338,102.01	117.92	107,484,329.59	104.99
TERIMAAN BUKAN HASIL						
Pulangan Balik Perbelanjaan	9,043,210.00	9,043,210.00	3,103,936.33	34.32	38,672,352.81	388.07
Terimaan daripada Agensi-agensi Kerajaan	116,938,000.00	116,938,000.00	2,122,969,428.40	1,815.47	1,699,934,124.70	1,767.08
<i>Jumlah Terimaan Bukan Hasil</i>	125,981,210.00	125,981,210.00	2,126,073,364.73	1,687.61	1,738,606,477.51	1,637.64
JUMLAH HASIL	1,887,926,557.00	1,887,926,557.00	2,312,646,170.32	122.50	1,892,957,278.59	100.59

(b) Perbelanjaan Mengurus

Perbelanjaan Mengurus terdiri daripada perbelanjaan bagi Maksud Tanggungan dan Bekalan seperti emolumen, perkhidmatan dan bekalan, aset, pemberian dan kenaikan bayaran tetap dan perbelanjaan-perbelanjaan lain.

Perbelanjaan bagi Maksud Tanggungan adalah perbelanjaan yang dikenakan ke atas Kumpulan Wang Disatukan mengikut undang-undang Persekutuan selaras dengan Perkara 98 Perlembagaan Persekutuan.

Perbelanjaan bagi Maksud Bekalan adalah perbelanjaan yang dikenakan ke atas Kumpulan Wang Disatukan berdasarkan kelulusan Dewan Undangan Negeri selaras dengan Perkara 104 Perlembagaan Persekutuan.

Bagi maksud perbelanjaan yang telah melebihi peruntukan, suatu anggaran lambakan telah dibentangkan di sesi Dewan Undangan Negeri pada bulan Ogos 2011 selaras dengan Perkara 101(b) Perlembagaan Persekutuan.

Perbelanjaan Mengurus mengikut Maksud Perbelanjaan bagi tahun berakhir 31 Disember 2011 adalah seperti berikut:

2011				
	Anggaran	Anggaran		%
Maksud Perbelanjaan	Asal	Dipinda	Sebenar	Anggaran
	RM	RM	RM	
PERBELANJAAN TANGGUNGAN				
T. 01 Pengelola Istana	20,465,227.00	20,465,227.00	17,951,613.55	87.72
T. 02 Menteri Besar & Setiausaha Kerajaan	10.00	10.00	-	-
T. 03 Dewan Undangan Negeri	181,311.48	181,311.48	169,901.59	93.71
T. 04 Pejabat Perbendaharaan Negeri Terengganu	76,788,054.00	76,788,054.00	65,649,240.24	85.49
T. 05 Suruhanjaya Perkhidmatan Negeri	404,620.00	404,620.00	339,846.92	83.99
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Jumlah Perbelanjaan Tanggungan	97,839,222.48	97,839,222.48	84,110,602.30	85.97

PERBELANJAAN BEKALAN

B. 02 Menteri Besar & Setiausaha Kerajaan	44,741,802.20	44,741,802.20	41,269,685.97	92.28
B. 03 Dewan Undangan Negeri	9,299,997.87	9,299,997.87	8,874,710.30	95.43
B. 04 Pejabat Perbendaharaan Negeri Terengganu	1,067,432,001.14	1,267,432,001.14	411,070,015.45	32.43
B. 05 Suruhanjaya Perkhidmatan Negeri	710,878.47	710,878.47	641,699.66	90.27
B. 07 Pejabat Mineral Dan Geosains	146,690.58	146,690.58	144,896.48	98.78
B. 08 Jabatan Hal Ehwal Agama	57,818,069.80	57,818,069.80	54,140,318.27	93.64
B. 09 Jabatan Kebajikan Masyarakat	58,042,625.45	58,042,625.45	57,822,914.35	99.62
B. 10 Jabatan Kerja Raya	61,260,603.56	61,260,603.56	57,623,417.26	94.06
B. 11 Jabatan Pengairan Dan Saliran	22,545,359.78	22,545,359.78	21,612,515.00	95.86
B. 12 Pejabat Daerah Besut	8,112,613.71	8,112,613.71	7,867,727.59	96.98
B. 13 Pejabat Daerah Dungun	7,000,000.00	7,000,000.00	6,828,112.40	97.54
B. 14 Pejabat Daerah Hulu Terengganu	7,129,450.93	7,129,450.93	6,871,959.23	96.39

B. 15 Pejabat Daerah Kemaman	7,499,474.43	7,499,474.43	7,472,836.70	99.64
B. 16 Pejabat Daerah Kuala Terengganu	12,683,560.48	12,683,560.48	12,607,140.93	99.40
B. 17 Pejabat Daerah Marang	5,988,801.06	5,988,801.06	5,950,902.59	99.37
B. 18 Pejabat Daerah Setiu	6,497,285.68	6,497,285.68	5,618,228.23	86.47
B. 19 Pejabat Tanah Dan Galian	7,000,000.50	7,000,000.50	6,807,701.72	97.25
B. 20 Pejabat Tanah Besut	3,499,916.27	3,499,916.27	3,428,023.05	97.95
B. 21 Pejabat Tanah Dungun	3,591,973.92	3,591,973.92	3,583,618.77	99.77
B. 22 Pejabat Tanah Hulu Terengganu	3,660,204.27	3,660,204.27	3,425,554.37	93.59
B. 23 Pejabat Tanah Kemaman	3,589,952.41	3,589,952.41	3,569,171.79	99.42
B. 24 Pejabat Tanah Kuala Terengganu	5,740,220.20	5,740,220.20	5,667,684.69	98.74
B. 25 Pejabat Tanah Marang	3,148,103.10	3,148,103.10	3,099,824.82	98.47
B. 26 Pejabat Tanah Setiu	3,282,635.45	3,282,635.45	3,178,629.09	96.83
B. 27 Jabatan Kehakiman Syariah	6,304,187.46	6,304,187.46	6,109,464.81	96.91
B. 28 Pejabat Perancang Bandar & Desa	2,665,359.84	2,665,359.84	2,570,838.63	96.45
B. 29 Jabatan Perhutanan Negeri	24,124,900.00	24,124,900.00	23,755,477.70	98.47
B. 30 Jabatan Perkhidmatan Haiwan	11,549,115.01	11,549,115.01	10,867,964.67	94.10
B. 31 Jabatan Pertanian	15,800,000.00	15,800,000.00	15,496,289.34	98.08
B. 32 Pelbagai Perkhidmatan	317,720,240.00	317,720,240.00	313,291,451.84	98.61
B. 34 Pejabat Muzium Negeri	1,501,310.95	1,501,310.95	1,464,660.46	97.56
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Jumlah Perbelanjaan Bekalan	1,790,087,334.52	1,990,087,334.52	1,112,753,436.16	55.91

(**) PERBELANJAAN MENURUS (sebelum pindahan)

1,887,928,557.00 2,087,928,557.00 1,198,864,038.46 57.32

PINDAHAN LEBIHAN HASIL KE KUMPULAN WANG PEMBANGUNAN

853,000,000.00

PERBELANJAAN MENURUS (selepas pindahan)

2,049,864,038.46

6. AKAUN PINJAMAN DISATUKAN

Akaun Pinjaman Disatukan mengakaun semua terimaan dan bayaran balik pinjaman di bawah kuasa undang-undang Persekutuan. Pinjaman ini terdiri pinjaman Dalam Negeri. Baki pinjaman dipindah ke Kumpulan Wang Bekalan Air pada tahun berakhir 31 Disember 2011.

Semua baki Pinjaman dipindah ke Kumpulan Wang Pembangunan pada akhir tahun.

Akaun Pinjaman Disatukan pada 31 Disember 2011 adalah seperti berikut:

Perihal	2011 (Debit)/Kredit	2010 (Debit)/Kredit
	RM	RM
PINJAMAN		
Dalam Negeri		
Baki pada 1 Januari	-	-
Terimaan	15,889,888.00	46,501,979.00
Bayaran (*)	15,889,888.00	46,501,979.00
	-	-
Baki pada 31 Disember	-	-
Jumlah Pinjaman pada 31 Disember	-	-

Penyata prestasi kewangan pinjaman berjumlah RM15,889,888.00 untuk tahun 2011 adalah terimaan bersih tahun semasa.

7. AKAUN AMANAH DISATUKAN

Akaun Amanah Disatukan mengaakun semua terimaan dan bayaran wang amanah mengikut kehendak undang-undang, akta-akta amanah, suratcara amanah, arahan amanah dan perjanjian. Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada Kumpulan Wang Amanah Kerajaan, Kumpulan Wang Amanah Awam dan Akaun Deposit.

Akaun Amanah Disatukan pada 31 Disember 2011 adalah seperti berikut:

Perihal	Baki pada 01.01.2011 (Debit)/Kredit	Debit	Kredit	Baki pada 31.12.2011 (Debit)/Kredit
	RM	RM	RM	RM
KUMPULAN WANG AMANAH KERAJAAN				
Kumpulan Wang Pembangunan	(437,122,889.32)	1,074,940,227.72	853,769,980.90	(658,293,136.14)
Kumpulan Wang Bekalan Air	125,319,630.49	26,139,495.57	15,889,888.00	115,070,022.92
Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan	270,619,586.24	6,992,208,434.53	6,946,802,111.73	225,213,263.44
Jumlah Kumpulan Wang Amanah Kerajaan	(41,183,672.59)	8,093,288,157.82	7,816,461,980.63	(318,009,849.78)
KUMPULAN WANG AMANAH AWAM				
Kumpulan Wang Amanah Khas	224,072,506.16	202,606,624.60	227,358,441.40	248,824,322.96
Kumpulan Wang Amanah Am	131,173,106.37	53,878,377.65	9,309,440.46	86,604,169.18

Jumlah Kumpulan Wang Amanah Awam

355,245,612.53

256,485,002.25

236,667,881.86

335,428,492.14

AKAUN DEPOSIT

Deposit Am

255,874,266.59	41,757,286.50	105,696,046.48	319,813,026.57
-	-	-	-

Jumlah Akaun Deposit

255,874,266.59

41,757,286.50

105,696,046.48

319,813,026.57

JUMLAH AKAUN AMANAH DISATUKAN

569,936,206.53

8,391,530,446.57

8,158,825,908.97

337,231,668.93

Bayaran lain di Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai sebanyak (RM10,949,458.36) merupakan baki bersih Akaun Amanah.

Lebih pembiayaan berjumlah RM82,155,616.16 di Penyata Prestasi Kewangan dibiayai oleh perubahan dalam Tunai, Pelaburan dan Amanah.

Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Kumpulan Wang Amanah Kerajaan mengaakun terimaan dari peruntukan Kerajaan dan bayaran bagi maksud tertentu mengikut Seksyen 10 Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61]. Kumpulan Wang Amanah Kerajaan terdiri daripada Kumpulan Wang Pembangunan, Kumpulan Wang Bekalan Air dan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan.

) Kumpulan Wang Pembangunan

- (i) Kumpulan Wang Pembangunan mengaakun terimaan dan bayaran pembangunan seperti yang diperuntukkan oleh Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966 [Akta 406].

Terimaan utama bagi kumpulan wang ini terdiri daripada pindahan dari Akaun Hasil Disatukan, pinjaman yang diambil bagi maksud pembangunan dan terimaan bayaran balik pinjaman yang dikeluarkan daripada kumpulan wang ini.

Bayaran kumpulan wang ini adalah perbelanjaan pembangunan secara langsung atau pinjaman.

Kumpulan Wang Pembangunan pada 31 Disember 2011 adalah seperti berikut:

	2011	2010
Perihal	(Debit)/Kredit	(Debit)/Kredit
	RM	RM
BAKI PADA 1 JANUARI	(437,122,889.32)	59,164,891.35

Pindahan Dari Akaun Hasil Disatukan

853,000,000.00	510,000,000.00
-	-
-	5,100,000.00
769,980.90	29,037,118.10

Bayaran Balik Pinjaman Daripada Agensi Kerajaan
Akaun Bayaran Balik Pinjaman Oleh Badan Berkanun

<i>Jumlah Terimaan</i>	853,769,980.90	544,137,118.10
BAYARAN		
Perbelanjaan Pembangunan		
Langsung	1,074,940,227.72	1,040,424,898.77
Pinjaman	-	-
<i>Jumlah Bayaran</i>	1,074,940,227.72	1,040,424,898.77
<i>Lebihan/(Kurangan) Bagi Tahun</i>	(221,170,246.82)	(496,287,780.67)
BAKI KUMPULAN WANG PEMBANGUNAN PADA 31 DISEMBER	(658,293,136.14)	(437,122,889.32)

(b) Kumpulan Wang Bekalan Air

Kumpulanwang Bekalan Air ditubuhkan di bawah Akta Wkumpulan Wang Bekalan Air (Tatacara Kewangan & Perakaunan) 1980. Terimaan Kumpul Wang ini terdiri daripada caruman dari Kerajaan Negeri dan pindahan daripada Akaun Pinjaman. Wang dalam kumpulanwang ini hanya boleh dibelanjakan untuk maksud-maksud seperti tertentu dalam (Tatacara Kewangan & Perakaunan) 1980 termasuk perbelanjaan mengurus dan pembangunan.

Kumpulan Wang Bekalan Air pada 31 Disember 2011 adalah seperti berikut:

	2011	2010
<i>Perihal</i>	<i>(Debit)/Kredit</i>	<i>(Debit)/Kredit</i>
	<i>RM</i>	<i>RM</i>
BAKI PADA 1 JANUARI	125,319,630.49	125,112,328.07
TERIMAAN		
Pindahan Dari Akaun Pinjaman	15,889,888.00	46,501,979.00
<i>Jumlah Terimaan</i>	15,889,888.00	46,501,979.00
BAYARAN		
Perbelanjaan Mengurus	584,832.42	511,175.78
Perbelanjaan Pembangunan		
1 Langsung	5,630,020.05	6,253,640.97
2 Pinjaman	19,924,643.10	39,529,859.83
<i>Jumlah Bayaran</i>	26,139,495.57	46,294,676.58
<i>Lebihan/(Kurangan) Bagi Tahun</i>	(10,249,607.57)	207,302.42
BAKI KUMPULAN WANG BEKALAN AIR PADA 31 DISEMBER	115,070,022.92	125,319,630.49

(c) Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan terdiri daripada Akaun Penyelesaian ,Akaun Perniagaan,Akaun Pinjaman,Kumpulan Luar Jangka dan Pelbagai Kumpulan Wang yang ditubuhkan di bawah Seksyen 10 Akta Acara Kewangan 1957 (Akta 61) bagi maksud tertentu. Sumber dari kumpulan wang ini merupakan kumpulan wang pusingan manakala yang lain adalah bagi bayaran langsung.

Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan pada 31 Disember 2011 adalah seperti berikut:

	2011 (Debit)/Kredit	2010 (Debit)/Kredit
	RM	RM
AKAUN PENYELESAIAN		
Akaun Penyelesaian Utama Perbendaharaan	50,000.00	50,000.00
Pelbagai Penyelesaian	9,818.00	-
Akaun Penyelesaian (Akaun Kawalan)	-	340.94
Akaun Penyelesaian Cek Terbatal	8,502,740.54	4,720,375.92
Akaun Penyelesaian EFT Terbatal	545,659.80	690,192.54
Cek Belum Cetak	(10,253.57)	(10,253.57)
Pinjaman Perumahan Perbendaharaan Negeri	-	599.48
Potongan Skim Pinjaman Perumahan Kementerian Perumahan	-	349.02
Mahkamah Kadi Kuala Terengganu	-	(600.00)
JUMLAH AKAUN PENYELESAIAN	9,097,964.77	5,451,004.33
AKAUN PERNIAGAAN		
Peruntukan Kira-Kira Workshop	1,000,000.00	1,000,000.00
Akaun Worksyop Jabatan Kerja Raya	(315,205.33)	(295,369.81)
JUMLAH AKAUN PERNIAGAAN	684,794.67	704,630.19
AKAUN PINJAMAN		
Peruntukan Pinjaman Perumahan Perbendaharaan Negeri	11,220,391.89	11,220,391.89
Kira-Kira Pinjaman Perumahan Perbendaharaan Negeri Suffian	(34,291.01)	(36,529.97)
Pinjaman Perumahan ADUN-Akaun Peruntukan	4,300,000.00	4,300,000.00
Pinjaman Perumahan ADUN-Akaun Urusniaga	(2,474,630.50)	(2,584,630.50)
Pendahuluan Membeli Kenderaan Jabatan- Akaun Peruntukan	15,000,000.00	15,000,000.00
Pendahuluan Membeli Kenderaan Jabatan- Akaun Urusniaga	(10,571,579.09)	(10,963,497.92)
Pendahuluan Membeli Kenderaan Lain-Lain Jabatan	1,609,711.64	1,609,711.64
Pendahuluan Membeli Kenderaan ADUN- Akaun Peruntukan	1,500,000.00	1,500,000.00
Pendahuluan Membeli Kenderaan ADUN - Akaun Urusniaga	(496,236.44)	(513,836.60)
Pendahuluan Diri Pegawai Awam-Akaun Peruntukan	4,400,000.00	4,400,000.00
Pendahuluan Bayaran Terlebih Emolumen	7,246.40	(39,872.20)
Pendahuluan Diri Pegawai Awam-Pelbagai	(92,375.19)	(106,896.79)
Pendahuluan Diri Bukan Pegawai Awam-Akaun Peruntukan	7,880,000.00	7,880,000.00
Pendahuluan Diri Bukan Pegawai Awam-Akaun Urusniaga	(327,216.43)	(327,216.43)
Pendahuluan Perkara Dalam Penyiasatan/Penyelesaian	(3,000.00)	(3,000.00)
Peruntukan Kumpulan Wang Membeli Komputer	2,000,000.00	2,000,000.00

Pendahuluan Membeli Komputer	(392,793.17)	(405,253.28)
Pinjaman Kepada Badan Berkanun Dan Badan Lain-Akaun Peruntukan	435,000.00	435,000.00
Peruntukan Amanah Tabung Pusingan Pinjaman ASN	22,237,904.77	22,237,904.77
Kira-Kira Amanah Tabung Pusingan Pinjaman ASN	416,457.96	200,811.46
Pendahuluan Membeli Motosikal Jabatan - Akaun Peruntukan	1,850,000.00	1,200,000.00
Pendahuluan Membeli Motosikal Jabatan - Akaun Urusiaga	(1,280,905.83)	(1,181,342.33)
JUMLAH AKAUN PINJAMAN	57,183,685.00	55,821,743.74
KUMPULAN WANG LUAR JANGKA		
Peruntukan Belanja Mengejut	5,000,000.00	5,000,000.00
JUMLAH KUMPULAN WANG LUAR JANGKA	5,000,000.00	5,000,000.00

PELBAGAI KUMPULAN WANG

Kumpulan Wang Pusingan Perumahan Awam Kos Rendah-Akaun Peruntukan	20,000,000.00	20,000,000.00
Akaun Kena Bayar	133,246,819.00	183,642,207.98
JUMLAH PELBAGAI KUMPULAN WANG	153,246,819.00	203,642,207.98
JUMLAH PELBAGAI KUMPULANWANG AMANAH KERAJAAN	225,213,263.44	270,619,586.24

(d) Kumpulan Wang Amanah Awam

Kumpulan Wang Amanah Awam mengaun terimaan dan bayaran bagi maksud tertentu mengikut akta khas atau Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61]. Kumpulan Wang Amanah Awam terdiri daripada Amanah Khas yang diwujudkan di bawah aktanya sendiri dan Amanah Am yang diwujudkan di bawah Seksyen 9 Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61]. Sumber kewangan kumpulan wang ini adalah daripada badan-badan atau orang perseorangan untuk tujuan tertentu.

Kumpulan Wang Amanah Awam yang malan bagi setiap Kumpulan Wang Amanah Awam pada 31 Disember 2011 adalah seperti berikut:

Kumpulan Wang Amanah Awam

AMANAH KHAS

Amanah Penyelenggaraan Jalan-Jalan Negeri	241,817,554.58	217,210,906.05
Jawatankuasa Monsoon Cup Terengganu	-	4,185.00
Projek Pembangunan Pulau Duyong Terengganu	1,692,290.00	1,692,290.00
Kumpulan Wang Pembangunan Hutan	5,314,478.38	5,165,125.11
<i>Jumlah Amanah Khas</i>	248,824,322.96	224,072,506.16

AMANAH AM

Akaun Amanah Pembangunan Antara Sempadan Terengganu, Kelantan & Pahang	3,880,886.60	6,980,554.00
Akaun Amanah Pembinaan Muzium Sutra Terengganu	64,440.91	146,148.50
Akaun Amanah Pengurusan Peperiksaan	26,534.00	31,109.00
Akaun Amanah Tabung Kebajikan Anak-Anak Yatim	152,257.26	145,738.28
Akaun Amanah Tabung Pemeliharaan Penyu	243,803.75	241,803.75
Akaun Amanah Tabung Peralatan Jantung HBKT	36,842.63	36,842.63
Akaun Amanah Tabung Projek Tembakau PPRT/PP	89,980.34	89,980.34
Akaun Amanah Tabung TATI	150,808.00	150,808.00
Akaun Amanah Tabung TESDEC	163,161.85	163,161.85
Akaun Amanah Tabung Tukun Tiruan	301,123.80	301,123.80

Tabung Amanah Penyakit Kronik	627,114.20	1,770,599.05
Tabung Darul Iman (TDI)	117,343.58	1,465,221.22
Tabung Darul Iman 2 (TDI 2)	18,724.20	15,844.20
Tabung Sekolah Islam Al-Andalus	-	900.01
Akaun Amanah Tabung Bantuan Bencana/Malapetaka	381,332.90	376,082.90
Akaun Amanah Jab.Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional Negeri Terengganu	108,407.20	-
Akaun Amanah Pengurusan SPEKS	793,338.79	466,370.19
Akaun Amanah Tabung Pengurusan Gajah Liar	6,445.53	252,456.43
Amanah Dana Khas	70,946,219.93	109,510,771.06
Wang Amanah PAKSR Padang Hiliran	82,654.82	119,772.97
Akaun Amanah Projek Padang Hiliran Fasa 1	60,100.00	59,350.00
Akaun Amanah Dana Masjid Negeri Terengganu	653,427.31	2,555,671.88
Akaun Amanah Modul Bersepadu Kursus Pra Perkahwinan Islam	1,082,167.62	675,634.52
Akaun Amanah Program Pusat Pembangunan Keluarga Islam & Pembangunan Sosial	79,250.00	80,000.00
Akaun Amanah SPAIT	1,490.00	-
Tabung Khas Bantuan Pemulihan Kebajikan,Marang	284,380.46	255,443.46
Akaun Amanah Penyelenggaraan Jalanraya	1,389,055.13	798,755.13
Akaun Amanah Cukai Tanah Ansuran Maybank 2U	-	243.05
Akaun Amanah Bhg.Sokongan Keluarga Trg.(Jab.Kehakiman Syariah Trg)	669,620.00	-
Akaun Amanah Tabung Kebajikan Anak-Anak Yatim	-	-
Akaun Amanah Penyelesaian Antara Kerajaan Negeri & Jabatan Mengakau Sendiri	10.00	-
Akaun Amanah Tabung Pusingan Projek Ternakan	1,302,581.26	1,366,091.26
Akaun Amanah Ubat-Ubat dan Klinik	2,489,650.50	2,363,761.50
Akaun Amanah Skim Galakan Jentera Pertanian	401,016.61	328,844.94
Akaun Amanah Projek Lepas Institut AMBS	-	124,816.99
Akaun Amanah Tabung Pusingan Roselle	-	299,205.46
Jumlah Amanah Am	86,604,169.18	131,173,106.37
JUMLAH KUMPULAN WANG AMANAH AWAM	335,428,492.14	355,245,612.53

(e) **Akaun Deposit**

Akaun Deposit terdiri daripada Deposit Am. Deposit Am adalah wang yang diterima khusus bagi sesuatu maksud di bawah undang-undang atau perjanjian dan perlu dibayar balik apabila maksud telah tercapai.

Akaun Deposit yang matan bagi setiap kategori Deposit pada 31 Disember 2011 adalah seperti berikut:

	2011 (Debit)/Kredit RM	2010 (Debit)/Kredit RM
<i>Perihal</i>		
DEPOSIT AM		
Deposit Am Jabatan	246,590,518.01	222,616,765.58
Wang Jaminan Perlaksanaan	73,222,508.56	33,257,501.01
<i>Jumlah Deposit Am</i>	319,813,026.57	255,874,266.59
JUMLAH AKAUN DEPOSIT	319,813,026.57	255,874,266.59

8. MEMORANDUM ASET

Memorandum Aset menunjukkan sebahagian aset kewangan kerajaan iaitu Pinjaman Boleh Dituntut dan Pelaburan yang dikenakan kepada perbelanjaan mengurus atau pembangunan, tetapi tidak dinyatakan dalam Penyata Kedudukan Kewangan.

Pinjaman Boleh Dituntut

Pinjaman Boleh Dituntut adalah baki pinjaman yang diberikan oleh Kerajaan Negeri kepada Agensi Kerajaan Negeri, Pihak Berkuasa Tempatan, Badan

Pinjaman Boleh Dituntut pada 31 Disember 2011 adalah seperti berikut:

Perihal	Baki Belum Selesai pada	
	2011	2010
	RM	RM
Pihak Berkuasa Tempatan	21,077,373.00	21,077,373.00
Badan Berkanun	272,030,723.56	272,800,704.46
JUMLAH PINJAMAN BOLEH DITUNTUT	293,108,096.56	283,878,077.46

Maklumat terperinci Pinjaman Boleh Dituntut dapat dirujuk di Lampiran 3 - Penyata Akaun Memorandum Pinjaman Boleh Dituntut pada 31 Disember 2011.

Pelaburan

Pelaburan yang telah dikenakan kepada perbelanjaan mengurus dan perbelanjaan pembangunan tidak dilaporkan didalam Penyata Kedudukan Kewangan tetapi dilaporkan dalam Penyata Akaun Memorandum Pelaburan. Pelaburan yang ditunjukkan dalam penyata tersebut adalah berdasarkan Piawaian Perakaunan Kerajaan (PPK) yang berkaitan iaitu PPK2, PPK6 dan PPK 8. Pada 1 Mac 2007, Perbadanan Menteri Besar Terengganu (MB Inc) telah menandatangani Perjanjian Penyusunan Semula Organisasi (Reorganisation Exercise Agreement) dengan Terengganu Incorporated (Terengganu Inc) Proses penyusunan semula organisasi ini melibatkan pindahmilik saham-saham syarikat berkaitan dari MB Inc. kepada Terengganu Inc. yang telah dilaksanakan dalam tahun 2007.

Maklumat terperinci Pelaburan dapat dirujuk di Lampiran 4 - Penyata Akaun Memorandum Pelaburan pada 31 Disember 2011.

AKAUN BELUM TERIMA

Akaun belum Terima pada tahun 31 Disember 2011 berjumlah RM89,314,649.56. Berdasarkan rekod jabatan dilaporkan sebagai maklumat tambahan walaupun Kerajaan Negeri mengamalkan asas perakaunan tunai ubahsuai.

9. MEMORANDUM LIABILITI

Memorandum Liabiliti menunjukkan sebahagian liabiliti kerajaan iaitu Hutang Awam dan Pelbagai Liabiliti yang tidak dinyatakan dalam Penyata Kedudukan Kewangan.

(a) Hutang Awam

Mulai tahun kewangan 2010, Hutang Awam diklasifikasi sebagai Pinjaman dan Bantuan Luar Negeri selaras dengan Para 1.10, *Cash Basis* IPSAS.

Hutang Awam pada 31 Disember 2011 adalah seperti berikut

<i>Perihal</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
	<i>RM</i>	<i>RM</i>
PINJAMAN		
Dalam Negeri		
Kerajaan Negeri	833,158,490.49	833,449,671.37
Badan Berkanun	172,726,554.84	199,280,192.67
<i>Jumlah Pinjaman</i>	1,005,885,045.33	1,032,729,864.04
JUMLAH HUTANG AWAM	1,005,885,045.33	1,032,729,864.04